دافغانستان انتقالي اسلامي دولت

دعدليې وزارت

رسمي جريده

فوق العاده ګڼه

Ketabton.com

د افغانستان اساسي قانون

قـــانون اساسی افغانستان

دچاپ نېټه: د ۱۱۸۳ هـ.ش کال د سلواغې دمیاشتې(۸) - پرله پسې ګڼه(۸۱۸)

(c) ketabton.com: The Digital Library

در این شماره:

۱- فرمان شماره (۱۰۳) مؤرخ ۱۳۸۲/۱۱/۶ رئیس دولت انتقالی اسلامی افغانستان در مورد توشیح قانون اساسی افغانستان.

۲- قانون اساسی افغانستان.

۳- فهرست الفبائی (اندکس)

دامتیاز خاوند : دعدلیي وزارت

مسؤول چلوونکی : شاه جهان "بیگزاد"

مرستیال : نور علم

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

بسم الله الرحمن الرحيم

دافغانستان داساسي قانون د توشيح په باب دافغانستان د انتقالي اسلامي دولت د رئيس فرمان

ګڼه:(۱۰۳)

نېټه: ۱۳۸۲/۱۱/۶

دلوی خدای په نامه او دافغانستان دنجيبو خلکو د نېکمرغۍ په هيله، نوی اساسي قانون چې د ۱۳۸۲ هجري لمريز كال دليندۍ له ۲۲ څخه دمرغومي تر ۱۴ نېټې پورې په كابل ښاركې د جوړې شوې لويې جرګې لخوا په ۱۲ فصلونو او ۱۶۲ مادوكې درأيوپه اتفاق تصويب شو، توشيح او انفاذ يې اعلاموم.

دمتعال خدای له دربار څخه هيله كوم ترڅو دغه اساسي قانون داسلام دمبين دين دحكمونو په رعايت سره دملي يووالي دټينګښت، ددموكراسي دهدفونو د تحقق دمدني ټولنې دجوړولو، دټولنيزې اقتصادي، اجتماعي، سياسي او فرهنګي

بسم الله الرحمن الرحيم

فرمان رئيس دولت انتقالی اسلامی افغانستان در مورد توشيح قانون اساسی افغانستان

شماره:(۱۰۳)

تاريخ: ۱۳۸۲/۱۱/۶

بنام خداوند بزرگ وبه آرزوی سعادت مردم نجيب وصلحدوست افغانستان، قانون اساسی جديد را كه توسط لويه جرگهٔ تاريخی ۲۲ قوس الی ۱۴ جدی ۱۳۸۲ هجری شمسی، منعقدهٔ شهر كابل در ۱۲ فصل و۱۶۲ ماده به اتفاق آراء تصويب گرديد، توشيح وانفاذ آنرا اعلام می دارم.

از بار گاه خداوند متعال استدعا دارم تا اين قانون اساسی با رعايت احكام دين مبين اسلام، تحكيم وحدت ملی، تحقق اهداف دموكراسی، اعمار جامعه مدنی، رفاه همگانی اقتصادی، اجتماعی، سياسی وفرهنگی، مشعل راه دولت

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

سوکالي، د دولت او دهېـــواد دخلکـــو دلارې ډيوه شي،سوله،برابري او ورورولي دافغانستان دملت تر منځ تأمين کړي.

ومن الله توفيق

حامد کرزی

دافغانستان دانتقالي اسلامي دولت رئيس

٦/سلواغه/١٣٨٢ هجري شمسي

دکابل ښار

ومردم کـــشور گرديده، صلح، برابری و بـــرادری را بين مـــلت افغانستان تأمين نمايد.

ومن الله توفيق

حامد کرزی

رئيس دولت انتقالی اسلامی افغانستان

٦/دلو/ ١٣٨٢هجری شمسی

شهر کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جریده

فهرست

عنوان	دمادوشمېر
سریزه	
لومړی فصل : دولت	(۲۱ مادي)
دوېم فصل: داتباعو اساسي حقوق او وجایب	(۳۸ مادي)
درېم فصل: جمهور رئیس	(۱۱ مادي)
څلورم فصل: حکومت	(۱۰ مادي)
پنځم فصل: ملي شوری	(۲۹ مادي)
شپږم فصل: لویه جرګه	(۶ مادي)
اووم فصل: قضاء	(۲۰ مادي)
اتم فصل: اداره	(۷ مادي)
نهم فصل: داضطرارت حالت	(۶ مادي)
لسم فصل: تعدیل	(۲ مادي)
یوولسم فصل: متفرقه حکمونه	(۷ مادي)
دوولسم فصل: انتقالي حکمونه	(۵ مادي)

فهرست

عنوان	تعدادماده
مقدمه	
فصل اول: دولت	(۲۱ ماده)
فصل دوم:حقوق اساسي و وجایب اتباع	(۳۸ ماده)
فصل سوم: رئیس جمهور	(۱۱ ماده)
فصل چهارم: حکومت	(۱۰ ماده)
فصل پنجم:شورای ملی	(۲۹ ماده)
فصل ششم: لویه جرگه	(۶ ماده)
فصل هفتم: قضاء	(۲۰ ماده)
فصل هشتم: اداره	(۷ ماده)
فصل نهم: حالت اضطرار	(۶ ماده)
فصل دهم: تعدیل	(۲ ماده)
فصل یازدهم: احکام متفرقه	(۷ ماده)
فصل دوازدهم: احکام انتقالی	(۵ ماده)

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جریده

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله رب العالمین والصلوة والسلام

علی سید الانبیاء والمرسلین محمد ﷺ

وعلی آله واصحابه اجمعین.

سریزه

موږ د افغانستان خلکو:

■ د لوی خدای ﷻ پر سپېڅلي ذات په ټینګ ایمان، د حق تعالی په مشیت پر توکل او د اسلام په سپېڅلي دین پر اعتقاد؛

■ د تېرو بې عدالتیو او ناخوالو په درک او زموږ پر هېواد راغلیو بې شمېره مصیبتونو ته په پاملرنه؛

■ د افغانستان د ټولو خلکو د سرښندنو، تاریخي مبارزو، جهاد او بر حق مقاومت د ستایلو او د وطن د آزادۍ د لارې د شهیدانو لوړ مقام ته په ارزښت ورکولو؛

■ په دې درک سره چې واحد او یو موټی افغانستان د دې خاورې په ټولو قومونو او خلکو اړه لري؛

■ د ملګرو ملتو د منشور په رعایت او د بشر د حقوقو نړیوالې اعلامیې ته په درناوي؛

■ د ملي وحدت د ټینګښت او د هېواد د استقلال، ملي حاکمیت او ځمکنۍ

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله رب العالمین والصلوة والسلام

علی سید الانبیاء والمرسلین محمد ﷺ

وعلی آله واصحابه اجمعین.

مقدمه

ما مردم افغانستان:

■ با ایمان راسخ به ذات پاک خداوند ﷻ وتوکل به مشیت حق تعالی واعتقاد به دین مقدس اسلام؛

■ بادرک بی عدالتی ها ونابسامانی های گذشته ومصایب بی شماری که بر کشور ما وارد آمده است؛

■ با تقدیر از فداکاری ها، مبارزات تاریخی، جهاد ومقاومت بر حق تمام مردم افغانستان وارج گذاری به مقام والای شهدای راه آزادی کشور؛

■ بادرک این که افغانستان واحد ویکپارچه به همه اقوام ومردم این سرزمین تعلق دارد؛

■ با رعایت منشور ملل متحد وبا احترام به اعلامیهٔ جهانی حقوق بشر؛

■ به منظور تحکیم وحدت ملی وحراست از استقلال، حاکمیت ملی

(c) ketabton.com: The Digital Library

بشپړتیا دساتنې په منظور؛

■ دخلکو پر اراده او دموکراسۍ ولاړ نظام دتأسیس لپاره؛

■ له ظلم، استبداد، تبعیض او تاوتریخوالي پاکې؛ پرقانونیت، اجتماعي عدالت، دانساني حقوقو او کرامت پر خوندي تابه ولاړې مدني ټولنې دجوړولو او دخلکو داساسي حقوقو او آزادیو دتأمین په منظور؛

■ دهېواد دسیاسي، اجتماعي، اقتصادي او دفاعي بنسټو نود پیاوړي کولو لپاره؛

■ ددې خاورې ټولو او سېدونکیو ته دیو هوسا ژوندانه او د ژوند دسالم چاپېریال دتأمین په منظور؛

■ او بالاخره په نړیواله کورنۍ کې دافغانستان لپاره دوړځای دتثبیت په منظور؛

دهېواد تاریخي، فرهنګي او ټولنیزو واقعیتونو او دزمان له غوښتنو سره سم مودغه اساسي قانون دخپلو استازیو له لارې د یو زرو درې سوه دوه اتیایم لمریز هجري کال دمرغومي دمیاشتې په څوارلسمه نېټه دکابل په ښار کې تصویب کړ.

وتمامیت ارضی کشور؛

■ به منظور تأسیس نظام متکی بر اراده مردم ودموکراسی؛

■ به منظور ایجاد جامعه مدنی عاری از ظلم، استبداد، تبعیض وخشونت ومبتنی بر قانونمندی، عدالت اجتماعی، حفظ کرامت وحقوق انسانی وتأمین آزادی ها وحقوق اساسی مردم؛

■ به منظور تقویت بنیاد های سیاسی، اجتماعی، اقتصادی ودفاعی کشور؛

■ به منظور تأمین زندگی مرفه ومحیط زیست سالم برای همه ساکنان این سر زمین؛

■ وسر انجام، به منظور تثبیت جایگاه شایسته افغانستان در خانواده بین المللی؛

این قانون اساسی را مطابق به واقعیت های تاریخی، فرهنگی واجتماعی کشور ومقتضیات عصر، از طریق نمایندگان منتخب خود در لویه جرگه مورخ چهاردهم جدی سال یک هزاروسه صدو هشتادو دو هجری شمسی در شهر کابل تصویب کردیم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړی فصل
دولت

لومړۍ ماده

افغانستان، خپلواک، واحد، او نه بېلېدونکی اسلامي جمهوري دولت دی.

دوهمه ماده

د افغانستان د اسلامي جمهوري دولت دین، د اسلام سپېڅلی دین دی.

د نورو ادیانو پیروان د خپل دین په پیروی او د خپلو دیني مراسمو په اجرا کې د قانون د حکمونو په حدود وکې آزاد دي.

درېیمه ماده

په افغانستان کې هېڅ قانون نشي کولای چې د اسلام د سپېڅلي دین د معتقداتو او احکامو مخالف وي.

څلورمه ماده

په افغانستان کې ملي حاکمیت په ملت پورې اړه لري چې په مستقیم ډول یې په خپله یا یې د خپلو استازیو له لارې عملي کوي.

فصل اول
دولت

مادهٔ اول

افغانستان، دولت جمهوری اسلامی، مستقل، واحد و غیر قابل تجزیه می باشد.

مادهٔ دوم

دین دولت جمهوری اسلامی افغانستان، دین مقدس اسلام است.

پیروان سایر ادیان در پیروی از دین و اجرای مراسم دینی شان در حدود احکام قانون آزاد می باشند.

مادهٔ سوم

در افغانستان هیچ قانون نمی تواند مخالف معتقدات و احکام دین مقدس اسلام باشد.

مادهٔ چهارم

حاکمیت ملی در افغانستان به ملت تعلق دارد که به طور مستقیم یا توسط نمایندگان خود آنرا اعمال می کند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دافغانستان ملت عبارت دی له هغو ټولو افرادو څخه چې دافغانستان تابعیت ولري.

د افغانستان ملت له پښتون، تاجک، هزاره، ازبک، ترکمن، بلوچ، پشه یي، نورستاني، ایماق، عرب، قرغیز، قزلباش، گوجر، براهوي او نورو قومونو څخه جوړ دی.

د افغان کلمه د افغانستان د ملت پر هر فرد اطلاق کېږي.

د ملت هیڅ یو فرد د افغانستان له تابعیت څخه نه محرومېږي.

په تابعیت او پناه ورکولو پورې مربوطې چارې د قانون له لیارې تنظیمېږي.

ملت افغانستان عبارت است ازتمام افرادیکه تابعیت افغانستان را دارا باشند.

ملت افغانستان متشکل از اقوام پشتون، تاجک، هزاره، ازبک، ترکمن، بلوچ، پشه یی، نورستانی، ایماق، عرب، قرغیز، قزلباش، گوجر، براهوی، وسایر اقوام میباشد.

بر هر فرد از افراد ملت افغانستان کلمهٔ افغان اطلاق می شود.

هیچ فرد از افراد ملت از تابعیت افغانستان محروم نمی گردد.

امور مربوط به تابعیت و پناهندگی توسط قانون تنظیم می گردد.

پنځمه ماده

ددې اساسي قانون او نورو قوانینو د حکمونو تطبیق ، له استقلال، ملي واکمنی او زمکنی بشپړتیا څخه دفاع او د هېواد د امنیت او دفاعي قابلیت تأمین، د دولت له اساسي وظایفو څخه دي.

مادهٔ پنجم

تطبیق احکام این قانون اساسی وسایر قوانین، دفاع از استقلال، حاکمیت ملی و تمامیت ارضی و تأمین امنیت و قابلیت دفاعی کشور از وظایف اساسی دولت می باشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږمه ماده

دولت ، د انساني کرامت د ساتلو، بشري حقوقو د ملاتړ، د دموکراسۍ د تحقق، ملي وحدت د تأمين، د ټولو قومونو او قبايلو ترمنځ د برابرۍ او د هېواد په ټولو سيمو کې د متوازنې پراختيا او ټولنيز عدالت، پرېنسټ د يوې هوسا او پر مختللې ټولنې په جوړولو مکلف دی.

اوومه ماده

دولت د ملګروملتونو د منشور، د بين‌الدول معاهدو، د نړيوالو ميثاقونو چې افغانستان له هغو سره تړاو لري او د بشري حقوقو د نړيوالې اعلامې رعايت کوي.

دولت د هر راز تروريستي اعمالو ، د مخدره موادو د کرلو او قاچاق او د مسکراتو د توليد او استعمال مخنيوی کوي.

اتمه ماده

دولت د هېواد خارجي سياست د خپلواکۍ، ملي ګټو او ځمکنۍ بشپړتيا په

مادهٔ ششم

دولت به ایجاد یک جامعهٔ مرفه و مترقی بر اساس عدالت اجتماعی، حفظ کرامت انسانی،حمایت حقوق بشر، تحقق دموکراسی، تأمین وحدت ملی، برابری بین همه اقوام و قبایل و انکشاف متوازن در همه مناطق کشور مکلف می باشد.

مادهٔ هفتم

دولت منشور ملل متحد، معاهدات بین الدول،میثاق های بین المللی که افغانستان به آن ملحق شده است و اعلامیهٔ جهانی حقوق بشر را رعایت می کند.

دولت از هر نوع اعمال تروریستی، زرع و قاچاق مواد مخدر و تولید و استعمال مسکرات جلوگیری می کند.

مادهٔ هشتم

دولت سیاست خارجی کشور را بر مبنای حفظ استقلال، منافع ملی و

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساتلو، نه مداخلې نه ګاونډيتوب، متقابل احترام او د حقوقو د برابرۍ پرېنسټ تنظیموي.

تمامیت ارضی و عدم مداخله، حسن همجواری، احترام متقابل و تساوی حقوق تنظیم می نماید.

نهمه ماده

کانونه او نورې تر ځمکې لاندې زېرمې او لرغونې آثار د دولت ملکیت دي.
د دولت د ملکیتونو ساتنه او اداره او له طبیعي زېرمو او نورو عامه ملکیتونو څخه د سمې استفادې ډول د قانون له لیارې تنظیمېږي.

مادهٔ نهم

معادن و سایر منابع زیر زمینی و آثار باستانی ملکیت دولت می باشند.
حفاظت و ادارهٔ املاک دولت و طرز استفادهٔ درست از منابع طبیعی و سایر املاک عامه توسط قانون تنظیم می گردد.

لسمه ماده

دولت، خصوصي پانګې اچونې او خصوصي تشبثات د بازار د اقتصاد د نظام پرېنسټ د قانون له حکمونو سره سم هڅوي، ملاتړ یې کوي او مصونیت یې تضمینوي.

مادهٔ دهم

دولت، سرمایه گذاریها و تشبثات خصوصی را مبتنی بر نظام اقتصاد بازار، مطابق به احکام قانون، تشویق، حمایت و مصئونیت آنها را تضمین می نماید.

یوولسمه ماده

په کورنۍ او بهرنۍ سودا ګرۍ پورې تړلې چارې، د هېواد له اقتصادي غوښتنو او د خلکو له ګټو سره سمې د قانون له لیارې تنظیمېږي.

مادهٔ یازدهم

امور مربوط به تجارت داخلی و خارجی، مطابق به ایجابات اقتصادی کشور و مصالح مردم، توسط قانون تنظیم می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دولسمه ماده

د افغانستان بانک، د دولت مرکـزي او مستقل بانک دی.

د پیسو نشرول،د هیواد د پولي سیاسـت طرح او تطبیق، د قانون له حکمونو سره سم د مرکزي بانک صلاحیت دی.

مرکزی بانک د پیسو د چاپ په برخه کې د ولسي جرګې له اقتصادي کمېسیون سره مشوره کوي.

د دې بانک تشـکیل او د کـار چول د قانون له لیارې تنظیمېږي.

ماده دوازدهم

د افغانستان بانک، بانک مرکزی دولت و مستقل می باشد.

نشر پول و طرح و تطبیق سیاست پولی کشور، مطابق به احکـام قـانون، از صلاحیت بانک مرکزی می باشد.

بانک مرکزی در مورد چاپ پول بـا کمیسیون اقتصـادی ولسـی جرگـه مشوره می نماید.

تشکیل و طرز فعالیت این بانک توسط قانون تنظیم می شود.

دیارلسمه ماده

دولت د صنایعو د پراختیا، د تولید د ودې او د خلکو د ژوند د سطحې د لوړتیا او د کسبګرو د فعالیتونو د ملاتړ لپاره اغېزمن پروګرامونه طرح او تطبیقوي.

ماده سیزدهم

دولت برای انکشاف صنایع، رشد تولید، ارتقای سطح زندگی مردم و حمایت از فعالیتهای پیشه وران، پروگرامهای مؤثر طرح و تطبیق می نماید.

څوارلسمه ماده

دولت د کرنې او مالداری د پراختیـا، د بزګرانو او مالدارانو د اقتصادي، ټولنیزو او د ژونـد د شـرایطو د ښه کـولو او د کوچیـانو د میشتولـو او د دوی د

ماده چهاردهم

دولـت برای انـکشاف زراعـت و مـالـداری، بـهبود شـرایط اقتصادی، اجـتماعـی و مـعیشتی دهـقانان و مـالـداران و اسـکان

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند د سمون لپاره د دولت د مالي توان په حدودو کې اغېزمن پروګرامونه طرح او تطبيقوي.

دولت مستحقو اتباعو ته د استوګنځای د برابرولو په منظور او د عامه ملکيتونو د وېش لپاره، د قانون له حکمونو سره سم او د مالي امکاناتو په حدود وکې لازم تدبيرونه نيسي.

و بهبود زندگی کوچیان، در حدود بنیهٔ مالی دولت، پروگرامهای مؤثر طرح و تطبیق می نماید.

دولت به منظور تهیهٔ مسکن و توزیع ملکیتهای عامه برای اتباع مستحق، مطابق به احکام قانون و در حدود امکانات مالی، تدابیر لازم اتخاذ می نماید.

پنځلسمه ماده

دولت مکلف دی چې د ځنګلونو او د چاپېريال د ساتلو او ښه والي لپاره لازم تدبيرونه ونيسي.

مادهٔ پانزدهم

دولت مکلف است در مورد حفظ و بهبود جنگلات و محیط زیست تدابیر لازم اتخاذ نماید.

شپاړسمه ماده

د پښتو، دري، ازبکي ، ترکمني، بلوڅي، پشه يي، نورستاني، پاميري او په هېواد کې د نورو مروجو ژبو له جملې څخه پښتو او دري د دولت رسمي ژبې دي.

په هغو سيمو کې چې دخلکو اکثريت له ازبکي، ترکمني، بلوڅي، پشه-يي، نورستاني او يا پاميري ژبو څخه

مادهٔ شانزدهم

از جمله زبانهای پشتو،دری، ازبکی، ترکمنی،بلوچی، پشه یی، نورستانی، پامیری و سایر زبانهای رایج در کشور، پشتو ودری زبانهای رسمی دولت میباشند.

در مناطقیکه اکثریت مردم به یکی از زبان های ازبکی، ترکمنی، پشه یی، نورستانی، بلوچی و یا پامیری تکلم می

(c) ketabton.com: The Digital Library

پربوې خبرې کوې له پښتو او دري سربېره هغه ژبه درېیمه رسمي ژبه ده، د تطبیق ډول یې د قانون له لیارې تنظیمېږي.

دولت د افغانستان د ټولو ژبو د پیاوړتیا او پراختیا لپاره اغېزمن پروګرامونه طرح او تطبیقوي.

په هېواد کې د مطبوعاتو، راډیو او تلویزیون خپروني دهېواد پرټولو مروجو ژبو آزادې دي.

په هېواد کې موجود ملي، علمي او اداري مصطلحات ساتل کېږي.

اوه لسمه ماده

دولت په بېلا بېلو سطحو کې د معارف د ودې او د ديني زده کړو د پراختیا، د جوماتونو، مدرسو او ديني مرکزونو د وضعې د ښه والي او تنظیم لپاره لازم تدبیرونه نیسي.

اتلسمه ماده

د هېواد د تقویم مبداء د پیغمبر اکرم ﷺ پر هجرت ولاړ دی.

نمایند آن زبان علاوه بر پشتو و دری به حیث زبان سوم رسمي می باشد و نحوهٔ تطبیق آن توسط قانون تنظیم می گردد.

دولت برای تقویت و انکشاف همه زبانهای افغانستان پروگرامهای مؤثر طرح و تطبیق مینماید.

نشر مطبوعات و رسانه های گروهی به تمام زبانهای رایج در کشور آزاد می باشد.

مصطلحات علمي و اداری ملی موجود در کشور حفظ میگردد.

مادهٔ هفدهم

دولت برای ارتقای معارف در همه سطوح، انکشاف تعلیمات دینی، تنظیم و بهبود وضع مساجد، مدارس و مراکز دینی تدابیر لازم اتخاذ می نماید.

مادهٔ هجدهم

مبداء تقویم کشور بر هجرت پیغمبر اکرم ﷺ استوار است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دولتي ادارو د کار بنسټ هجري لمريز کال دی.

د جمعې ورځې ، د اسد ۲۸ او د ثور ۸ عمومي رخصتي دي، نورې رخصتۍ د قانون له لیارې تنظیمیږي.

مبنای کار ادارات دولتی تقویم هجری شمسی می باشد.

روز های جمعه، ۲۸ اسد و ۸ ثور تعطیل عمومی است . سایر رخصتی ها توسط قانون تنظیم می گردد.

نولسمه ماده

د افغانستان بيرغ له: درېو تور، سور او زرغون رنګه ټوټو څخه جوړ دی درې واړه ټوټې په مساوي ډول له کيڼ نه ښي لور ته په عمودي ډول سره پرتې وي او د هر رنګ سور د هغه د اوږدو نيمايي دی چې په منځ کې يې د افغانستان ملي نښان ځای پر ځای شوی دی.

د افغانستان د دولت ملي نښان له سپين رنګې محراب او منبر څخه جوړ دی چې په دوو څنډو کې يې دوه بيرغونه او د منځ په برنۍ برخه کې يې د لا اله الا الله محمد رسول الله مبارکه کلمه او الله اکبر او د راختونکي لمر وړانګې او په لاندنۍ برخه کې يې د ۱۲۹۸ هجري شمسي تاريخ او د افغانستان کلمه راغلي

مادهٔ نزدهم

بیرق افغانستان مرکب است از: سه قطعه با رنگ های سیاه، سرخ و سبز که به صورت عمودی، به اندازه های مساوی، از چپ به راست، در کنار هم واقع شده، عرض هر رنگ برابر نصف طول آن است و در وسط آن نشان ملی افغانستان قرار دارد.

نشان ملی افغانستان عبارت از محراب و منبر به رنگ سفید می باشد که در دو گوشهٔ آن دو بیرق و در وسط آن در قسمت فوقانی ، کلمه مبارک لا اله الا الله محمد رسول الله و الله اکبر واشعهٔ خورشید در حال طلوع و در قسمت تحتانی آن تاریخ ۱۲۹۸ هجری شمسی و کلمهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې له دوو خوا وو د غنمو وږي پسرې راګرځول شوي دي.

له بيرغ او ملي نښان څخه د استفادې څرنګوالی د قانون له لارې تنظيمېږي.

شلمه ماده

د افغانستان ملي سرود په پښتو ژبه دی، الله اکبر او د افغانستان د قومونو نومونه به پکې راځي.

يوويشتمه ماده

د افغانستان پايتخت د کابل ښار دی.

دوه يم فصل

د اتباعو اساسي حقوق او وجايب

دوه ويشتمه ماده

دافغانستان د اتباعو ترمنځ هر راز تبعيض او امتياز منع دی.

دافغانستان اتباع ښځې او نارينه دقانون په وړاندې مساوي حقوق او وجايب لري.

درويشتمه ماده

ژوند د خدای ﷻ بخښنه او د انسان طبيعي حق دی، هېڅوک له قانوني مجوزه

افغانستان، جا داشته و از دو طرف با خوشه های گندم احاطه شده است.

طرز استفاده از بيرق و نشان ملی توسط قانون تنظيم می گردد.

مادهٔ بيستم

سرود ملی افغانستان به زبان پشتو و با ذکر الله اکبر و نام اقوام افغانستان می باشد.

مادهٔ بيست و يکم

پايتخت افغانستان شهر کابل می باشد.

فصل دوم

حقوق اساسی و وجايب اتباع

مادهٔ بيست و دوم

هر نوع تبعيض و امتياز بين اتباع افغانستان ممنوع است.

اتباع افغانستان اعم از زن و مرد در برابر قانون دارای حقوق و وجايب مساوی می باشند.

مادهٔ بيست وسوم

زندگی موهبت الهی و حق طبيعی انسان است. هيچ شخص بدون مجوز قانونی

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرته له دې حقه بسې برخي کېداى نشي.

از این حق محروم نمی گردد.

څلېريشتمه ماده

آزادي د انسان طبيعي حق دى. دا حق د نورو له آزادۍ اوله عامه مصالحو پرته چي د قانون له لياري تنظيمېږي حدود نه لري.

د انسان آزادي او كرامت له تېري خوندي دى.

دولت د انسان دآزادۍ او كرامت په ساتنه او درناوي مكلف دى.

مادهٔ بیست و چهارم

آزادی حق طبیعی انسان است. این حق جز آزادی دیگران و مصالح عامه که توسط قانون تنظیم میگردد، حدودی ندارد.

آزادی و کرامت انسان از تعرض مصون است.

دولت به احترام و حمایت آزادی و کرامت انسان مکلف می باشد.

پنځه ويشتمه ماده

د ذمي برائت اصلي حالت دى

تورن چي د باصلاحيته محكمې په قطعي حكم متهم محكوم عليه ثابت نشي، بې گناه گڼل كېږي.

مادهٔ بیست و پنجم

برائت ذمه حالت اصلی است.

متهم تا وقتی که به حکم قطعی محکمهٔ با صلاحیت محکوم علیه قرار نگیرد، بی گناه شناخته می شود.

شپږ ويشتمه ماده

جرم يو شخصي عمل دى.

د متهم تعقيبول، نيول يا توقيفول او پرهغه بساندي د جزا تطبيق بل هېچاته سرايت نه كوي.

مادهٔ بیست وششم

جرم یک عمل شخصی است.

تعقیب، گرفتاری یا توقیف متهم وتطبیق جزا براو به شخص دیگری سرایت نمی کند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوه ويشتمه ماده

هيڅ يو عمل جرم نه ګڼل کېږي خو دهغه قانون له مخې چې د جرم تر ارتکاب دمخه نافذ شوی وي.

هېڅوک د قانون له حکمونه پرته تعقيبېدای، نيول کېدای او يا توقيفېدای نه شي.

هېڅانه سزا نشي ورکول کېدای مګر، د با صلاحيته محکمې په حکم او د هغه قانون له احکامو سره سم چې د اتهام وړ فعل تر ارتکابه مخکې نافذ شوی وي.

مادهٔ بيست وهفتم

هيچ عملی جرم شمرده نمی شود مگر به حکم قانونی که قبل از ارتکاب آن نافذ گرديده باشد.

هيچ شخص را نمی توان تعقيب، گرفتار ويا توقيف نمود مگر بر طبق احکام قانون.

هيچ شخص را نمی توان مجازات نمود مگر به حکم محکمهٔ با صلاحيت ومطابق به احکام قانونی که قبل از ارتکاب فعل مورد اتهام نافذ گرديده باشد.

اته ويشتمه ماده

د افغانستان هيڅ يو تبعه په جرم باندې د متهم کېدو له امله، بهرني دولت ته نه سپارل کېږي، مګر د ورته معاملې او د هغو بين الدول تړونو له مخې چې افغانستان ورسره تړاو لري.

هيڅ افغان د تابعيت په سلبېدو او په افغانستان کې دننه يا بهر په شړل کېدو نه محکومېږي.

مادهٔ بيست وهشتم

هيچ يک از اتباع افغانستان به علت اتهام به جرم، به دولت خارجی سپرده نمی شود مگر بر اساس معاملهٔ بالمثل وپيمان های بين الدول که افغانستان به آن پيوسته باشد.

هيچ افغان به سلب تابعيت ويا تبعيد در داخل يا خارج افغانستان محکوم نمی شود.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهه ويشتمه ماده

دانسان تعذيب منع دی.

هېڅوک نه شي کولای چي له بل شخص څخه حتی د حقايقو د ترلاسه کولو لپاره که څه هم تر تعقيب، نيونې يا توقيف لاندې وي او يا په جزا محکوم وي، دهغه دتعذيب لپاره اقدام وکړي يابې دتعذيب امر ورکړي.

د انساني کرامت مخالفې جزا ټاکل منع دي.

ماده بيست نهم

تعذيب انسان ممنوع است.

هيچ شخص نمی تواند حتی به مقصد کشف حقايق از شخص ديگر، اگر چه تحت تعقيب، گرفتاری يا توقيف ويا محکوم به جزا باشد، به تعذيب او اقدام کند يا امر بدهد.

تعيين جزايې که مخالف کرامت انسانی باشد،ممنوع است.

دېرشمه ماده

له متهم يا بل شخص څخه په زور تر لاسه شوې څرګندونې، اقرار ياشهادت اعتبار نلري.

په جرم اقرار دمتهم هغه اعتراف ته وايي چي په بشپړه خوښه او دعقلي روغتيا په حالت کې يې د با صلاحيته محکمې په وړاندې کړی وي.

ماده سی ام

اظهار، اقرار وشهادتی که از متهم يا شخص ديگری به وسيلهٔ اکراه به دست آورده شود، اعتبار ندارد.

اقرار به جرم عبارت است از اعتراف متهم بارضايت کامل ودر حالت صحت عقل، در حضور محکمهٔ با صلاحيت.

يودېرشمه ماده

هر څوک کولای شي چې له نيول کېدو سره سم له خانه داتهام دلرې

ماده سی ويکم

هر شخص می تواند برای دفع اتهام به مجرد گرفتاری ويا برای اثبات حق

(c) ketabton.com: The Digital Library

کولو او يا دحق دثابتو لو لپاره مدافع وکيل ونيکي.

متهم حق لري چې له نيولوسره سم له منسوب اتهامه خان خبر کړي او دهغې مودې دننه چې قانون يې ټاکي، محکمه کې حاضر شي.

دولت په جنايي پېښو کې دبېوزلي متهم لپاره مدافع وکيل ټاکي.

دمتهم او دهغه دوکيل ترمنځ مکالمات، مراسلات او مخابرات له هر ډول تعرض څخه خوندي دي.

دمدافع وکيلانو وظايف او واکونه دقانون له لياري تنظيمېږي.

خود، وکيل مدافع تعيين کند.

متهم حق دارد بمجرد گرفتاری، از اتهام منسوب اطلاع يابد ودر داخل ميعادی که قانون تعين می کند در محکمه حاضر گردد.

دولت در قضايای جنايي برای متهم بی بضاعت وکيل مدافع تعين می نمايد.

محرميت مکالمات، مراسلات ومخابرات بين متهم ووکيل آن، از هر نوع تعرض مصون ميباشد.

وظايف وصلاحيت های وکلای مدافع توسط قانون تنظيم می گردد.

دو دېرشمه ماده

پور دېوروړي د آزادۍ دسلبېدو يا محدودېدو سبب کېداى نشي.

دپور دېرته اخيستلو لاري چارې او وسايل دقانون له لياري تنظيمېږي .

مادهٔ سی ودوم

مديون بودن شخص موجب سلب يا محدود شدن آزادی وی نمی شود.

طرز ووسايل تحصيل دين توسط قانون تنظيم می گردد.

دري دېرشمه ماده

دافغانستان اتباع دانتخابولو او دانتخابېدلو حق لري.

مادهٔ سی وسوم

اتباع افغانستان حق انتخاب کردن وانتخاب شدن را دارا می باشند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له دې حق څخه دګټې اخيستو شرايط او لارې د قانون له لارې تنظيمېږي.

شرايط وطرز استفاده از اين حق توسط قانون تنظيم مى گردد.

څلورڅلوېښتمه ماده

دبيان آزادي له تېري څخه خوندي ده.

هر افغان حق لري چې خپل فكر دوينا، ليكنې، انځور او يا نورو وسيلو له لارې، په دې اساسي قانون كې دراغلو حكمونو په رعايت، څرګند كړي.

هر افغان حق لري دقانون له حكمونو سره سم مطالب، بې له دې چې هغه مخكې له مخكې دولتي مقامونو ته وښيي، چاپ او نشر كړي.

دمطبعو، راډيو او تلويزيون، د مطبوعاتو دخپرولو او دجمعي ارتباط په نورو وسايلو پورې مربوط حكمونه دقانون له لېارې تنظيمېږي.

ماده سى وچهارم

آزادى بيان از تعرض مصون است.

هر افغان حق دارد فكر خود را به وسيله گفتار، نوشته،تصوير ويا وسايل ديگر، بارعايت احكام مندرج اين قانون اساسى اظهار نمايد.

هر افغان حق دارد مطابق به احكام قانون، به طبع ونشر مطالب، بدون ارائه قبلى آن به مقامات دولتى، بپردازد.

احكام مربوط به مطابع، راديو وتلويزيون، نشر مطبوعات وساير وسايل ارتباط جمعى توسط قانون تنظيم مى گردد.

پنځه څلوېښتمه ماده

دافغانستان اتباع حق لري چې دخپلو مادي او يا معنوي غوښتنو دتأمين لپاره، دقانون له حكمونو سره سم ټولنې جوړې كړي.

ماده سى وپنجم

اتباع افغانستان حق دارند به منظور تأمين مقاصد مادى ويا معنوى، مطابق به احكام قانون، جمعيتها تأسيس نمايند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دافغانستان اتباع حق لري دقانون له حکمونو سره سم، سياسي گوندونه جوړ کړي، په دې شرط چې:

١.دگوند مرامنامه او اساسنامه داسلام دسپېڅلي دين داحکامو او په دې اساسي قانون کې دراغلو نصوصو او ارزښتونو مخالف نه وي؛

٢.دگوند تشکيلات او مالي منابع څرگند وي؛

٣.نظامي او نظامي ډوله تشکيلات او هدفونه ونه لري؛

٤.له بهرنيو سياسي گوندونو يا نورو بهرنيو منابعو سره تړلي نه وي؛

دقوم، سيمې،ژبې او فقهي مذهب پربنسټ د گوند جوړول او فعاليت کول، جواز نه لري.

هغه جمعيت او گوند چې دقانون له حکمونو سره سم جوړيږي دقانوني موجباتو يا صلاحيتي محکمې له حکمه پرته نه منحل کيږي.

اتباع افغانستان حق دارند، مطابق به احکام قانون، احزاب سياسی تشکيل دهند، مشروط بر اينکه:

١.مرامنامه واساسنامهٔ حزب، مناقض احکام دين مقدس اسلام ونصوص وارزشهای مندرج اين قانون اساسی نباشد؛

٢.تشکيلات ومنابع مالی حزب علنی باشد؛

٣.اهداف وتشکيلات نظامی وشبه نظامی نداشته باشد؛

٤.وابسته به حزب سياسی ويا ديگر منابع خارجی نباشد؛

تأسيس وفعاليت حزب بر مبنای قوميت، سمت، زبان ومذهب فقهی جواز ندارد.

جمعيت وحزبی که مطابق به احکام قانون تشکيل می شود، بدون موجبات قانونی وحکم محکمهٔ با صلاحيت منحل نمی شود.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږدېرشمه ماده

دافغانستان اتباع حق لري چې د روا او سوله ییزو غوښتنود تأمین لپاره له قانون سره سم بې وسلې غونډې او مظاهرې وکړي.

اوه دېرشمه ماده

داشخاصود مخابرې او لیکونو آزادي او محرمیت که په لیکلې ډول وي یسا د ټیلیفون او تلگراف یا نورو وسیلو لــه لارې، له تېري څخه خوندي دي.

دولت داشخاصو دمخابرو او لیکونو دپلټنې حق نه لري مگر د قانون لــه حکمونو سره سم.

اته دېرشمه ماده

دشخص استوگنځی له تېري څخه خوندي دی.

هېڅوک د دولت په گډون نشي کولای داستوگن له اجازې یا د واکمنې محکمې له قراره پرته او بې له هغو حـالاتو او لارو چې په قانون کې ښوول شوي، دچاکور ته ورننوزي یابې وپلټي.

مادهٔ سی وششم

اتباع افغانستان حق دارند برای تـأمین مقاصد جایز وصلح آمیز، بدون حمل سلاح، طبق قانون اجتماع وتظـاهرات نمایند.

مادهٔ سی وهفتم

آزادی ومحرمیت مراسلات ومخابرات اشخاص چه به صورت مکتوب باشـد وچه به وسیلهٔ تلفون، تلگراف ووسایل دیگر، از تعرض مصون است.

دولت حق تفتیش مراسلات ومخابرات اشخاص را ندارد، مگر مطابق به احکام قانون.

مادهٔ سی وهشتم

مسکن شـخص از تـعـرض مصون است.

هیچ شخص، به شمول دولت،نمی تواند بدون اجازهٔ ساکن یا قرار محکمهٔ بـا صلاحیت و به غیر ازحالات و طرزی که در قانون تصریح شده است، به مسکن شخص داخل شود یا آن را تفتیش نماید.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دځرګند جرم په مورد کې مسؤل مامور کولای شي دمحکمې له مخکينې اجازې پرته د شخص کورته ور ننوزي يا هغه وپلټي. نوموړی مامور مکلف دی کورته له ننوتو يا پلټنې وروسته ، په هغه موده کې چې قانون يې ټاکي د محکمې قرار ترلاسه کړي.

نهه دېرشمه ماده

هر افغان حق لري د هېواد هر ګوټ ته سفر وکړي او استوګن شي خو له هغو سيمو پرته چې قانون منع کړې وي.

هر افغان حق لري د قانون له حکمونو سره سم له افغانستان څخه بهر سفر وکړي او بېرته راستون شي.

دولت له هېواد څخه بهر دافغانستان د اتباعو د حقوقو ساتنه کوي.

څلوېښتمه ماده

ملکيت له تيري څخه خوندي دی.

هېڅوک دملکيت د ترلاسه کولو او په هغه کې له تصرف کولو څخه نه منع کېږي. مګر دقانون داحکامو په حدودو کې.

در مورد جرم مشهود ، مامور مسؤل می تواند بدون اجازهٔ قبلی محکمه، به مسکن شخص داخل شود یا آن را تفتیش کند. مامور مذکور مکلف است بعد از داخل شدن یا اجرای تفتیش ، در خلال مدتی که قانون تعین می کند قرار محکمه را حاصل نماید.

مادهٔ سی و نهم

هر افغان حق دارد به هر نقطهٔ کشور سفر نماید ومسکن اختیار کند، مگر در مناطقی که قانون ممنوع قرار داده است.

هر افغان حق دارد مطابق به احکام قانون به خارج افغانستان سفر نماید و به آن عودت کند.

دولت از حقوق اتباع افغانستان در خارج از کشور حمایت می نماید.

مادهٔ چهلم

ملکیت از تعرض مصون است.

هیچ شخص از کسب ملکیت و تصرف در آن منع نمی شود، مگر در حدود احکام قانون.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هيڅا ملکيت د قانون د حکم او د باصلاحيته محکمې له پرېکړې پرته نه مصادره کېږي.

دشخص د ملکيت استملاک يوازې دعامه ګټو د تامين په مقصد، دمخکيني او عادلانه بدل په ورکولو، دقانون له مخې مجاز دی.

دشخص دشتمنې پلټنه او اعلان يوازې دقانون په حکم کېدای شي.

ملکيت هيچ شخص، بدون حکم قانون و فيصلهٔ محکمهٔ با صلاحيت مصادره نمی شود.

استملاک ملکيت شخص، تنها به مقصد تأمين منافع عامه، در بدل تعويض قبلی و عادلانه، به موجب قانون مجاز می باشد.

تفتيش و اعلان دارايي شخص، تنها به حکم قانون صورت می گيرد.

يو څلوېښتمه ماده

بهرني اشخاص په افغانستان کې دعقاري مالونو د ملکيت حق نه لري.

د عقار اجاره د پانګې اچونې په منظور د قانون له حکمونو سره سم جواز لري.

د بهرنيو ملکونو پر سياسي نمايندګيو او پر هغو بين المللي مؤسسو چې افغانستان يکې غړيتوب لري دعقاري مالونو پلورل د قانون له حکمونو سره سم جواز لري.

مادهٔ چهل و يکم

اشخاص خارجي در افغانستان حق ملکيت اموال عقاری را ندارند.

اجارهٔ عقار بمنظور سرمايه گذاری، مطابق باحکام قانون مجاز می باشد.

فروش عقار به نمايندگی های سياسی دول خارجي و به موسسات بين المللی که افغانستان عضو آن باشد، مطابق به احکام قانون، مجاز ميباشد.

دوڅلوېښتمه ماده

هر افغان مکلف دی دقانون له حکمونو سره سم دولت ته

مادهٔ چهل و دوم

هر افغان مکلف است مطابق به احکام قانون به دولت ماليه و

(c) ketabton.com: The Digital Library

مالیه او محصول ورکړي.
هېڅ راز مالیه او محصول ، دقـانون لـه حکمه پرته نه وضع کېږي.
د مالیې او محصول اندازه او د ورکـړې چول بې د ټولنيز عدالت پـه رعایـت د قانون په وسیله ښوول کېږي.
دا حکم د بهرنیو کسانو او مؤسسو پـه برخه کې هم تطبیقېږي.
هر ډول ورکړه شوې مالیه، محصـول او عایدات، دولتـي واحـد حسـاب تـه تحویلېږي.

محصول تأدیه کند.
هیچ نوع مالیه و محصول، بدون حکم قانون، وضع نمی شود.
اندازهٔ مالیه و محصول و طرز تأدیـهٔ آن، با رعایت عدالت اجتماعی، توسط قانون تعیین می گردد.
ایـن حکـم در مـورد اشـخاص و مؤسسات خارجی نیز تطبیق می شود.
هر نوع مالیه، محصول و عواید تادیـه شده، به حساب واحد دولتی تحویـل داده می شود.

دري څلوېښتمه ماده

زده کـړه د افـغانستان دټـولو اتباعو حق دی چـې د لېسانس تـر درجـې پـورې وړيـا د دولـت لـه خـوا تأمینېږي.
دولت مکلف دی چې په ټول افغانسـتان کې د مـتوازن معارف دعـامـولو او د منځنیو اجـباري زده کړو د تأمین لپـاره اغېزمـن پروګرام طرح او تطبیق کړي او د مورنیو ژبو د تدریس لپاره په هـغو

مادهٔ چهل و سوم

تعلیم حق تمام اتباع افغانستان است که تا درجهٔ لیسانس در مؤسسات تعلیمی دولتی به صورت رایگـان از طـرف دولت تأمین میگردد.
دولت مکلف است به منظور تعمـیم متوازن معارف درتمام افغانستان، تأمین تعـلیمات متـوسـطهٔ اجـباری، پروگرام مؤثر طرح و تطبیق نمایـد و زمینهٔ تدریس زبانهای مـادری را در

(c) ketabton.com: The Digital Library

سيمو کې چې پرې خبرې کېږي لاره هواره کړي.

څلور څلوېښتمه ماده

دولت مکلف دی د ښځو د زده کړو د پراختيا او توازن د ايجاد په منظور، دکوچيانو دزده کړو د ښه والي او په هېوادکې د بې سوادۍ د له منځه وړلو لپاره اغېزمن پروګرامونه طرح او تطبيق کړي.

پنځه څلوېښتمه ماده

دولت د اسلام د سپيځلي دين د حکمونو او ملي فرهنګ پربنسټ او له علمي اصولو سره سم، واحد تعليمي نصاب طرح او تطبيقوي او د ښوونځيو د ديني مضمونونو نصاب په افغانستان کې د شته اسلامي مذهبو نو پر بنسټ تدوينوي.

شپږ څلوېښتمه ماده

د لوړو، عمومي او اختصاصي زده کړو د مؤسسو جوړول او اداره کول، د دولت وظيفه ده.

مناطقی که به آنها تکلم می کنند فراهم کند.

مادهٔ چهل و چهارم

دولت مکلف است به منظور ايجاد توازن و انکشاف تعليم برای زنان، بهبود تعليم کوچيان و امحای بی سوادی در کشور، پروگرامهای مؤثر طرح و تطبيق نمايد.

مادهٔ چهل و پنجم

دولت نصاب واحد تعليمی را، بر مبنای احکام دين مقدس اسلام و فرهنگ ملی و مطابق با اصول علمی، طرح و تطبيق می کند و نصاب مضامين دينی مکاتب را، بر مبنای مذاهب اسلامی موجود در افغانستان، تدوين می نمايد.

مادهٔ چهل و ششم

تأسيس و ادارهٔ مؤسسات تعليمات عالی، عمومی و اختصاصی وظيفهٔ دولت است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغانستان اتباع کولای شي د دولت په اجازه د لوړو، عمومي، اختصاصي او دسواد د زده کړو موسسې جوړې کړي.

دولت کولای شي بهرنيو کسانو ته هم د قانون له حکمونو سره سم د لوړو، عمومي او اختصاصي زده کړو د مؤسسو د جوړولو اجازه ورکړي.

د لوړو زده کړو په دولتي مؤسسو کې دشاملېدو شرطونه او له هغو سره نورې مربوطې چارې، د قانون له لیارې تنظيمېږي.

اتباع افغانستان می توانند بـه اجـازه ٔ دولت به تأسيس مؤسسات تعليمات عالی، عمومي، اختصاصی و سواد آموزی اقدام نمايند.

دولت می تواند تأسيس مؤسسات تعليمات عالی، عمومی و اختصاصی را به اشخاص خارجی نيز مطابق به احکام قانون اجازه دهد.

شرايط شمول در مؤسسات تعليمات عالی دولتی و ساير امور مربوط به آن، توسط قانون تنظيم می گردد.

اوه څلوېښتمه ماده

دولت د علم، فرهنګ ، ادب او هنر د پرمختګ لپاره اغېزمن پروګرامونه طرح کوي.

دولت د مؤلف، مخترع او کاشف حقوق تضمينوي او په ټولو برخو کې علمي څېړنې هڅوي او ملاتړ يې کوي او د هغو له نتيجو څخه د اغېزمنې ګټې اخيستل د قانون له حکمونو سره سم عاموي.

ماده ٔ چهل و هفتم

دولت برای پيشرفت علم، فرهنگ، ادب و هنر پروگرامهای مؤثر طرح می نمايد.

دولت حقوق مؤلف، مخترع و کاشف را تضمين می نمايد و تحقيقات علمی را درتمام عرصه ها تشويق وحمايت می کند واستفاده مؤثرازنتايج آن را، مطابق به احکام قانون، تعميم می بخشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اته څلوېښتمه ماده

کار، د هر افغان حق دی.

د کار د ساعتونو ټاکل، او با معاشه رخصتي،د کار او کارګر حقوق او له هغو سره نورې مربوطې چارې د قانون له لیارې تنظیمېږي.

د قانون د حکمونو په حدودو کې د کار او کسب انتخاب آزاد دی.

ماده ٔ چهل و هشتم

کار حق هر افغان است.

تعیین ساعات کار، رخصتی با مزد، حقوق کار و کارگر وسایر امور مربوط به آن توسط قانون تنظیم می گردد.

انتخاب شغل و حرفه، در حدود احکام قانون، آزاد می باشد.

نهه څلوېښتمه ماده

د جبري کار تحمیل منع دی.

د جګړې، آفتونو او نورو داسې حالاتو کې چې عامه ژوند او هوساینه تهدید کړي فعاله برخه اخیستنه د هر افغان ملي وجیبه ده.

پرماشومانو د کار تحمیل جواز نه لري.

ماده ٔ چهل و نهم

تحمیل کار اجباری ممنوع است.

سهم گیری فعال در حالت جنگ، آفات وسایر حالاتی که حیات و آسایش عامه را تهدید کند، از وجایب ملی هر افغان می باشد.

تحمیل کار بر اطفال جواز ندارد.

پنځوسمه ماده

دولت مکلف دی چې د یوې سالمې اداري او د هېواد په اداري سیستم کې د سمون د رامنځ ته کېدو لپاره،لازم تدبیرونه ونیسي.

اداره خپل اجرآآت په بشپړه بې طرفي،

ماده ٔ پنجاهم

دولت مکلف است به منظور ایجاد اداره ٔ سالم و تحقق اصلاحات در سیستم اداری کشور تدابیر لازم اتخاذ نماید.

اداره اجرآآت خود را با بیطرفي کامل

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د قـــانون له حکمونو سره سم عملـــي کوي.

د افغانستان اتباع حق لـري د قـــانون د حکمونو په حدودو کې له دولتـي ادارو څخه اطلاعات تر لاسه کړي. دا حـــق د نورو حقوقو او عامه امنيت ته لـــه زيـــان رسولو پرته، حدود نه لري.

د افغانستان اتباع د اهليت له مخې او له هر ډول توپير څخه پرتـــه د قـــانون لـــه حکمونو سره سم د دولت خدمت ته منل کيږي.

و مطابق به احکام قانون عملـــي مـــي سازد.

اتباع افغانستان حـــق دسترســـي بـــه اطلاعات از ادارات دولتی را در حدود احکام قانون دارا می باشند. این حـــق جز صدمه به حقوق ديگران و امنيـــت عامه حدودی ندارد.

اتباع افغانستان بر اساس اهليت و بدون هيچگونه تبعيض و به موجب احکـــام قانون به خدمت دولت پذيرفتـــه مـــی شوند.

يو پنځوسمه ماده

هر څوک چې له ادارې څخه بې موجبـــه زيانمن شي د تاوان اخيـــستلو مـــستحق دی او کولای شي د تاوان د تـــرلاسه کولو لپاره په مـــحکمه کې د عوا اقامـــه کړي.

له هغو حالاتو پرته چې قـــانون ښـــوولي، دولت نشي کـــولای د بـــا صـــلاحيته محکمې له حکمه پرته د خپلو حقوقـــو د ترلاسه کولو لپاره اقدام وکړي.

مادهٔ پنجاه و يکم

هـــر شخـــص که از اداره بـــــدون موجب متضرر شود مـــستحق جبـــران خـــساره می باشد و می تـــواند برای حـــصول آن در محکمه دعوا اقامـــه کند.

به استثنای حالاتی که در قانون تصريح گرديده است، دولت نمی تواند بدون حکم محکمهٔ با صلاحيت به تحصيل حقوق خود اقدام کند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوپنځوسمه ماده

دولت د افغانستان د ټولو اتباعو لپاره د ناروغیو د مخنیوي او د وړیا علاج وسیلې او روغتیایي اسانتیاوې د قانون له حکمونو سره سم تأمینوي.

دولت له قانون سره سم د خصوصي طبي خدمتونو او روغتیایي مرکزونو جوړول او پراختیا هڅوي او ملاتړ یې کوي.

دولت د سالمې بدني روزنې د پیاوړتیا او دملي او سیمه ییزو ورزشونو د پراختیا لپاره لازم تدبیرونه نیسي.

دري پنځوسمه ماده

دولت د شهیدانو او مفقودینو له پاتې کسانو، دمعلولینو او معیوبینو دبیا خواکمنۍ او په ټولنه کې د هغوی د فعالې ونډې اخیستنې په خاطر د مالي مرستو او روغتیایي خدمتونو د تنظیم لپاره د قانون له حکمونو سره سم لازم تدبیرونه نیسي.

دولت د متقاعدینو حقوق تضمینوي او له زړو کسانو، بې سر پرسته ښځو، معیوبینو او معلولینو او بې وسه یتیمانو سره د

مادهٔ پنجاه و دوم

دولت وسایل وقایه و علاج امراض و تسهیلات صحی رایگان را برای همه اتباع مطابق به احکام قانون تأمین می نماید.

دولت تأسیس و توسعهٔ خدمات طبی و مراکز صحی خصوصی را مطابق به احکام قانون تشویق و حمایت می کند.

دولت به منظور تقویت تربیت بدنی سالم و انکشاف ورزشهای ملی و محلی تدابیر لازم اتخاذ می نماید.

مادهٔ پنجاه و سوم

دولت به منظور تنظیم خدمات طبی و مساعدت مالی برای بازماندگان شهداء و مفقودین و برای باز توانی معلولین و معیوبین و سهم گیری فعال آنان در جامعه، مطابق به احکام قانون، تدابیر لازم اتخاذ می نماید.

دولت حقوق متقاعدین را تضمین نموده، برای کهن سالان، زنان بی سرپرست، معیوبین و معلولین و ایتام

(c) ketabton.com: The Digital Library

قانون له حکمونو سره سم لازمي مرستې کوي.

بی بضاعت مطابق به احکام قانون کمک لازم به عمل می آورد.

څلور پنځوسمه ماده

کورنی د ټولنې اساسي رکن دی او د دولت تر پاملرنې لاندې ده.

دولت د کورنی او په ځانګړې توګه د مور او ماشوم د جسمي او روحي روغتیا د تامین، د ماشومانو د روزنې او د اسلام د سپیڅلي دین له احکامو سره د مغایرو رسومو دله منځه وړو لپاره لازم تدبیرونه نیسي.

مادهٔ پنجاه و چهارم

خانواده رکن اساسی جامعه را تشکیل می دهد ومورد حمایت دولت قرار دارد.

دولت به منظور تأمین سلامت جسمی و روحی خانواده، بالاخص طفل و مادر، تربیت اطفال و برای از بین بردن رسوم مغایر با احکام دین مقدس اسلام تدابیر لازم اتخاذ می کند.

پنځه پنځوسمه ماده

له هیواد څخه دفاع د افغانستان د ټولو اتباعو وجیبه ده.

د عسکري مکلفیت د دورې د تېرولو شرطونه د قانون له لیارې تنظیمېږي.

مادهٔ پنجاه و پنجم

دفاع از وطن وجیبهٔ تمام اتباع افغانستان است.

شرایط اجرای دورهٔ مکلفیت عسکری توسط قانون تنظیم می گردد.

شپږپنځوسمه ماده

داساسي قانون دحکمونو پیروي، دقوانینو اطاعت او دعامه نظم او امنیت رعایت دافغانستان د ټولوخلکو وجیبه ده.

مادهٔ پنجاه و ششم

پیروی از احکام قانون اساسی، اطاعت از قوانین و رعایت نظم و امن عامه وجیبهٔ تمام مردم افغانستان است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قانون له حکمونو څخه بې خبري عذر نه ګڼل کېږي.

بی خبری از احکام قانون عذر دانسته نمی شود.

اوه پنځوسمه ماده

دولت په افغانستان کې د خارجي اتباعو حقوق او آزادۍ له قانون سره سم تضمینوي. دا کسان د بین المللي حقوقو د قواعدو په حدودو کې د افغانستان د دولت د قوانینو په رعایت مکلف دي.

ماده ٔ پنجاه و هفتم

دولت حقوق و آزادی های اتباع خارجی را در افغانستان، طبق قانون تضمین می کند. این اشخاص در حدود قواعد حقوق بین المللی به رعایت قوانین دولت افغانستان مکلف می باشند.

اته پنځوسمه ماده

دولت په افغانستان کې د بشر د حقوقو د رعایت د څارنې، ښه والي او ملاتړ لپاره، د افغانستان د بشر د حقوقو خپلواک کمېسیون جوړوي.

هر څوک کولای شي د خپلو بشري حقوقو د نقض په صورت کې دې کمېسیون ته شکایت وکړي.

کمېسیون کولای شي د افرادو د بشري حقوقو د نقض موارد مربوطو قانوني څانګو ته راجع کړي او د هغوی له حقوقو څخه په دفاع کې مرسته وکړي.

د دې کمېسیون جوړښت او د کار ډول به د قانون له لیارې تنظیمېږي.

ماده ٔ پنجاه و هشتم

دولت به منظور نظارت بر رعایت حقوق بشر در افغانستان و بهبود و حمایت از آن، کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان را تأسیس می نماید.

هر شخص می تواند در صورت نقض حقوق بشری خود، به این کمیسیون شکایت نماید.

کمیسیون می تواند موارد نقض حقوق بشری افراد را به مراجع قانونی راجع سازد و در دفاع از حقوق آنها مساعدت نماید.

تشکیل و طرز فعالیت این کمیسیون توسط قانون تنظیم می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهه پنځوسمه ماده

هېڅوک نشي کولای په دې اساسي قانون کې له راغلو آزاديو او حقوقو څخه په ناوړه استفادې د هېواد د خپلواکۍ، ځمکنۍ بشپړتيا، ملي واکمنۍ او ملي وحدت پر ضد عمل وکړي.

ماده ٔ پنجاه و نهم

هيچ شخص نمی تواند با سوء استفاده از حقوق و آزاديهای مندرج اين قانون اساسی، بر ضد استقلال ، تماميت ارضی، حاکميت ووحدت ملی عمل کند.

دريم فصل

جمهور رئيس

شپېتمه ماده

جمهور رئيس د افغانستان د اسلامي جمهوري دولت په سر کې دی چې خپل واکونه په اجرائيه، مقننه او قضائيه برخو کې ددې اساسي قانون له حکمونو سره سم عملي کوي.

جمهور رئيس دوه، لومړی او دوهم مرستيالان لري.

د جمهوری رياست کانديد د خپلو مرستيالانو نومونه د ځان له کانديدولو سره يو ځای ملت ته اعلاموي.

د جمهور رئيس لومړی مرستيال د جمهور رئيس د غياب، استعفاء او يا مړينې په

فصل سوم

رئيس جمهور

ماده ٔ شصتم

رئيس جمهور در رأس دولت جمهوری اسلامی افغانستان قرار داشته، صلاحيت های خود را در عرصه های اجرائيه، تقنينيه و قضائيه، مطابق به احکام اين قانون اساسی، اعمال می کند.

رئيس جمهور دارای دو معاون ، اول و دوم، می باشد.

کانديد رياست جمهوری نام هر دو معاون را همزمان با کانديد شدن خود به ملت اعلام ميدارد.

معاون اول رئيس جمهور درحالت غياب، استعفا و يا وفات رئيس جمهور،

(c) ketabton.com: The Digital Library

حالاتو کې ددې اساسي قانون له مندرجو حکمونو سره سم کار کوي.

د جمهور رئیس د لومړي مرستیال په غیاب کې، دوه یم مرستیال د اساسي قانون له مندرجو احکامو سره سم عمل کوي.

یو شپیتمه ماده

جمهور رئیس د رای ورکوونکیو د آزادو، عمومي، پټو او مستقیمو رایو له لارې په سلو کې تر پنځوسو زیاتو رایو په ترلاسه کولو انتخابیږي.

د جمهور رئیس وظیفه تر انتخاباتو وروسته د پنځم کال د غبرګولي په لومړۍ نیټه پای ته رسیږي.

دجمهور رئیس دکار ترپای ته رسېدو دمخه د نوي جمهور رئیس د ټاکلو لپاره انتخابات، له دېرشو تر شپېتو ورځو پورې، موده کې کېږي.

که چېرې په لومړي پړاو کې له کاندیدانو څخه یو هم ونه کړای شي چې په سلو کې تر پنځوسو زیاتې رایې ترلاسه کړي،

مطابق به احکام مندرج این قانون اساسی، عمل می کند.

در غیاب معاون اول رئیس جمهور، معاون دوم مطابق به احکام مندرج این قانون اساسی عمل می کند.

مادهٔ شصت و یکم

رئیس جمهور با کسب اکثریت بیش از پنجاه فی صد آرای رأی دهندگان از طریق رأی گیری آزاد، عمومی، سری و مستقیم انتخاب میگردد.

وظیفه رئیس جمهور در اول جوزای سال پنجم بعد از انتخابات پایان می یابد.

انتخابات به منظور تعیین رئیس جمهور جدید در خلال مدت سی الی شصت روز قبل از پایان کار رئیس جمهور برگزار میگردد.

هر گاه در دور اول هیچ یک از کاندیدان نتواند اکثریت بیش از پنجاه فیصد آرا را بدست آورد، انتخابات

(c) ketabton.com: The Digital Library

انتخابات د دوهم ځل لپاره د انتخاباتو د نتايجو د نېټې تر اعلان وروسته د دوو اوونيو په اوږدو کې تر سره کېږي. دا ځل يوازې هغه دوه تنه کانديدان په انتخاباتو کې برخه اخلي چې په لومړي پړاو کې يې تر ټولو زياتې رايې ترلاسه کړې وي.

د انتخاباتو په دوېم پړاو کې هغه څوک چې د رايو اکثريت ترلاسه کړي، جمهور رئيس ګڼل کېږي.

که چېرې د جمهوري رياست يو کانديد د راى ګيرى د لومړي يا دوېم پړاو په جريان او يا تر انتخاباتو وروسته او يا د انتخاباتو د نتايجو له اعلان څخه پخوا مړ شي، نوي انتخابات د قانون له حکمونو سره سم کېږي.

دوه شپېتمه ماده

څوک چې د جمهوري رياست ته کانديدېږي، بايد د لاندنيو شرطونو لرونکي وي:

۱. د افغانستان تبعه،مسلمان، له افغان

برای دور دوم در ظرف دو هفته از تاريخ اعلام نتايج انتخابات بر گزار مى گردد و در اين دور تنها دو نفر از کانديدانى که بيشترين آرا را در دور اول بدست آورده اند، شرکت مى نمايند.

در دور دوم انتخابات ، کانديدى که اکثريت آرا را کسب کند،رئيس جمهور شناخته مى شود.

هر گاه يکى از کانديدان رياست جمهورى در جريان دور اول يا دوم رأى گيرى و يا بعد از انتخابات و قبل از اعلام نتايج انتخابات وفات نمايد، انتخابات مجدد مطابق به احکام قانون بر گزار مى گردد.

مادهٔ شصت و دوم

شخصى که به رياست جمهورى کانديد مى شود، واجد شرايط ذيل مى باشد:

۱. تبعهٔ افغانستان ، مسلمان و متولد

(c) ketabton.com: The Digital Library

مور او پلار څخه زېږېدلی وي او د بـــل هېواد تابعيت ونلري؛

۲. د کانديدېدو په ورځ يې عمـــر تـــر څلوېښتو کلونو لږ نه وي؛

۳. د محکمې له خوا د بشـــري ضـــد جرمونو، او جنايت په ارتکاب او يا لـــه مدني حقوقو څخه په محرومۍ محکـــوم شوی نه وي؛

هېڅ شخص نشي کولای لـــه دوو دورو زيات د جمهور رئيس په حيـــث وټاکـــل شي.

په دې ماده کې راغلی حکم د جمهـــور رئيس د مرستيالانو په برخـــه کـــې هـــم تطبيقېږي.

از والدين افغان بوده و تابعيت کشور ديگری را نداشته باشد؛

۲. در روز کانديد شدن ســـن وی از چهل سال کمتر نباشد؛

۳. از طـــرف محـــکمه به ارتـــکاب جـــرايم ضـــد بـــشری ،جـــنايت و يا حـــرمان از حـــقوق مدنی مـــــحکوم نشده باشد.

هيچ شـــخص نمی تواند بـــيش از دو دوره به حيث رئيس جمهور انتخـــاب گردد.

حکـــم مندرج ايـــن مـــاده در مـــورد مـــعاونين رئيس جـــمهور نيز تـــطبيق می گردد.

دري شپېتمه ماده

جمهور رئيس د کار تر پيـــل دمخـــه، د خانګړې کړنلارې سره سم، چې د قانون له لارې تنظيمېږي دا لاندې لوړه يادوي:

بسم الله الرحمن الرحيم

«د لـــوی خدای ﷻ په نـــامه لوړه کوم چې د اسلام د سپېڅلي دين پـــيروي او

ماده˚ شصت و سوم

رئيس جمهور قبل از تصدی وظيفه، مطابق به طرزالعمل خاص که توسط قانون تنظيم می گردد، حلف آتی را بجا می آورد:

بسم الله الرحمن الرحيم

«به نام خداوند بزرگ ﷻ ســـوگند ياد مـــی کنم که دين مـــقدس اســـلام را

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساتنه وکړم. د اساسي قانون او نورو قوانینو رعایت او د تطبیق څارنه وکړم. د افغانستان د خپلواکۍ، ملي واکمنۍ، ځمکنۍ بشپړتیا ساتنه او دافغانستان د خلکو حقوق او ګټې خوندي کړم او د لوی خدای (ج) له دربار څخه د مرستې په غوښتلو او د ملت په ملاتړ د افغانستان د خلکو د پرمختګ او هوسایي په لاره کې خپلې هڅې جاري وساتم.»

څلور شپېتمه ماده

جمهور رئیس لاندې واکونه او وظیفې لري:

۱. د اساسي قانون د اجرا څارل؛

۲. د ملي شورې په تصویب د هېواد د سیاست د اساسي کرښو ټاکل؛

۳. د افغانستان دوسله والوځواکونو سترمشرتوب ؛

۴. د ملي شورې په تایید دجګړې او متارکې اعلانول؛

۵. د ځمکنۍ بشپړتیا او د خپلواکۍ

اطاعت و از آن حمایت کنم. قانون اساسی وسایر قوانین را رعایت و از تطبیق آن مواظبت نمایم. از استقلال، حاکمیت ملی و تمامیت ارضی افغانستان حراست وحقوق و منافع مردم افغانستان را حفاظت کنم و با استعانت از بارگاه پروردگار متعال و پشتیبانی ملت، مساعی خود را در راه سعادت و ترقی مردم افغانستان بکار برم.»

مادهٔ شصت و چهارم

رئیس جمهور دارای صلاحیتها و وظایف ذیل می باشد:

۱. مراقبت از اجرای قانون اساسی؛

۲. تعین خطوط اساسی سیاست کشور به تصویب شورای ملی؛

۳. قیادت اعلای قوای مسلح افغانستان؛

۴. اعلان حرب و متارکه به تایید شورای ملی؛

۵. اتخاذ تصمیم لازم در حالت

(c) ketabton.com: The Digital Library

دساتیرو د دفاع په حالت کې دلازم تصمیم نیول؛

۶. د ملي شورې په تایید له افغانستان څخه بهر ته د وسله والو ځواکونو د ټولګیو لیږل؛

۷. ددې اساسي قانون په (نهه شپېتمه) ماده کې له راغلي حالت پرته، د لویې جرګې راغوښتل؛

۸. د ملي شورې په تأیید د اضطراري حالت اعلان او دهغه پای ته رسول؛

۹. د ملي شورې او لویې جرګې دغونډو پرانستل؛

۱۰. د جمهوري ریاست د مرستیالانو د استعفې منل؛

۱۱. د ولسي جرګې په تایید د وزیرانو، لوی څارنوال، د مرکزی بانک، د ملي امنیت او سرې میاشتې د رئیسانو ټاکل او د هغوی عزلول او د استعفی منل؛

۱۲. د ولسي جرګې په تایید د سترې محکمې د رئیس او غړیو ټاکل؛

۱۳. د قانون له حکمونو سره سم د

دفاع از تمامیت ارضی و حفظ استقلال؛

۶. فرستادن قطعات قوای مسلح به خارج افغانستان به تایید شورای ملی؛

۷. دایر نمودن لویه جرگه به استثنای حالت مندرج مادهٔ شصت و نهم این قانون اساسی؛

۸. اعلان حالت اضطرار به تأیید شورای ملی و خاتمه دادن به آن؛

۹. افتتاح اجلاس شورای ملی و لویه جرگه؛

۱۰. قبول استعفای معاونین ریاست جمهوری؛

۱۱. تعیین وزرا، لوی څارنوال، رئیس بانک مرکزی، رئیس امنیت ملی و رئیس سره میاشت به تائید ولسی جرگه و عزل و قبول استعفای آنها؛

۱۲. تعیین رئیس و اعضای ستره محکمه به تأیید ولسی جرگه؛

۱۳. تعیین، تقاعد، قبول استعفاء و

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاضیانو، د وسله والو ځواکونو، پولیسو، د ملی امنیت د منصبدارانو او د لوړ رتبه مامورینو ټاکل، تقاعد ورکول، د استعفی منل او عزلول؛

۱۴. په بهرنیو هېوادونو او نړیوالو مؤسسو کې د افغانستان د سیاسي نمایندګیو د مشرانو ټاکل؛

۱۵. په افغانستان کې د بهرنیو سیاسي نمایندګانو د باور لیکونو منل؛

۱۶. د قوانینو او تقنیني فرمانونو توشیح کول.

۱۷. د قانون له حکمونو سره سم د دولتونو ترمنځ د معاهدو د عقد لپاره د باور لیکونو ورکول؛

۱۸. د قانون له حکمونو سره سم د جزاګانو تخفیف او بخښل؛

۱۹. د قانون له حکمونو سره سم د مډالونو، نښانونو او افتخاري لقبونو ورکول؛

۲۰. د هېواد د اداري د سمون په منظور، د قانون له مخې، د کمېسیونونو جوړول؛

عزل قضات، صاحب منصبان قوای مسلح، پولیس و امنیت ملی و مامورین عالی رتبه مطابق به احکام قانون؛

۱۴. تعیین سران نمایندگی های سیاسی افغانستان نزد دول خارجی و مؤسسات بین المللی؛

۱۵. قبول اعتماد نامه های نمایندگان سیاسی خارجی در افغانستان؛

۱۶. توشیح قوانین و فرامین تقنینی؛

۱۷. اعطای اعتبار نامه به غرض عقد معاهدات بین الدول مطابق به احکام قانون؛

۱۸. تخفیف و عفو مجازات مطابق به احکام قانون؛

۱۹. اعطای مدالها، نشانها و القاب افتخاری مطابق به احکام قانون؛

۲۰. تأسیس کمیسیونها به منظور بهبود اداره کشور مطابق به احکام قانون؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۱. په دې اساسي قانون کې نور راغلي واکونه او وظايف.

پنځه شپيتمه ماده

جمهور رئيس کولای شي په مهمو ملـــي، سياسي، ټولنيزو او يا اقتصادي چارو کې د افغانستان دخلکو ټولپوښتنې ته مراجعـــه وکړي.
ټولپوښتنه بايـــد ددې اساســـي قـــانون د حکمونو مخالفه او دهغه دتعديل مستلزم نه وي.

شپږ شپيتمه ماده

جمهور رئيس په دې اساسي قانون کې د راغلو واکونو د عملي کولو په برخه کې د افغانستان د خلکو لوړ مصلحتونه په پام کې نيسي.
جمهور رئيس نشي کولای چې د قانون له حکمه پرته دولتي ملکيتونـــه او شـــتمنې وپلوري او يا يې وبخښي.
جمهور رئيس نشي کولای د خپل کار په دوران کې له خپل مقام څخه په ژبنيــو، سيمه ييزو، قومي، مـــذهبي او گـــوندي

۲۱. ساير صلاحيتها و وظايف مندرج اين قانون اساسی.

مادهٔ شصت و پنجم

رئيس جمهور می تواند در موضوعات مهم ملی سياســـی، اجتمـــاعی و يـــا اقتصادی بـــه آرای عمـــومی مـــردم افغانســـتان مراجعه نمايد.
مراجعه به آرای عمومی نبايد منـــاقض احکام اين قانون اساسی و يا مســـتلزم تعديل آن باشد.

مادهٔ شصت و ششم

رئيـــس جـــمهور در اعـــمال صلاحيتهای منـــدرج ايـــن قـــانون اســـاسی، مـــصالح عـــليای مـــردم افغانســـتان را رعايت می کند.
رئيس جمهور نمی تواند بدون حکـــم قانون ملکيت های دولتی را بفروشد يا اهدا کند.
رئيـــس جـــمهور نـــمی تـــواند در زمـــان تصدی وظيفه از مـــقام خـــود به ملحوظات لســـانی، ســـمتی، قومی،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملحوظاتو ګټه واخلي.

اووه شپیتمه ماده

د جمهور رئیس د استعفی، عزل، مړینې او یا په صعب العلاجه ناروغی د اخته کېدلو په صورت کې چې د وظیفې د اجرا مخه نیسي د جمهور رئیس لومړی مرستیال د جمهور رئیس واکونه او وظایف په غاړه اخلي.

جمهور رئیس خپله استعفی په خپله ملـي شوري ته اعلاموي.

د صعـب الـعلاجه نـاروغی تثبیت د هـغه طبـي هـیئت لـه خـوا کـېږي چـې سـتره محکمـه یـې ټاکي.

په داسې حالاتو کې د نوي جمهور رئیس د ټاکلو لپاره په درې میاشتو کـې دنـه ددې اساسي قانون د یو شپېتمې مادې له حکم سره سم انتخابات کېږي.

د جـمهور رئیس لـومړی مـرستیال د لنـډ مهاله جـمهور رئیس په توګـه ، د وظیفې د تـرسره کـولو په مـوده کې

مذهبی و حزبی استفاده نماید.

مادهٔ شصت و هفتم

در صـورت اسـتعفا، عزل یا وفات رئیس جـمهور و یا مـریضی صعب‌العلاج کـه مانع اجـراء وظـیفه شود، معـاون اول رئـیس جمهـور صلاحیتها ووظایف رئیس جمهور را به عهده می گیرد.

رئیس جمهور استعفای خود را شخصاً به شورای ملی اعلام می نماید.

تثبیت مریضی صعب العـلاج توسـط هیئت طبی با صلاحیت که از طـرف ستره محکمه تعین می گردد صـورت می گیرد.

درین حالات در خلال مدت سه مـاه انتخابات به منظور تعین رئیس جمهور جدید طبق مادهٔ شصت و یکـم ایـن قانون اساسی بر گزار می‌گردد.

مـعاون اول رئیـس جـمهور در زمـان تـصدی به حـیث رئـیس جـمهور مـوقـت امـور ذیـل

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاندينې چارې نشي ترسره کولای:

۱. د اساسي قانون تعديل؛

۲. د وزيرانو عزل؛

۳. ټولپوښتنه.

د جمهور رئيس مرستيالان د دې اساسي قانون له حکمونو سره سم کولای شي خان جمهوري رياست ته کانديد کړي.

د جمهور رئيس په غياب کې د لومړي مرستيال وظايف د جمهور رئيس په واسطه ټاکل کيږي.

اته شپېتمه ماده

که چيرې د جمهور رئيس يو مرستيال استعفی وکړي او يا مړ شي د هغه پر ځای بل شخص د جمهور رئيس له خوا او د ولسي جرگې په تأييد ټاکل کيږي.

د جمهور رئيس او د هغه د لومړي مرستيال د يو ځايي مړينې په صورت کې په ترتيب سره دويم مرستيال ، د مشرانو جرگې رئيس د ولسي جرگې رئيس او د بهرنيو چارو وزير يو په بل پسې د دې اساسي قانون د(اووه شپېتمې) مادې له

را انجام داده نمی تواند:

۱. تعديل قانون اساسی؛

۲. عزل وزرا؛

۳. مراجعه به آراء عامه.

معاونين رئيس جمهور می توانند مطابق به احکام اين قانون اساسی خود را به رياست جمهوری کانديد نمايند.

در صورت غياب رئيس جمهور، وظايف معاون اول توسط رئيس جمهور تعيين می گردد.

مادهٔ شصت و هشتم

هر گاه يکی از معاونين رئيس جمهور استعفاء و يا وفات نمايد عوض وی شخص ديگری توسط رئيس جمهور به تأييد ولسی جرگه تعيين می گردد.

در صورت وفات همزمان رئيس جمهور و معاون اول وی، بالترتيب معاون دوم،رئيس مشرانو جرگه، رئيس ولسی جرگه ووزير خارجه يکی بعد ديگری مطابق به حکم مندرج مادهٔ شصت و هفتم اين قانون اساسی

(c) ketabton.com: The Digital Library

حکم سره سم د جمهور رئیس وظیفې په غاړه اخلي.

نهه شپېتمه ماده

جمهور رئیس د ملت او ولسي جرګې په وړاندې ددې مادې د احکامو مطابق مسؤل دی.

پر جمهور رئیس د بشري ضد جرمونو،ملي خیانت یا جنایت د ارتکاب تورلګول د ولسي جرګې د ټولو غړیو د دریمې برخې له خوا غوښتل کېدای شي.

که چېرې دا غوښتنه د ولسي جرګې د ټولو غړیو له دریو څخه د دوو برخو د رایو له خوا تأیید شي، ولسي جرګه د یوې میاشتې دننه لویه جرګه دایروي.

که لویه جرګه منسوب شوی اتهام د ټولو غړیو له دریو څخه د دوو برخو د رایو په اکثریت تصویب کړي، جمهور رئیس له وظیفې څخه ګوښه او موضوع خانګړې محکمې ته سپارل کېږي. خانګړې محکمه د ولسي جرګې له دریو غړیو، د سترې محکمې له دریو غړیو چې لویه

وظایف رئیس جمهور را به عهده می گیرد.

مادهٔ شصت و نهم

رئیس جمهور در برابر ملت و ولسی جرگه مطابق به احکام این ماده مسؤل میباشد.

اتهام علیه رئیس جمهور به ارتکاب جرایم ضد بشری، خیانت ملی یا جنایت از طرف یک ثلث کل اعضای ولسی جرگه تقاضا شده می تواند.

در صورتیکه این تقاضا از طرف دو ثلث کل آرای ولسی جرگه تأیید گردد، ولسی جرگه در خلال مدت یک ماه لویه جرگه را دایر مینماید.

هر گاه لویه جرگه اتهام منسوب را به اکثریت دو ثلث آرای کل اعضا تصویب نماید، رئیس جمهور از وظیفه منفصل و موضوع به محکمهٔ خاص محول می گردد. محکمهٔ خاص متشکل است از رئیس مشرانو جرگه، سه نفر از اعضای ولسی جرگه و سه

(c) ketabton.com: The Digital Library

جرگه يې ټاکي او د مشرانو جرگې لـه رئيس څخه جوړيـږي. دعـوي د هغـه شخص له خوا چې د لويې جرگې له خوا ټاکل کېږي، اقامه کېږي.

په دې حالت کې د دې اساسي قانون پـه (اووه شپېتمه) ماده کې راغلي حکمونـه تطبيقېږي.

اويا يمه ماده

د جمهور رئيس تنخوا او لگښتونه د قانون له لياري تنظيمېږي.

جمهـــور رئـيس د خـــدمت د دورې ترختمېدو وروسته د عزل له حالته پرته د ځپل ژوند په پاتې موده کې د جمهـــورې رياست د دورې له مالي حقوقو څخـــه د قانون له حکمونو سره سم، گټه اخلي.

څلورم فصل

حکومت

يو اويايمه ماده

حـــکومـــت له وزيرانو څـــخه جـــوړ دی چې د جـــمهور رئيس تر ريــــاست لاندې کار کوي.

نفر از اعضای ستره محکمه به تعـــين لويه جرگه. اقامـــه دعـــوی توســـط شخصيکه از طرف لويه جرگه تعـــين ميگردد صورت می گيرد.

در اين حالت احکام منـــدرج مـــادهٔ شصت و هفتم اين قانون اساسی تطبيق می گردد.

مادهٔ هفتادم

معاش و مصارف رئيس جمهور توسط قانون تنظيم می گردد.

رئيس جمهـــور بعـــد از خـــتم دورهٔ خدمت، باستثنای حالت عزل، بـــرای بقيهٔ مدت حيات از حقوق مالی دورهٔ رياست جمهوری مطابق به احکام قانون مستفيد می شود.

فصل چهارم

حکومت

مادهٔ هفتادو يکم

حکومت متشکل اســـت از وزرا کـــه تحت رياست رئيس جمهـــور اجـــرای وظيفه می نمايند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وزيرانو شمېر او وظايف د قانون له ليارې تنظيمېږي.

تعداد وزرا ووظايف شان توسط قانون تنظيم می گردد.

دوه اويايمه ماده

څوک چې د وزير په توګه ټاکل کېږي بايد لانديني شرطونه ولري:

۱. يوازې د افغانستان دتابعيت لرونکی وي.

که چېرې د کوم وزارت کانديد د بل هېواد تابعيت هم ولري ولسي جرګه د هغه د تأييد يا رد صلاحيت لري؛

۲. لوړ تحصيلات، کاري تجربه او ښه شهرت ولري؛

۳. عمريې تر پنځه دېرش کلونو لږ نه وي؛

۴. د محکمې له خوا د بشري ضد جرمونو او جنايت په ارتکاب او يا له مدني حقوقو څخه په محرومي محکوم شوی نه وي.

ماده هفتادو دوم

شخصی که به حيث وزير تعيين می شود واجد شرايط ذيل میباشد:

۱. تنها حامل تابعيت افغانستان باشد.

هر گاه کانديد وزارت تابعيت کشور ديگری را نيز داشته باشد، ولسی جرگه صلاحيت تأييد و يا رد آنرا دارد.

۲. دارای تحصيلات عالی، تجربه کاری و شهرت نيک باشد؛

۳. سن وی از سی و پنج سال کمتر نباشد؛

۴. از طرف محکمه به ارتکاب جرايم ضد بشری، جنايت و يا حرمان از حقوق مدنی محکوم نشده باشد.

دري اويايمه ماده

کېدای شي وزيران د ملي شورې له

ماده هفتادو سوم

وزرا می توانند از اعضای شورای ملی

(c) ketabton.com: The Digital Library

غ بو او یا له هغو د باندې وټاکل شي.

کله چې د ملي شورې غړی د وزیر په توګه وټاکل شي، په شورئ کې خپل غړیتوب له لاسه ورکوي او د هغه پر ځای بل شخص د قانون له حکم سره سم ټاکل کېږي.

یا خارج از آن تعیین شوند.

هر گاه عضو شورای ملی به حیث وزیر تعیین شود، عضویت خود را در شوری از دست می دهد و در عوض وی شخص دیگری مطابق به حکم قانون تعیین میگردد.

څلور اویایمه ماده

وزیران د وظیفې له پیله مخکې د جمهور رئیس په وړاندې، لاندینۍ لوړه کوي:

بسم الله الرحمن الرحیم

«د لوی خدای ﷻ په نامه لوړه کوم چې د اسلام د سپیڅلي دین د حکمونو حمایت، د اساسي قانون او د افغانستان د نورو قوانینو رعایت، د اتباعو د حقوقو حفاظت، د افغانستان د خپلواکۍ، ځمکنۍ بشپړتیا او د خلکو د ملي وحدت ساتنه وکړم او په خپلو ټولو اعمالو کې خدای ﷻ حاضر وګڼم او خپلې راسپارل شوې وظیفې په ریښتینولۍ سرته ورسوم.»

مادهٔ هفتادو چهارم

وزرا قبل از تصدی وظیفه حلف آتی را به حضور رئیس جمهور، بجا می آورند:

بسم الله الرحمن الرحیم

«بنام خداوند بزرگ ﷻ سوگند یاد می کنم که دین مقدس اسلام را حمایت، قانون اساسی و سایر قوانین افغانستان را رعایت، حقوق اتباع را حفاظت و از استقلال، تمامیت ارضی و وحدت ملی مردم افغانستان حراست کنم و در همه اعمال خود خداوند ﷻ را حاضر دانسته، و ظایف محوله را صادقانه انجام دهم.»

پنځه اویایمه ماده

حکومت لاندینۍ وظیفې لري:

مادهٔ هفتادو پنجم

حکومت دارای وظایف ذیل می باشد:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱. ددې اساسي قانون او نورو قوانينو داحکامو او د محکمو د قطعي پرېکړو عملي کول؛

۲. د خپلواکۍ ساتل، له زمکني بشپړتيا څخه دفاع او په نړيواله ټولنه کې د افغانستان د حيثيت او ګټو ساتل؛

۳. د عامه نظم او امن ټينګول او د هر راز اداري فساد له منځه وړل؛

۴. د بودجې ترتيبول، د دولت د مالي وضعې تنظيمول او د عامه شتمنۍ ساتل؛

۵. د ټولنيزو، فرهنګي، اقتصادي او تکنالوژيکي د پرمختيايي پروګرامونو طرح او تطبيق؛

۶. ملي شورۍ ته د مالي کال په پای کې د سرته رسېدلو چارو او د نوي مالي کال د مهمو پروګرامونو په باب ګزارش ورکول؛

۷. د هغو نورو وظيفو تر سره کول چې ددې اساسي قانون او نورو قوانينو له مخې د حکومت له وظيفو څخه ګڼل شويدي.

۱. تعميل احکام اين قانون اساسی و ساير قوانين و فيصله های قطعی محاکم؛

۲. حفظ استقلال،دفاع از تماميت ارضی و صيانت منافع و حيثيت افغانستان در جامعهٔ بين المللی؛

۳. تأمين نظم و امن عامه و از بين بردن هر نوع فساد اداری؛

۴. ترتيب بودجه، تنظيم وضع مالی دولت و حفاظت دارايي عامه؛

۵. طرح و تطبيق پروګرامهای انکشافی اجتماعی، فرهنګی،اقتصادی و تکنالوژيکی؛

۶. ارائه ګزارش به شورای ملی در ختم سال مالی در باره امور انجام شده و پروګرام های عمدهٔ سال مالی جديد؛

۷. انجام ساير وظايفی که به موجب اين قانون اساسی و قوانين ديګر از وظايف حکومت دانسته شده است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږ اویایمه ماده

حکومت د هیواد د سیاست د اساسي کرښو د تطبیق او د خپلو وظیفو د تنظیمولو لپاره مقررات وضع او تصویبوي. دا مقررات باید د هیڅ قانون له نص یا روح سره مناقض نه وي.

اوه اویایمه ماده

وزیران خپل وظایف د اداري واحدونو د آمرینو په توګه په هغو حدودو کې چې دا اساسي قانون او نور قوانین يې ټاکي، سرته رسوي.
وزیران له خپلو ټاکلو وظایفو څخه د جمهور رئیس او ولسي جرګې په وړاندې مسؤلیت لري.

اته اویایمه ماده

که چیرې وزیر په بشري ضد جرمونو، ملي خیانت او یا په نورو جرمونو متهم شي، موضوع ددې اساسي قانون د(یو سلو څلوردیرشمې) مادې په رعایت خانګړې محکمې ته سپارل کیږي.

ماده' هفتاد و ششم

حکومت برای تطبیق خطوط اساسی سیاست کشور و تنظیم وظایف خود مقررات وضع و تصویب می کند. این مقررات باید مناقض نص یا روح هیچ قانون نباشد.

ماده' هفتادو هفتم

وزرا وظایف خود را به حیث آمرین واحد های اداری در داخل حدودی که این قانون اساسي وسایر قوانین تعیین می کند، اجرا می نمایند.
وزرا از وظایف مشخصه' خود نزد رئیس جمهور وولسی جرگه مسؤلیت دارند.

ماده' هفتادو هشتم

هر گاه وزیر به ارتکاب جرایم ضد بشری، خیانت ملی و یا سایر جرایم متهم گردد، قضیه با رعایت ماده یکصدو سی و چهارم این قانون اساسی به محکمه' خاص محول می‌گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهه اويايمه ماده

حکومت کولای شي د ولسي جرګې د تعطيل په حالت کې له بودجې او مالي چارو پرته، د بېړني اړتيا پر اساس تقنيني فرمانونه ترتيب کړي.

تقنيني فرمانونه د جمهور رئيس تر توشيح وروسته د قانون حکم پيدا کوي. تقنيني فرمانونه بايد د ملي شورى د لومړۍ غونډې ترجوړېدو وروسته د ديرشو ورځو په اوږدو کې هغې ته وړاندې شي.

او که د ملي شورى له خوا رد شي، اعتبار نلري.

ماده ٔ هفتادو نهم

حکومت مي تواند در حالت تعطيل ولسي جرګه در صورت ضرورت عاجل ، به استثناى امور مربوط به بودجه و امور مالى، فرامين تقنيني را ترتيب کند.

فرامين تقنيني بعد از توشيح رئيس جمهور حکم قانون را حايز مي شود. فرامين تقنيني بايد در خلال ۳۰روز از تاريخ انعقاد نخستين جلسه شوراى ملي به آن تقديم شود.

و در صورتيکه از طرف شوراى ملي رد شود، از اعتبارساقط مي گردد.

اتيايمه ماده

وزيران نشي کولای د خپل کار په دوران کې له خپل مقام څخه په ژبنيو، سيمه ييزو، قومي، مذهبي او ګوندي ملحوظاتو ګټه واخلي.

ماده ٔ هشتادم

وزرا نمي توانند در زمان تصدى وظيفه از مقام خود به ملحوظات لساني، سمتي، قومي، مذهبي و حزبي استفاده نمايند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځم فصل

ملي شوری

یو اتیایمه ماده

دافغانستان د اسلامي جمهوري دولت ملي شوري، دستر تقنيني ارګان په توګه د افغانستان د خلکو د ارادې ښکارندویه ده اود ټول ملت نمایندګي کوي.
دشوری هر غړی د رایې دخرګندونې په وخت کې، د افغانستان د خلکو عمومي مصلحتونه او سترې ګټې د خپل قضاوت محور ټاکي.

دوه اتیایمه ماده

ملي شوري له دوو مجلسونو: ولسي جرګې او مشرانو جرګې څخه جوړه ده.
هېڅوک نشي کولای په یوه وخت کې د دواړو مجلسونو غړی وي.

دري اتیایمه ماده

دو لسي جرګې غړي دخلکو دآزادو، عمومي، پټو او مستقیمو انتخاباتو له لارې انتخابېږي.
دولسي جرګې د کار دوره د پنځم کال

فصل پنجم

شورای ملی

مادهٔ هشتادویکم

شورای ملي دولت جمهوری اسلامی افغانستان بحیث عالی ترین ارگان تقنینی مظهر ارادهٔ مردم آن است و از قاطبهٔ ملت نمایندگی می کند.
هر عضو شوری در موقع اظهار رأی ، مصالح عمومی و منافع علیای مردم افغانستان را مدار قضاوت قرار می دهد.

مادهٔ هشتاد و دوم

شورای ملي متشکل از دو مجلس: ولسی جرگه و مشرانو جرگه می باشد.
هیچ شخص نمی تواند در یک وقت عضو هر دو مجلس باشد.

مادهٔ هشتاد و سوم

اعضای ولسی جرگه توسط مردم از طریق انتخابات آزاد،عمومی، سری و مستقیم انتخاب میگردند.
دورهٔ کار ولسی جرگه به تاریخ اول

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چنگاښ په لومړۍ نیټه دانتخاباتو د نتیجو داعلان څخه وروسته پای ته رسیږي او نوې شورئ په کار پیل کوي.

دولسي جرگې د دورې تر ختمیدو دمخه له دیرشو څخه تر شپیتو ورځو پورې موده کې دولسي جرگې دغړیو انتخابات کیږي.

دولسي جرگې دغړیوشمیر دهرې حوزې د نفوسو د شمیر په تناسب زیات نه زیات تر (۲۵۰) کسانو پورې دی.

انتخاباتي حوزې، او ورسره نور مربوط مسایل د انتخاباتو په قانون کې ټاکل کیږي.

د انتخاباتو په قانون کې باید داسې تدبیرونه ونیول شي چې انتخاباتي نظام دافغانستان د ټولو خلکو لپاره عمومي او عادلانه استازیتوب تأمین کړي او دنفوسو په تناسب دې له هر ولایت څخه په اوسط ډول لږ ترلږه دوه ښځینه وکیلې په اولسي جرگه کې غړیتوب ترلاسه کړي.

سرطان سال پنجم، بعداز اعلان نتایج انتخابات به پایان می رسد و شورای جدید به کار آغاز می نماید.

انتخابات اعضای ولسی جرگه در خلال مدت سی الی شصت روز قبل از پایان دورهٔ ولسی جرگه بر گزار می گردد.

تعداد اعضای ولسی جرگه به تناسب نفوس هر حوزه حداکثر دوصدو پنجاه نفر می باشد.

حوزه های انتخاباتی و سایر مسایل مربوط به آن در قانون انتخابات تعیین می گردد.

در قانون انتخابات باید تدابیری اتخاذ گردد که نظام انتخاباتی، نمایندگی عمومی و عادلانه را برای تمام مردم کشور تأمین نماید و به تناسب نفوس از هر ولایت طور اوسط حد اقل دو وکیل زن در ولسی جرگه عضویت یابد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلور اتیایمه ماده

د مشرانو جرگې غړي په لاندې ډول انتخاب او ټاکل کېږي:

۱. دهرې ولایتي جرگې له غړیو څخه یوتن دمربوطې جرگې په انتخاب، د څلورو کلونو لپاره؛

۲. دهر ولایت د ولسوالیو د جرگو له غړیو څخه یوتن، د مربوطو جرگو په انتخاب، ددریو کلونو لپاره؛

۳. پاتې دریمه برخه غړي د معلولینو او معیوبینو د دوو تنو او کوچیانو د دوو تنو استازیو په گډون د هېواد له خبیرو او تجربه لرونکو کسانو څخه د پنځو کلونولپاره د جمهور رئیس له خوا ټاکل کېږي.

جمهور رئیس له دې اشخاصو څخه په سلو کې پنځوس ښځې ټاکي.

هغه شخص چې د مشرانو جرگې د غړي په توگه انتخابېږي په مربوطه جرگه کې خپل غړیتوب له لاسه ورکوي او دده

مادهٔ هشتاد و چهارم

اعضای مشرانو جرگه به ترتیب ذیل انتخاب و تعیین می شوند:

۱. از جمله اعضای شورای هر ولایت، یک نفر به انتخاب شورای مربوط برای مدت چهار سال؛

۲. از جمله اعضای شوراهای ولسوالیهای هرولایت ، یک نفر به انتخاب شورا های مربوط برای مدت سه سال؛

۳. یک ثلث باقی مانده از جملهٔ شخصیت های خبیر وبا تجربه به شمول دو نفر از نمایندگان معلولین و معیوبین و دو نفر نمایندگان کوچی ها به تعیین رئیس جمهور برای مدت پنج سال.

رئیس جمهور تعداد پنجاه فیصد از این اشخاص را از بین زنان تعین می نماید.

شخصی که به حیث عضو مشرانو جرگه انتخاب می شود، عضویت خود را درشورای مربوطه از دست داده،

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرځای د قانون له حکمونو سره سم بل شخص ټاکل کېږي.

پنځه اتیایمه ماده

هغه څوک چې د ملي شورى غړیتوب ته کاندید یا ټاکل کېږي، د ټاکونکو پر شرطونو سربېره ، دا لاندې صفتونه هم باید ولري:

۱. د افغانستان تبعه وي یا لږ تر لږه د کاندیدېدو یا تعیین تر نېټې لس کاله پخوا یې د افغانستان د دولت تابعیت ترلاسه کړی وي؛

۲. د محکمې له خوا د بشري ضد جرمونو، او جنایت په ارتکاب او یا له مدني حقوقو څخه په محرومې محکوم شوی نه وي؛

۳. دولسي جرګې غړیو دکاندیدېدو په ورځ د عمر پنځه ویشت کاله او دمشرانو جرګې غړیو دکاندیدېدو یا ټاکنې په ورځ دعمر پنځه دېرش کاله بشپړ کړي وي.

به عوض او شخص دیگری مطابق به احکام قانون تعین می گردد.

مادهٔ هشتادو پنجم

شخصی که به عضویت شورای ملی کاندید یا تعین می شود، علاوه بر تکمیل شرایط انتخاب کنندگان واجد اوصاف ذیل میباشد:

۱. تبعه افغانستان بوده یا حد اقل ده سال قبل از تاریخ کاندید یا تعین شدن تابعیت دولت افغانستان را کسب کرده باشد؛

۲. از طرف محکمه به ارتکاب جرایم ضد بشری، جنایت و یا حرمان از حقوق مدنی محکوم نشده باشد؛

۳. اعضای ولسی جرگه سن بیست و پنج سالگی را در روز کاندید شدن و اعضای مشرانو جرگه سن سی وپنج سالگی را در روز کاندید یا تعین شدن تکمیل کرده باشند؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږاتیایمه ماده

د ملي شورئ د غړیو انتخاباتي وثیقې ، د انتخاباتو د څارنې د خپلواک کمیسیون له خوا د قانون له حکمونو سره سم څېړل کیږي.

مادهٔ هشتادو ششم

وثـایق انتـخاباتي اعضاي شـوراي ملي تـوسط کمیسـیون مسـتقل انتخابات مطابق به احکام قانون تدقیق می گردد.

اوه اتیایمه ماده

د ملي شورې له دواړو جرګو څخه هـره یوه د کار د دورې په پیل کې له خپلـو غړیو څخه یو تن د رئیس په توګه دیـوې تقنیني دورې لپاره، دوه تنه د لومړي نایب او دویم نایب او دوه تنه د منشـي او د منشي د نایب په توګه ، د یو کال لپـاره انتخابوي.

دا اشخاص دولسي جـرګې او مشـرانو جرګې اداري هیئت جوړوي.

د اداري هیئت وظیفې د هرې جرګې د داخلي وظایفو په اصولو کې ټاکلې کیږي.

مادهٔ هشتادو هفتم

هر یک از دو مجلس شوراي ملي، در آغاز دورهٔ کار، یک نفر از اعضـاي خود را به حیث رئیس براي یک دورهٔ تقنینیه و دو نفر را به حیث نایب اول و نایب دوم و دو نفر را به حیث منشي و نایب منشي براي مدت یکسال انتخاب می کند.

این اشخاص هیئت اداري ولسی جرگه و مشرانو جرگه را تشکیل می دهند.

وظایف هیئت اداري در اصول وظایف داخلي هر مجلس تعین می شود.

اته اتیایمه ماده

د مـلي شـورې له دواړو جرګو څخـه هره یوه د بحث وړ موضوعاتو د کتـنې لپاره د داخلي وظایفو د اصولو له مـخې

مادهٔ هشتادو هشتم

هر یک از دو مجلس شوراي ملي براي مطالعهٔ موضوعات مورد بحث، بر طبق اصول وظایف داخلي، کمیسیون هـا

(c) ketabton.com: The Digital Library

کمېسيونونه جوړوي.

نهه اتيايمه ماده

ولسي جرگه واک لري دغړيو د دريمې برخې په پيشنهاد، د حکومت د اعمالو د څېړنې او کتنې لپاره، يو ځانگړې کمېسيون و ټاکي.

ددې کمېسيون جوړښت او کړنلاره د ولسي جرگې د داخلي وظايفو په اصولو کې تنظيمېږي.

نوي يمه ماده

ملي شورې دالاندې واکونه لري:

۱. د قوانينو او تقنيني فرمانونو تصويب، تعديل يا لغو کول؛

۲. د ټولنيزو، فرهنگي، اقتصادي او تکنالوژيکي پرمختيايي پروگرامونو تصويب؛

۳. د دولتي بودجې تصويب او د پور اخيستو يا ورکولو اجازه؛

۴. د اداري واحدونو منځته راوړل، تعديل او يا لغو کول؛

تشکيل می دهد.

مادهٔ هشتادو نهم

ولسی جرگه صلاحيت دارد به پيشنهاد يک ثلث اعضا، جهت بررسی و مطالعهٔ اعمال حکومت، کميسيون خاص تعيين نمايد.

ترکيب و طرزالعمل اين کميسيون در اصول و ظايف داخلی ولسی جرگه تنظيم می گردد.

مادهٔ نودم

شورای ملی دارای صلاحيتهای ذيل می باشد:

۱. تصويب، تعديل یالغو قوانين و يافرامين تقنينی؛

۲. تصويب پروگرامهای انکشافی اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و تکنالوژيکی؛

۳. تصويب بودجهٔ دولتی و اجازه اخذ يا اعطای قرضه؛

۴. ايجاد واحد های اداری، تعديل ويا الغای آن؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵. د دولتونو ترمنځ د تړونونو او بین المللي میثاقونو تصدیق او یا له هغو څخه د افغانستان بېلول؛
۶. په دې اساسي قانون کې نور مندرج واکونه.

۵. تصدیق معاهدات و میثاقهای بین المللی یا فسخ الحاق افغانستان به آن؛
۶. سایر صلاحیتهای مندرج این قانون اساسی.

یو نوي یمه ماده

ولسي جرګه لاندې ځانګړي واکونه لري:
۱. له هر یوه وزیر څخه د استیضاح په برخه کې ددې اساسي قانون د دوه نوي - یمې مادې له حکم سره سم تصمیم نیول؛
۲. د پرمختیایي پروګرامونو او دولتي بودجې په باب تصمیم نیول؛
۳. ددې اساسي قانون له حکمونو سره سم د مقررېو تایید یا ردول؛

مادهٔ نودو یکم

ولسی جرگه دارای صلاحیت های اختصاصی ذیل می باشد:
۱. اتخاذ تصمیم در مورد استیضاح از هریک از وزرا مطابق به حکم مادهٔ نودودوم این قانون اساسی؛
۲. اتخاذ تصمیم راجع به پروگرامهای انکشافی و بودجهٔ دولتی؛
۳. تأیید یا رد مقرریها مطابق به احکام این قانون اساسی؛

دوه نوي یمه ماده

ولسي جرګه د ټولو غړیو د شلو فیصدو په پیشنهاد کولای شي، له هر یوه وزیر څخه استیضاح وکړي.
که وړاندې شوې توضیح د قناعت وړ نه وي، ولسي جرګه د نه باور د رای

مادهٔ نودودوم

ولسی جرگه به پیشنهاد بیست فیصد کل اعضا، می تواند از هریک از وزرا استیضاح به عمل آورد.
هرگاه توضیح ارائه شده قناعت بخش نباشد، ولسی جرگه موضوع رأی عدم

(c) ketabton.com: The Digital Library

موضوع څېړي.

په وزير باندې د نه باور رايه بايد صريحه، مستقيمه او پر ښکاره دلايلو ولاړه وي، دغه رايه د ولسي جرګې د ټولو غړيو د رايو په اکثريت صادرېږي.

اعتماد را بررسی می کند.

رأی عدم اعتماد از وزير بايد صريح، مستقيم و بر اساس دلايل موجه باشد. اين رأی به اکثريت آراء کل اعضای ولسی جرگه صادر ميگردد.

درې نوي يمه ماده

د ملي شورې د دواړو جرګو هر يو کميسيون کولای شي له هر يوه وزير څخه په ټاکلو موضوعاتو کې پوښتنې وکړي.

هغه څوک چې پوښتنه ترې شوې کولای شي شفاهي يا ليکلی ځواب ورکړي.

مادهٔ نودو سوم

هريک از کميسيونهای هر دو مجلس شورای ملي می تواند از هريک از وزرا در موضوعات معين سؤال نمايد.

شخصی که از او سوال به عمل آمده، می تواند جواب شفاهي يا تحريری بدهد.

څلور نوي يمه ماده

قانون هغه مصوبه ده چې د ملي شورې د دواړو جرګو له خوا تصويب او د جمهور رئيس له خوا توشيح شوې وي. مګر دا چې په دې اساسي قانون کې بل ډول څرګنده شوې وي.

که جمهور رئيس د ملي شورې له مصوبې سره موافقه ونه لري کولای

مادهٔ نودو چهارم

قانون عبارت است از مصوبهٔ هر دو مجلس شورای ملي که به توشيح رئيس جمهور رسيده باشد، مگر اينکه در اين قانون اساسی طور ديگر تصريح گرديده باشد.

در صورتيکه رئيس جمهور با مصوبهٔ شورای ملي موافقه نداشته باشد مـی

(c) ketabton.com: The Digital Library

شي چې د وړاندې کېدو تر نېټې وروسته يې په پنځلسو ورځو کـې د دلايلو لـه ښوولو سره ملي شورى تـه مسترده کړي. ددې وخت په تېرېدو او يـا دا چې ولسي جرګه يو ځل بيا هغه د ټولـو غړيو له دريو برخو څخه په دوو برخـو رايو تصويب کړي، مصوبه توشېح شوې ګڼله کېږي او نافذېږي.

پنځه نوي يمه ماده

د قانون د طرحې پيشنهاد د حکومت يا د شورى دغړيو او د قضايي چارو د تنظـيم په برخه کې د سترې محکمې لـه خـوا دحکومت له لارې وړاندې کېداى شي.
د بودجې او مالي چارو پـه برخـه کـې دقانون د طرحې پيشنهاد يوازې دحکومت له خوا کېږي.

شپږ نوي يمه ماده

که دقانون د طرحې پيشنهاد پر دولـت د نوي تکليف يا دعايداتو دلږولو لرونکـې وي، په دې شرط د کار په فهرست کـې نيول کېږي چې د پيشنهاد په متن کـې د

توانند آنرا در ظرف پانزده روز از تاريخ تقديم با ذکـر دلايـل بـه ولـسى جـرگه مـسترد نمايد. با سـپرى شـدن اين مدت و يا در صـورتى کـه ولسى جرگه آنرا مجدداً بـا دو ثلث آراى کل اعضا تصويب نمايـد، مصوبه توشيح شده محسوب و نافذ مى گردد.

مادهٔ نودو پنجم

پيشنهاد طرح قانون از طرف حکومت يا اعضاى شورى و در ساحهٔ تنظـيم امور قضايى از طرف سـتره محکمـه توسط حکومت صورت گرفته ميتواند.
پيشنهاد طرح قانون در مورد بودجه و امور مالى صرف از طـرف حکومـت صورت مى گيرد.

مادهٔ نودو ششم

هرگاه پيشنهاد طرح قـانون حـاوى تکليف جديد يا تنقـيص در عايـدات دولت باشد، به شرطى در فهرست کار داخل ميشود کـه در مـتن پيشنهاد،

(c) ketabton.com: The Digital Library

جبرانولو مدرک هم پيشبيني شوي وي.

اوه نوي يمه ماده

دحکومت له خوا د قانون د طرحې پيشنهاد لومړی ولسي جرگې ته وړاندې کېږي.

ولسي جرگه د بودجې او مالي چارو په شمول دقانون دطرحې پيشنهاد او دپور اخيستو او يا ورکولو پيشنهاد له بحث وروسته ديو کل په توگه تصويب يا ردوي.

ولسي جرگه نشي کولای وړاندې شوې طرح تر يوې مياشتې زيات وځنډوي.

ولسي جرگه د پيشنهاد شوي قانون طرح تر تصويب وروسته مشرانو جرگې ته سپاري.

مشرانو جرگه د پنځلسو ورځو په اوږدو کې دهغه په باره کې تصميم نيسي.

ملي شورې د دولت دهغو قوانينو، معاهدو او پرمختيايي پروگرامونو په باره کې تصميم نيولو ته لومړيتوب ورکوي چې د

مدرک جبران نيز پيش بيني شده باشد.

ماده نودو هفتم

پيشنهاد طرح قانون از طرف حکومت نخست به ولسي جرگه تقديم مي گردد.

ولسي جرگه پيشنهاد طرح قانون را، به شمول بودجه و امور مالي و پيشنهاد اخذ ويا اعطای قرضه را، بعد از بحث به صورت يک کل تصويب يا رد ميکند.

ولسي جرگه نمي تواند طرح پيشنهاد شده را بيش از يک ماه به تأخير اندازد.

ولسي جرگه طرح قانون پيشنهاد شده را بعداز تصويب به مشرانو جرگه مي سپارد.

مشرانو جرگه در ظرف پانزده روز در مورد آن تصميم اتخاذ مي کند.

شورای ملي به اتخاذ تصميم در مورد طرح قوانين، معاهدات و پروگرامهای انکشافي دولت که به اساس پيشنهاد

(c) ketabton.com: The Digital Library

حکومت د وړاندیز په بنسټ د عاجل غور غوښتنه کوي.

که چېرې د قانون د طرحې پيشنهاد لـه دوارو جرګو څخه ديوې دلسو غړيو لـه خوا وشي، پيشنهاد د نوموړې جرګې د يو پر پنځمې برخې غړيو ترتاييـد وروسـته دهماغې جرګې دکار په فهرست کې نيول کېږي.

حکومت ايجاب رسيدگى عاجل را نمايد اولويت ميدهد.

هرگاه پيشنهاد طرح قانون از طرف ده نفر از اعضاى يکـى از دو مجلـس صورت گيرد، بعداز تأييد يک پـنجم اعضاى مجلسى که پيشنهاد به آن ارائه شده است در فهرست کار آن مجلس داخل مى گردد.

اته نوي يمه ماده

د دولت بودجه او دحکومت پرمختيـايي پروګرام دُ مشرانو جرګې له لیارې ددې جرګې له مشورتي نظريې سـره يوځـاى ولسي جرګې ته سپارل کېږي.

د ولسي جرګې تصميم د جمهور رئـيس ترتوشيح وروسته ، مشرانو جرګې ته تـر وړاندې کېدو پرته، نافذ ګڼل کېږي.

که چېرې د ځينو عواملو له مخې د مالي کال تر پيل مخکې بودجه تصويب نشي، د نوې بودجې تر تصويب پورې ، د تېـر کال بودجه تطبيقېږي.

حکومت دمالي کال د څلورمې ربعې پـه

مادهٔ نودو هشتم

بودجه دولت و پروگـرام انکشـافى حکومت از طريق مشرانو جرگه توأم با نظريه مشورتى آن به ولسى جرگه تقديم ميشود.

تصميم ولسى جرگه بدون ارائـه بـه مشرانو جرگه بعداز توشـيح رئـيس جمهور نافذ شمرده مى شود.

هرگاه نظر به عوامل تصويب بودجـه قبل از آغاز سال مالى صورت نگـيرد، تا تصويب بودجهٔ جديد، بودجهٔ سال گذشته تطبيق مى گردد.

حکومت در خلال ربع چـهارم سـال

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوړدو کې د راتلونکي کال بودجه د روان کال د بودجې له اجمالي حساب سره ملي شورى ته وړاندې کوي.

د تېر مالي کال د بودجې قطعي حساب د راتلونکي کال د شپږو مياشتو په موده کې د قانون له حکمونو سره سم ملي شورى ته وړاندې کېږي.

ولسي جرګه نشي کولاى د بودجې تصويب له يوې مياشتې څخه زيات او د هغه پور د اخيستو او ورکولو اجازه چې په بودجه کې شامل نه وي ، تر پنځلس ورځو زيات وځنډوي.

که چېرې ولسي جرګه په دغه موده کې د پور د اخيستو او ورکولو د پيشنهاد په اړه تصميم ونه نيسي، پيشنهاد تصويب شوى ګڼل کېږي.

نهه نوي يمه ماده

که چېرې د ملي شورى په اجلاس کې کلنۍ بودجه يا پرمختيايي پروګرام يا له عامه امنيت ، د هېواد له خپلواکۍ او ځمکنۍ بشپړتيا سره مربوطه موضوع تر

مالي، بودجهٔ سال آينده را با حساب اجمالی بودجهٔ سال جاری به شورای ملی تقديم می نمايد.

حساب قطعی بودجهٔ سال مالی قبل، در خلال مدت شش ماه سال آينده مطابق به احکام قانون به شورای ملی تقديم می گردد.

ولسی جرگه نمی تواند تصويب بودجه را بيش از يکماه و اجازهٔ اخذ و يا اعطای قرضه را که شامل بودجه نباشد، بيش از پانزده روز به تأخير اندازد.

هرگاه ولسی جرگه درين مدت راجع به پيشنهاد اخذ و يا اعطای قرضه تصميم اتخاذ نکند، پيشنهادتصويب شده محسوب می گردد.

مادهٔ نودو نهم

در صورتی که در اجلاس شورای ملی، بودجهٔ سالانه يا پروگرام انکشافی يا موضوع مربوط به امنيت عامه ، تماميت ارضی و

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبرو لاندې وي، دشورى د اجلاس موده د هغې تر تصويب مخکې پاى ته نشي رسېدلاى.

استقلال کشور مطرح باشد مدت اجلاس شورى قبل از تصويب آن خاتمه يافته نميتواند.

سلمه ماده

که چېرې د یوې جرگې مصوبه دبلې جرگې له خوا رد شي، د اختلاف د له منځه وړولپاره د دواړو جرگو د غړيو له خوا په برابر شمېر گډهيئت ټاکل کېږي.

د هيئت پرېکړه د جمهور رئيس تر توشيح وروسته نافذه گڼل کېږي. که گډ هيئت ونه کړاى شي د نظر اختلاف له منځه يوسي، تصويب رد شوى گڼل کېږي. په دې حالت کې ولسي جرگه کولاى شي په خپله وروسته غونډه کې هغه د خپلو ټولو غړيو له دريو څخه د دوو برخو د رايو په اکثريت تصويب کړي.

دا تصويب بې له دې چې مشرانو جرگې ته وړاندې شي، د جمهور رئيس تر توشيح وروسته نافذ گڼل کېږي.

مادهٔ صدم

هر گاه مصوبهٔ یک مجلس از طرف مجلس ديگر رد شود، براى حل اختلاف هيئت مختلط به تعداد مساوى از اعضاى هر دو مجلس تشکيل مى گردد.

فيصلهٔ هيئت بعد از توشيح رئيس جمهور، نافذ شمرده مى شود. در صورتيکه هيئت مختلط نتواند اختلاف نظر را رفع کند، مصوبه رد شده به حساب مى رود. درين حالت ولسى جرگه مى تواند در جلسهٔ بعدى آنرا با دو ثلث آراى کل اعضا تصويب کند.

اين تصويب بدون ارائه به مشرانو جرگه بعد از توشيح رئيس جمهور نافذ شمرده مى شود.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو سلو يوومه ماده

د ملي شوري هيڅ غړی د هغې رايې يا نظريې له امله چې د وظيفې د اجرا په وخت کې يې څرګندوي، ترعدلي تعقيب لاندې نه نيول کېږي.

ماده‌ٔ يکصدو يکم

هيچ عضوشورای ملی به علت رأی يا نظريه يی که در هنگام اجرای وظيفه ابراز می دارد، مورد تعقيب عدلی قرار نمی گيرد.

يو سلو دويمه ماده

که د ملي شوري غړی په يوه جرم متهم شي، مسؤل مامور له موضوع څخه هغې جرګې ته چې متهم يې غړی دی، خبر ورکوي او متهم تر عدلي تعقيب لاندې راتلای شي.

د مشهود جرم په مورد کې، مسؤل مامور کولای شي متهم د هغې جرګې له اجازې پرته چې دی يې غړی دی تر عدلي تعقيب لاندې راولي او وې نيسي.

په دواړو حالاتو کې که عدلي تعقيب د قانون له مخې د توقيف ايجاب وکړي، مسؤل مامور مکلف دی چې له موضوع څخه بې له ځنډه نوموړې جرګې ته خبر ورکړي او تصويب يې ترلاسه کړي.

که اتهام د شوري د رخصتي په وخت

ماده‌ٔ يکصدو دوم

هر گاه عضو شورای ملی به جرمی متهم شود، مامور مسؤل از موضوع به مجلسی که متهم عضو آن است، اطلاع می دهد و متهم تحت تعقيب عدلی قرار گرفته می تواند.

در مورد جرم مشهود، مامور مسؤل می تواند متهم را بدون اجازهٔ مجلسی که او عضو آن می باشد تحت تعقيب عدلی قرا دهد و گرفتار نمايد.

در هر دو حالت، هر گاه تعقيب عدلی قانوناً توقيف را ايجاب کند، مامور مسؤل مکلف است موضوع را بلا فاصله به اطلاع مجلس مربوط برساند و تصويب آنرا حاصل نمايد.

اگر اتهام در هنگام تعطيل شوری

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې رامنځ ته شي، د نیولو او توقیف اجازه د مربوطې جرګې له اداري هیئت څخه ترلاسه کېږي او موضوع د نوموړې جرګې لومړنۍ غونډې ته د تصمیم نیولو لپاره وړاندې کېږي.

یوسلو دریمه ماده

وزیران کولای شي د ملي شورى له دوو جرګو څخه د هرې یوې په غونډو کې ګډون وکړي.

د ملي شورې هره جرګه کولای شي خپلې غونډې ته دوزیرانو د حاضرېدو غوښتنه وکړي.

یو سلو څلورمه ماده

د ملي شورى دواړې جرګې په عین وخت کې،بېل بېل مجلسونه کوي.

د دواړو جرګو ګډې غونډې په لاندې حالاتو کې جوړېدلاى شي:

۱. کله چې تقنینیه دوره یا کلنۍ غونډه د جمهور رئیس له خوا پرانیستل کېږي؛

صورت بگیرد، اجازهٔ گرفتاری یا توقیف از هیئت اداری مجلس مربوط حاصل می گردد و موضوع به نخستین جلسهٔ مجلس مذکور جهت اخذ تصمیم ارائه می شود.

مادهٔ یکصدو سوم

وزرا می توانند در جلسات هر یک از دو مجلس شورای ملی اشتراک ورزند.

هر مجلس شورای ملی می تواند حضور وزرا را در جلسه خود مطالبه کند.

مادهٔ یکصدو چهارم

هر دو مجلس شورای ملی در وقت واحد به صورت جداگانه جلسه می کنند.

جلسات هر دو مجلس در موارد ذیل می توانند به طور مشترک دایر شود:

۱. در موقعی کـه دورهٔ تقنینیه یا اجلاس سالانه از طرف رئیس جمهور افتتاح می گردد؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲. په هغه صورت کې چې جمهور رئيس يې ضروري تشخيص کړي.
دولسي جرګې رئيس د ملي شورى د ګډو غونډو مشري کوي.

يو سلو پنځمه ماده

د ملي شورى غونډې علني دي، مګر دا چې د مجلس رئيس يا لږ تر لږه د ملي شورى لس تنه غړي يې د سري توب پېشنهاد وکړي او جرګه دا پېشنهاد ومني.
هېڅوک نشي کولای چې په زور د ملي شورې ودانۍ ته ننوزي.

يو سلو شپږمه ماده

د ملي شورى د هر مجلس نصاب د رايو اخيستو په وخت کې د هرې جرګې د غړيو د اکثريت په حضور بشپړېږي او تصميمونه يې د حاضرو غړيو د رايو په اکثريت نيول کېږي، مګر په هغو مواردو کې چې دې اساسي قانون بل ډول تصريح کړې وي.

۲. در صورتيکه رئيس جمهور ضرورى تشخيص دهد.
رئيس ولسى جرگه، از جلسات مشترک شوراى ملى رياست مى نمايد.

مادهٔ يکصدو پنجم

جلسات شوراى ملى علنى مى باشد مگر اينکه رئيس مجلس يا حداقل ده تفر از اعضاى شوراى ملى، سرى بودن آنرا در خواست نمايند و مجلس اين درخواست را بپذيرد.
هيچ شخصى نمى تواند عنفاً به مقر شوراى ملى داخل شود.

مادهٔ يکصدو ششم

نصاب هر يک از دو مجلس شوراى ملى، هنگام راى گيرى با حضور اکثريت اعضا تکميل مى گردد و تصاميم آن با اکثريت آراى اعضاى حاضر اتخاذ مى شود، مگر در مواردى که اين قانون اساسى طور ديگرى تصريح نموده باشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو سلو اوومه ماده

ملي شورى په كــال كـې دوې عـــادي غونډې دايروي.

د ملي شورې د دواړو جرګو د غونډو د كار موده په كال كې نهه مياشتې ده. د اړتيا په وخت كې شورې كولاى شـي دا موده اوږده كړي.

د رخصتيو په ورځو كې د ملي شـــورې فوق العاده غونډې د جمهور رئيس په امر دايرېداى شي.

يو سلو اتمه ماده

د مـــلي شـــورې د غــړي د مـــړينې، استعفې، عزل او يا د داسې معلولېـــدو او معيوبېدو په صـــورت كـــې چې په دايمي توګه د وظيفې د اجراء خنډ شي، د پاتې تقنينيه دورې لپاره د نــوي استازي تعين د قانون له حكمونو سره سم تــر ســـره كېږي.

د ملي شورې د غړيو د حاضرېدو يا نـــه راتلو سره مربوطې چارې د داخلي وظايفو په اصولو كې تنظيمېږي.

مادهٔ يكصدو هفتم

شوراى ملى در هر ســال دو اجـــلاس عادى داير مى كند.

مدت كار هر دو اجلاس شورى، در هر سال نه ماه مـــى باشد. در صـــــورت ايجاب، شورى مى تواند ايـــن مـــدت را تمديد كند.

جلسات فوق العادهٔ شـــورى در ايـــام تعطيل به امر رئيس جمهور داير شده مى تواند.

مادهٔ يكصدو هشتم

در حــــالات وفات، اســـتعفا و عـــزل عضو شوراى ملـــى ويا معلوليت يـــا معيوبيتى كـــه به طــــور دايم مـــانع اجراى وظيفه گردد، تعـــيين نمايـنــدهٔ جــديد بـــراى مـــدت باقى مانـــدهٔ دورهٔ تقنينيه، مطابق به احكام قـــانون صورت ميگيرد.

امور مربوط به حضور و غياب اعضاى شوراى ملى در اصول وظايف داخلـــى تنظيم مى گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو سلو نهمه ماده

د تقنینیه دورې په وروستنۍ یو کال کې د انتخاباتو د قانون د بدلېدو پیشنهاد د ملي شورې د کار په فهرست کې نشي نیول کېدلای.

مادهٔ یکصدو نهم

پیشنهاد تعدیل قانون انتخابات، در یک سال اخیر دورهٔ تقنینیه، در فهرست کار شورای ملی داخل شده نمی تواند.

شپږم فصل

لویه جرگه

يو سلو لسمه ماده

لویه جرگه د افغانستان د خلکو د ارادې تر ټولو ستر مظهر دی.

لویه جرگه:

۱. د ملي شورې له غړیو؛

۲. د ولایتونو او ولسوالیو د جرگو له رئیسانو جوړېږي.

وزیران، د سترې محکمې رئیس او غړي او لوی څارنوال کولای شي د لویې جرگې په غونډو کې بې له دې چې د رایې ورکولو حق ولري، گډون وکړي.

فصل ششم

لویه جرگه

مادهٔ یکصدو دهم

لویه جرگه عالی ترین مظهر ارادهٔ مردم افغانستان می باشد.

لویه جرگه متشکل است از:

۱. اعضای شورای ملی؛

۲. روسای شورا های ولایات و ولسوالیها.

وزرا، رئیس و اعضای ستره محکمه و لوی څارنوال می توانند در جلسات لویه جرگه بدون حق رأی اشتراک ورزند.

يو سلو يوولسمه ماده

لویه جرگه په لاندېنیو حالاتو کې دایرېږي:

مادهٔ یکصدو یازدهم

لویه جرگه در حالات ذیل دایر می گردد:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱. د هیواد د خپلواکۍ، ملي حاکمیت، ځمکنۍ بشپړتیا او سترو مصلحتونو پورې د مربوطو چارو په باب تصمیم نیول؛

۲. ددې اساسي قانون د حکمونو تعدیل؛

۳. ددې اساسي قانون د(نهه شپیتمې) مادې له مخې د جمهور رئیس محاکمه کول.

یوسلو دولسمه ماده

لویه جرګه په لومړۍ غونډه کې، د غړیو له منځه یو تن د رئیس، یو تن د مرستیال او دوه تنه د منشي او نایب منشي په توګه ټاکي.

یو سلو دیارلسمه ماده

د لویې جرګې نصاب د رایې اخیستو په وخت کې د غړیو په اکثریت سره بشپړېږي.

د لویې جرګې تصمیمونه، له هغو مواردو پرته چې په دې اساسي قانون کې صریحاً ذکر شوي، د ټولو غړیو د رایو په اکثریت، نیول کېږي.

۱. اتخاذ تصمیم در مورد مسایل مربوط به استقلال، حاکمیت ملی، تمامیت ارضی و مصالح علیای کشور؛

۲. تعدیل احکام این قانون اساسی؛

۳. محاکمه رئیس جمهور مطابق به حکم مندرج ماده شصت و نهم این قانون اساسی.

مادهٔ یکصدو دوازدهم

لویه جرگه در اولین جلسه، از میان اعضا یک نفر را به حیث رئیس و یک نفر را بحیث معاون و دو نفر را بحیث منشی و نایب منشی انتخاب می کند.

مادهٔ یکصدو سیزدهم

نصاب لویه جرگه هنگام رای دهی، با حضور اکثریت اعضا تکمیل می گردد.

تصامیم لویه جرگه، جز در مواردی که در این قانون اساسی صریحاً ذکر گردیده، با اکثریت آرای کل اعضا اتخاذ می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو سلو څوارلسمه ماده

د لويې جرګې بحثونه علني دي، مګر دا چې د غړيو څلورمه برخه يې د سريتوب غوښتنه وکړي او لويه جرګه دا غوښتنه ومني.

يو سلو پنځلسمه ماده

د لويې جرګې د جريان په وخت کښې د دې اساسي قانون د(يوسلويوومې) او (يوسلو دويمې) مادې مندرج احکام د هغې د غړيو په باب تطبيقېږي.

اووم فصل

قضاء

يو سلو شپاړسمه ماده

قضائيه قوه د افغانستان د اسلامي جمهوري دولت خپلواک رکن دی.

قضائيه قوه له يوې سترې محکمې، د استيناف له محکمو او ابتدائيه محکمو څخه جوړه ده چې تشکيلات او واکونه يې د قانون له لارې تنظيمېږي.

ستره محکمه د ستر قضايي ارګان په توګه د افغانستان د اسلامي جمهوريت

مادهٔ يکصدو چهاردهم

مباحثات لويه جرگه علنی می باشد مگر اينکه يک ربع اعضا سری بودن آنرا در خواست نمايند و لويه جرگه اين درخواست را بپذيرد.

مادهٔ يکصدو پانزدهم

در هنگام داير بودن لويه جرگه، احکام مندرج مواد يکصدو يکم و يکصدو دوم اين قانون اساسی، در مورد اعضای آن تطبيق می گردد.

فصل هفتم

قضاء

مادهٔ يکصدو شانزدهم

قوهٔ قضائيه رکن مستقل دولت جمهوری اسلامی افغانستان می باشد.

قوهٔ قضائيه مرکب است از يک ستره محکمه، محاکم استيناف و محاکم ابتدائيه که تشکيلات و صلاحيت آنها توسط قانون تنظيم می گردد.

ستره محکمه به حيث عاليترين ارگان قضائی دررأس قوهٔ قضائيهٔ جمهوری

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قضائيه قوې په سرکې ځاى لري.

يو سلو اوه لسمه ماده

ستره محكمه نه تنه غړي لري چې د جمهور رئيس له خوا د ولسي جرگې په تاييد او ددې اساسي قانون د(پنځوسمې) مادې د وروستى فقرې او د(يو سلو اتلسمې) مادې د حكمونو په رعايت په پيل كې په دې ترتيب ټاكل كيږي:

درې تنه د څلورو كلونو لپاره، درې تنه د اووكلونو لپاره او درې تنه د لسو كلونو لپاره.

وروستنى ټاكنې د لسو كلونو لپاره دي.

د غړيو ټاكل د دوهم ځل لپاره جواز نه لري.

جمهور رئيس د سترې محكمې يو غړى د سترې محكمې د رئيس په توگه ټاكي.

د سترې محكمې غړي ددې اساسي قانون په(يوسلواوه ويشتمې) مادې كې له راغلي حالت پرته، د خدمت ددورې ترپايه

اسلامي افغانستان قرار دارد.

مادهٔ يكصدو هفدهم

ستره محكمه مركب است از نه عضو كه از طرف رئيس جمهور با تأييد ولسي جرگه و با رعايت احكام مندرج فقرهٔ آخر مادهٔ پنجاهم و مادهٔ يكصدو هجدهم اين قانون اساسى در آغاز به ترتيب ذيل تعيين ميگردند:

سه نفر براى مدت چهار سال، سه نفر براى مدت هفت سال و سه نفر براى مدت ده سال.

تعيينات بعدى براى مدت ده سال مى باشد.

تعيين اعضا براى بار دوم جواز ندارد.

رئيس جمهور يكى از اعضا را به حيث رئيس ستره محكمه تعيين مى كند.

اعضاى ستره محكمه به استثناى حالت مندرج مادهٔ يكصدو بيست و هفتم اين قانون اساسى، تا ختم دورهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

له خپلو وظيفو څخه نه عزلېږي.

يو سلو اتلسمه ماده

د سترې محكمې غړی بايد لانديني شرايط ولري:

۱. د ټاكلو په وخت كې د رئيس او غړو عمرتر څلوېښتو كلو لږ نه وي؛

۲. د افغانستان تبعه وي؛

۳. په حقوقي يا فقهي علومو كې لوړې زده كړې او د افغانستان په قضايي نظام كې تخصص او كافي تجربه ولري؛

۴. د ښه سيرت او نېک شهرت لرونكي وي؛

۵. د محكمې له خوا د بشري ضد جرمونو او جنايت په ارتكاب او يا له مدني حقوقو څخه په محرومي محكوم شوی نه وي؛

۶. د وظيفې د تصدی په وخت كې په هيڅ سياسي ګوند كې غړيتوب ونه لري.

يو سلو نولسمه ماده

د سترې محكمې غړي د وظيفې تر پيل

خدمت ازوظايف شان عزل نمي شوند.

مادهٔ يكصدو هجدهم

عضو ستره محكمه واجد شرايط ذيل مي باشد:

۱. سن رئيس و اعضا در حين تعيين از چهل سال كمتر نباشد؛

۲. تبعهٔ افغانستان باشد؛

۳. در علوم حقوقي و يا فقهي تحصيلات عالي و در نظام قضائي افغانستان تخصص و تجربهٔ كافي داشته باشد؛

۴. داراي حسن سيرت و شهرت نيک باشد؛

۵. از طرف محكمه به ارتكاب جرايم ضد بشري، جنايت و يا حرمان از حقوق مدني محكوم نشده باشد؛

۶. در حال تصدی وظيفه در هيچ حزب سياسي عضويت نداشته باشد.

مادهٔ يكصدو نزدهم

اعضاي ستره محكمه قبل از اشغال

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخکې، د جمهور رئیس په وړانـدې دا لوړه کوي:

بسم الله الرحمن الرحیم

«د لوی خدای ﷻ په نامه لوړه کوم چې د اسلام د سپېڅلي دین له احکامو، پـه دې اساسي قانون او نورو قوانینو کې له راغلو نصوصو سره سم حق او عدالت تأمین او د قضاء وظیفه په بشپړ امانت، صداقت او بې طرفۍ اجراء کړم.»

یو سلو شلمه ماده

د قضائیه قوې په صلاحیت کې په ټولـو هغو دعوو غور شامل دی، چې د دولـت په شمول د حقیقي یا حکمي اشخاصو له خوا د مدعي یا مدعي علیه پـه حیـث د قانون له حکمونو سره سم د محکمې پـه وړاندې اقامه شي.

یو سلو یو ویشتمه ماده

له اساسي قانون سره د قوانینـو، تقنینـي فرمانونو، بین الدول معاهدو او بین المللي میثاقونو دمطابقت څېړل دحکومـت یـا مـحـاکـمو په غوښتنه او دهغو تفسیر

وظیفه، حلف آتی را در حضور رئیس جمهور بجا می آورند:

بسم الله الرحمن الرحیم

« بنام خداوند بزرگ ﷻ سوگند یـاد می کنم که حق و عدالت را بر طبـق احکام دین مقدس اسلام، نصوص ایـن قانون اساسی و سایر قوانین افغانسـتان تأمین نموده، وظیفهٔ قضاء را با کمـال امانت صداقت وبی طرفی اجرا نمایم.»

مادهٔ یکصدو بیستم

صلاحیت قوه قضائیه شامل رسـیدگی به تمام دعاوی است کـه از طـرف اشخاص حقیقی یا حکمی، بـه شمول دولت به حیث مدعی یا مدعی علیه در پیشگاه محکمه مطابق به احکام قانون اقامه شود.

مادهٔ یکصدو بیست و یکم

بررسی مطابقت قوانین، فرامین تقنینی، معاهدات بین الدول و میثاق های بین-المللی با قانون اساسي و تفسیر آنها بر اساس تقاضای حکومت و یا مـحاکم،

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقانون له حکمونو سره سم دستري محکمي صلاحيت دی.

مطابق به احکام قانون از صلاحيت ستره محکمه مي باشد.

يو سلو د وه ويشتمه ماده

هيڅ قانون نشي کولای په هيڅ حال کې، کومه قضيه يا ساحه په څه ډول چې په دې فصل کې تحديد شوې د قضائيه قوې له صلاحيت څخه وباسي او بل مقام ته يې وسپاري.

دا حکم د هغو خاصو محکمو چې ددې اساسي قانون په(نهه شپېتمې، اته اويايمې او يو سلو اوه ويشتمې) مادو کې راغلي او په مربوطو قضيو کې د نظامي محکمو د تشکيل مانع نه ګرځي.

ددې ډول محکمو تشکيل او صلاحيت د قانون له لياري تنظيمېږي.

ماده ٔ يکصدو بيست و دوم

هيچ قانون نمی تواند در هيچ حالت، قضيه يا ساحه يی را از دايره ٔ صلاحيت قوه ٔ قضائيه به نحوی که در اين فصل تحديد شده، خارج بسازد و به مقام ديگر تفويض کند.

اين حکم مانع تشکيل محاکم خاص مندرج مواد شصت و نهم، هفتادوهشتم و يکصدو بيست و هفتم اين قانون اساسی و محاکم عسکری در قضايای مربوط به آن نمی گردد.

تشکيل و صلاحيت اين نوع محاکم توسط قانون تنظيم می گردد.

يو سلو درويشتمه ماده

ددې اساسي قانون د حکمونو په رعايت د محکمو په تشکيل، صلاحيت او اجراآتو پورې مربوط قواعد او په قاضيانو پورې مربوطې چارې د قانون له لياري تنظيمېږي.

ماده ٔ يکصدو بيست و سوم

با رعايت احکام اين قانون اساسی، قواعد مربوط به تشکيل، صلاحيت و اجراآت محاکم و امور مربوط به قضات توسط قانون تنظيم می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو سلو ځليريشتمه ماده

د قضائيه قوې د مامورينو او نورو اداري کار کوونکيو په برخه کې ، د دولت د مامورينو اونورو اداري کار کوونکيو د مربوطو قوانينو حکمونه نافذ دي خو تقرر، انفکاک، ترفيع، تقاعد، مجازات او مکافات يې د سترې محکمې له خوا له قانون سره سم تر سره کيږي.

ماده' يکصدو بيست و چهارم

در مورد مامورين و ساير کارکنان اداری قوه' قضائيه، احکام قوانين مربوط به مامورين و ساير کار کنان اداری دولت نافذ می باشد ولی تقرر، انفکاک، ترفيع، تقاعد، مجازات و مکافات شان توسط ستره محکمه مطابق به احکام قانون صورت می گيرد.

يو سلو پنځه ويشتمه ماده

د قضائيه قوې بودجه د حکومت په مشوره د سترې محکمې له خوا تر تيبيږي او د دولت د بودجې د يوې برخې په توګه د حکومت له خوا ملي شورى ته وړاندې کيږي.
د قضائيه قوې د بودجې تطبيق د سترې محکمې صلاحيت دی.

ماده' يکصدو بيست و پنجم

بودجه' قوه' قضائيه به مشوره' حکومت از طرف ستره محکمه ترتيب گرديده، به حيث جزء بودجه' دولت،توسط حکومت به شورای ملی تقديم می شود.
تطبيق بودجه' قوه' قضائيه از صلاحيت ستره محکمه می باشد.

يو سلو شپږويشتمه ماده

د سترې محکمې غړي، د خدمت د دورې تر پای ته رسېدو وروسته، د پاتې ژوند په موده کې د خدمت د دورې له

ماده' يکصدو بيست و ششم

اعضای ستره محکمه بعد از ختم دوره' خدمت برای بقيه' مدت حيات از حقوق مالی دوره' خدمت مستفيد

(c) ketabton.com: The Digital Library

مالي حقوقو څخه برخمن کېږي، پسه دې شرط چې په دولتي او سياسي چارو بوخت نشي.

مي شوند مشروط بر اينکه به مشاغل دولتي و سياسي اشتغال نورزند.

يو سلو اووه ويشتمه ماده

که چېرې د ولسي جرګې تر دريمې برخې زيات غړي، د سترې محکمې د رئيس يا غړيو محاکمه د وظيفوي جرم يا د جنايت د ارتکاب د اتهام پر اساس وغواړي او ولسي جرګه دا غوښتنه د ټولو غړيو له دريو برخو څخه د دوو برخو په اکثريت تصويب کړي، متهم له وظيفې څخه عزل او موضوع خاصې محکمې ته سپارل کېږي.
د محکمې تشکيل او د محاکمې طرزالعمل د قانون په وسيله تنظيمېږي.

مادهٔ يکصدو بيست و هفتم

هر گاه بيش از يک ثلث اعضاى ولسي جرگه، محاکمهٔ رئيس يا عضو ستره محکمه را بر اساس اتهام به جرم ناشي از اجراى وظيفه يا ارتکاب جنايت تقاضا نمايد وولسي جرگه اين تقاضا را با اکثريت دو ثلث کل اعضا تصويب کند، متهم از وظيفه عزل و موضوع به محکمهٔ خاص محول مي گردد.
تشکيل محکمه و طرز العمل محاکمه، توسط قانون تنظيم مي گردد.

يو سلو اته ويشتمه ماده

د افغانستان په محکمو کې محاکمه په علني ډول دايرېږي او هر څوک حق لري د قانون له حکمونو سره سم په هغې کې ګډون وکړي.

مادهٔ يکصدو بيست و هشتم

در محاکم افغانستان، محاکمه بصورت علني داير مي گردد و هر شخص حق دارد با رعايت احکام قانون در آن حضور يابد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

محکمه کولای شي، په داسې حالاتو کې چې په قانون کې څرګند شوي یا د محاکمې سري توب ضروري وګڼل شي، سري غونډې دایرې کړي خو د حکم اعلان باید علني وي.

یو سلو نهه ویشتمه ماده

محکمه مکلفه ده د خپل صادر کړي حکم اسباب په فیصله کې ذکر کړي.
د محکمو د ټولو قطعي فیصلو عملي کول واجب دي خو د شخص د مرګ د حکم په حالت کې د جمهور رئیس منظوري شرط ده.

یو سلو دیرشمه ماده

محکمې تر غور لاندې قضایاوو کې ددې اساسي قانون او نورو قوانینو حکمونه تطبیقوي.
که دغور لاندې قضایاوو له جملې څخه د کومې قضیې لپاره په اساسي قانون او نورو قوانینو کې حکم موجود نه وي، محکمه د حنفي فقهې د احکامو له مخې او په هغو حدودو کې دننه چې دې اساسي قانون

محکمه می تواند در حالاتی که در قانون تصریح گردیده، یا سری بودن محاکمه ضروری تشخیص گردد، جلسات سری دایر کند ولی اعلام حکم باید به هر حال علنی باشد.

مادهٔ یکصدو بیست و نهم

محکمه مکلف است اسباب حکمی را که صادر می نماید، در فیصله ذکر کند.
تمام فیصله های قطعی محاکم واجب-التعمیل است مگر در حالت حکم به مرگ شخص که مشروط به منظوری رئیس جمهور می باشد.

مادهٔ یکصدو سی ام

محاکم در قضایای مورد رسیدگی ، احکام این قانون اساسی وسایر قوانین را تطبیق می کنند.
هر گاه برای قضیه یی از قضایای مورد رسیدگی، در قانون اساسی و سایر قوانین،حکمی موجود نباشد، محاکم به پیروی از احکام فقه حنفی و در داخل حدودی که این قانون اساسی وضع

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټاكلي، قضيه په داسې ډول حل او فصل كوي چې عدالت په ډېره ښه توګه تأمين كړي.

نموده، قضیه را به نحوی حل و فصل می نمایند که عدالت را به بهترین وجه تأمین نماید.

يو سلو يو دېرشمه ماده

محكمې د اهل تشيع لپاره په شخصيه احوالو پورې مربوطو قضاياوو كې د تشيع د مذهب حكمونه د قانون له احكامو سره سم تطبيقوي.

په نورو دعوو كې هم كه په دې اساسي قانون يا نورو قوانينو كې حكم موجود نه وي، محكمې قضيه ددې مذهب له حكمونو سره سم حل او فصل كوي.

ماده' يكصدو سی و يكم

محاكم برای اهل تشیع، در قضایای مربوط به احوال شخصیه، احکام مذهب تشیع را مطابق به احکام قانون تطبیق می نمایند.

در سایر دعاوی نیز اگر در این قانون اساسی و قوانین دیگر حکمی موجود نباشد، محاکم قضیه را مطابق به احکام این مذهب حل و فصل می نمایند.

يو سلو دو دېرشمه ماده

قاضيان د سترې محكمې په پيشنهاد او د جمهور رئيس په منظورۍ ټاكل كېږي.

د قاضيانو مقررې، تبديلي،ترفيع، مواخذه او د تقاعد پيشنهاد د قانون له حكمونو سره سم د سترې محكمې صلاحيت دی.

ستره محكمه د اجرايي او قضايي چارو د ښه تنظيم او د لازمو اصلاحاتو د

ماده' يكصد و سی و دوم

قضات به پیشنهاد ستره محکمه و منظوری رئیس جمهور تعیین می گردند.

تقرر، تبدل، ترفیع، مواخذه و پیشنهاد تقاعد قضات مطابق به احکام قانون از صلاحیت ستره محکمه می باشد.

ستره محکمه بمنظور تنظیم بهتر امور اجرایی و قضایی و تأمین اصلاحات

(c) ketabton.com: The Digital Library

تأمین لپاره، د قضائیه قوې، عمومي اداري آمریت تأسیسوي.

لازم،آمریت عمومی اداری قوهٔ قضائیه را تأسیس می نماید.

یو سلو دري دېرشمه ماده

که قاضي د جنایت په ارتکاب متهم شـي ستره محکمه د قانون له حکمونو سره سم د قاضي پر حالت غور کوي. که سـتره محکمه د ده د دفاع تر اوریدلو وروسـته اتهام وارد وبولي جمهور رئیس ته یـې د عزل پیشنهاد کوي د جمهور رئیس لـه منظورۍ وروسته متهم قاضي له وظـیفې څخه عزل او د قانون له حکمونو سره سم جزا ورکول کیږي.

مادهٔ یکصدو سی و سوم

هر گاه قاضی به ارتکاب جنایت متهم شود،ستره محکمه مطابق بـه احکـام قانون به حالت قاضی رسیدگی نموده، پس از استماع دفاع او، در صورتیکه ستره محکمـه اتهـام را وارد بدانـد پیشنهاد عزلش را به رئـیس جمهـور تقدیم و با منظوری آن از طرف رئـیس جمهور، قاضی متهم از وظیفه معزول و مطابق به احکام قانون مجازات می شود.

یو سلو څلور دېرشمه ماده

د جرمونو کشف د پولیس په وسیله او د جرمونو تحقیق او په محکمه کې پر متهم باندې د دعوا اقامه د څارنوالي له خوا، د قانون له احکامو سره سم کېږي.

څارنوالي د اجرائیه قوې برخه ده او پـه خپلو اجراآتو کې استقلال لري.

د څارنوالي تشکیل، صلاحیت او د اجراآتو څرنګوالی د قانون له لیارې تنظیمېږي.

مادهٔ یکصدو سی و چهارم

کشف جرایم، توسط پولیس و تحقیـق جرایم و اقامهٔ دعوا علیـه مـتهم در محکمه، از طرف څارنوالی مطابق بـه احکام قانون صورت می گیرد.

څارنوالی جـزء قـوه اجرائیـه و در اجراآت خود مستقل می باشد.

تشکیل، صلاحیت و طـرز فعالیـت څارنوالی توسط قانون تنظیم می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وسله والو خواکونو ، پوليسو او د ملي امنيت کار کوونکيو د وظيفوي جرمونو کشف او تحقيق د خاص قانون له لياري تنظيمېږي.

يو سلو پنځه دېرشمه ماده

که د دعوي لوری په هغه ژبه چې محاکمه پرې کېږي ونه پوهېږي، د قضيې پر موادو او اسنادو د اطلاع او په محکمه کې په خپله مورنۍ ژبه د خبرو کولو حق د ترجمان په وسيله ورته تامينېږي.

اتم فصل

اداره

يو سلو شپږ دېرشمه ماده

د افغانستان د اسلامي جمهوريت اداره د مرکزي اداري او محلي ادارو د واحدونو پر اساس له قانون سره سم تنظيمېږي.

مرکزي اداره پر څينو اداري واحدونو وېشل کېږي چې د هرې يوې په سر کې يو وزير وي.

د محلي اداري واحد ولايت دی.

کشف و تحقيق جرايم وظيفوی منسوبين قوای مسلح ، پوليس و مؤظفين امنيت ملی، توسط قانون خاص تنظيم می گردد.

مادهٔ يکصدو سی و پنجم

اگر طرف دعوا زبانی را که محاکمه توسط آن صورت می گيرد، نداند، حق اطلاع به مواد و اسناد قضيه و صحبت در محکمه به زبان مادری توسط ترجمان برايش تأمين می گردد.

فصل هشتم

اداره

ماده يکصدو سی و ششم

ادارهٔ جمهوری اسلامی افغانستان بر اساس واحد های ادارهٔ مرکزی و ادارات محلی، طبق قانون، تنظيم می گردد.

ادارهٔ مرکزی به يک عده واحد های اداری منقسم می گردد که در رأس هر کدام يک نفر وزير قرار دارد.

واحد ادارهٔ محلی، ولايت است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دولايتونو او مربوطه ادارو شمېر، ساحه، برخې او تشكيلات د نفوسو د شمېر، ټولنيزې او اقتصادي وضعې او جغرافيايي موقعيت پر اساس د قانون له لياري تنظيمېږي.

تعداد، ساحه، اجزا و تشكيلات ولايات و ادارات مربوط، بر اساس تعداد نفوس، وضع اجتماعى و اقتصادى و موقعيت جغرافيايي توسط قانون تنظيم مى گردد.

يو سلو اوه دېرشمه ماده

حكومت د مركزيت د اصل په ساتلو سره د اقتصادي، ټولنيزو او فرهنگي چارو د گړندي كولو او ښه والي او د ملي ژوند په پر مختگ كې د خلكو د لازياتې ونډې اخيستو په منظور، لازم صلاحيتونه د قانون له حكمونو سره سم محلي اداري ته سپاري.

ماده ٔ يكصدو سى و هفتم

حكومت با حفظ اصل مركزيت بـه منظور تسريع و بهبود امور اقتصادى، اجتماعى و فرهنگى و سهم گيرى هرچه بيشتر مردم در انكشاف حيات ملي،صلاحيت هاى لازم را مطابق بـه احكام قانون ، به اداره ٔ محلي تفويض مى نمايد.

يو سلو اته دېرشمه ماده

په هر ولايت كې يوه ولايتي جرگه جوړېږي.

د ولايتي جرگې غړي له قانون سره سم د نفوسو په تناسب، د آزادو، عمومي، پټو او مستقيمو ټاكنو له مخې د ولايت د اوسېدونكو له خوا د

ماده ٔ يكصدو سى و هشتم

در هر ولايت يک شوراى ولايتى تشكيل ميشود.

اعضاى شوراى ولايتى، طبق قانون، به تناسب نفوس، از طريق انتخابات آزاد، عمومى، سرى و مستقيم از طرف ساكنين ولايت بـراى

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلورو کلونو لپاره ټاکل کېږي.
ولايتي جرګه له خپلو غړيو څخه يو تن د رئيس په توګه ټاکي.

يو سلونهه ديرشمه ماده

ولايتي جرګه د دولت د پرمختيايي هدفونو په تأمين او د ولايت د چارو په ښه کولو کې لکه څنګه چې په قوانينو کې څرګنده شوې، برخه اخلي او په ولايت پورې د مربوطو چارو په باب مشوره ورکوي.

ولايتي جرګه خپلې وظيفې د محلي ادارې په مرسته سرته رسوي.

يو سلو څلوېښتمه ماده

د محلي ادارې د چارو د سمون او په هغې کې د خلکو د فعالې ونډې اخيستو د تأمين په مقصد، په ولسواليو او کليو کې د قانون له حکمونو سره سم جرګې جوړېږي.

ددې جرګو غړي د آزادو، عمومي، پټو او مستقيمو ټاکنو له مخې د سيمې د اوسېدونکو له خوا د

مدت چهار سال انتخاب می گردند.
شورای ولايتی يک نفر از اعضای خود را به حيث رئيس انتخاب می نمايد.

مادهٔ يکصدو سی و نهم

شورای ولايتی در تأمين اهداف انکشافی دولت و بهبود امور ولايت به نحوی که در قوانين تصريح می گردد، سهم گرفته و در مسايل مربوط به ولايت مشوره می دهد.

شورای ولايتی وظايف خود را با همکاری ادارهٔ محلی اجرا می نمايد.

مادهٔ يکصدو چهلم

برای تنظيم امور و تأمين اشتراک فعال مردم در ادارهٔ محلی ، در ولسوالی ها و قريه ها، مطابق به احکام قانون، شوراها تشکيل می گردند.

اعضای اين شورا ها از طريق انتخابات آزاد، عمومی، سری و مستقيم از طرف ساکنين محل برای مدت سه سال

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریو کلونو لپاره ټاکل کېږي.
په محلي جرګو کې د کوچیانو ګډون د قانون له حکمونو سره سم تنظیمېږي.

یو سلو یو څلوېښتمه ماده

د ښاري چارو د اداري لپاره ښاروالي تشکیلېږي.
ښاروال او د ښاري مجلسونو غړي د آزادو، عمومي، پټو او مستقیمو انتخاباتو له لارې انتخابېږي.
په ښاروالیو پورې مربوطې چارې د قانون له لیارې تنظیمېږي.

یو سلو دو څلوېښتمه ماده

دولت ددې اساسي قانون د حکمونو د تعمیل او د مندرجو ارزښتونو د تأمین لپاره لازمې اداري جوړوي.

نهم فصل

اضطراري حالت

یو سلو دري څلوېښتمه ماده

که د جګړې، د جګړې د خطر، وخیم اغتشاش او طبیعي آفاتو او یا ورته حالت له امله د خپلواکۍ او ملي ژوند

انتخاب می شوند.
سهم گیری کوچیان در شورا های محلی مطابق به احکام قانون تنظیم می گردد.

مادهٔ یکصدو چهل و یکم

برای ادارهٔ امور شهری، شاروالی تشکیل می شود.
شاروال و اعضای مجالس شاروالی، از طریق انتخابات آزاد، عمومی، سری و مستقیم انتخاب می شوند.
امور مربوط به شاروالیها توسط قانون تنظیم می گردند.

مادهٔ یکصدو چهل و دوم

دولت به مقصد تعمیل احکام و تأمین ارزشهای مندرج این قانون اساسی، ادارات لازم را تشکیل می نماید.

فصل نهم

حالت اضطرار

مادهٔ یکصدو چهل و سوم

هر گاه به علت جنگ، خطر جنگ، اغتشاش وخیم، آفات طبیعی و یا حالت مماثل، حفظ استقلال و حیات ملی از

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساتنه په هغه طريقه چې په اساسي قانون کې ټاکل شوې، ناشوني وګرځي د جمهور رئيس له خوا د ملي شورى په تأييد د هېواد په ټولو او يا ځينې برخو کې اضطراري حالت اعلانېږي.

که اضطراري حالت تر دوو مياشتو زيات دوام ومومي، د اوږدولو لپاره يې د ملي شورى موافقه شرط ده.

مجرايي که در قانون اساسی تعين شده، نا ممکن گردد، حالت اضطرار از طرف رئيس جمهور با تأييد شورای ملی در تمام يا بعضی از ساحات کشور اعلان می شود.

هر گاه حالت اضطرار بيش از دو ماه دوام نمايد، برای تمديد آن، موافقت شورای ملی شرط است.

يو سلو څلورڅلوېښتمه ماده

په اضطراري حالت کې جمهور رئيس کولاى شي د ملي شورى او د ستره محکمې له رئيسانو سره په مشوره، د ملي شورې ځينې صلاحيتونه حکومت ته انتقال کړي.

مادهٔ يکصدو چهل و چهارم

در حالت اضطرار رئيس جمهور مى تواند به مشورهٔ رؤسای شورای ملی و ستره محکمه، بعضی از صلاحيت های شورای ملی را به حکومت انتقال دهد.

يو سلو پنځه څلوېښتمه ماده

په اضطراري حالت کې جمهور رئيس کولاى شي چې د ملي شورى او د ستره محکمې د رئيسانو تر تأييد وروسته د اساسي قانون لاندېني حکمونه وځنډوي او يا قيود پرې ولګوي:

۱. د اوه وېشتمې مادې دوهمه فقره؛

مادهٔ يکصدو چهل و پنجم

در حالت اضطرار، رئيس جمهور مى تواند بعد از تأييد رؤسای شورای ملی و ستره محکمه، تنفيذ احکام ذيل را معطل بسازد و يا بر آن ها قيودی وضع نمايد:

۱. فقرهٔ دوم مادهٔ بيست و هفتم؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲. شپږ دېرشمه ماده؛

۳. د اوه دېرشمي مادې دويمه فقره؛

۴. د اته دېرشمي مادې دويمه فقره.

يو سلو شپږ څلوېښتمه ماده

د اضطرار په حالت کې اساسي قانون نه تعديلېږي.

يو سلو اوه څلوېښتمه ماده

که چېرې د جمهوري رياست دوره او يا د ملي شورې تقنيني دوره د اضطرار په حالت کې پای ته ورسېږي، د نويو انتخاباتو تر سره کېدل ځنډېږي او د جمهور رئيس او ملي شورى د غړيو د خدمت موده تر څلورو مياشتو پورې، تمديدېږي.

که اضطراري حالت تر څلورو مياشتو زيات اوږد شي، لويه جرگه د جمهور رئيس له خوا راغوښتله کېږي.

د اضطراري حالت تر پای ته رسېدو وروسته، د دوو مياشتو دننه انتخابات کېږي.

۲. مادهٔ سی و ششم؛

۳. فقرهٔ دوم مادهٔ سی و هفتم؛

۴. فقرهٔ دوم مادهٔ سی و هشتم.

مادهٔ يکصدو چهل و ششم

در حالت اضطرار، قانون اساسی تعديل نمی شود.

مادهٔ يکصدو چهل و هفتم

هر گاه دورهٔ رياست جمهوری و يا دورهٔ تقنينيهٔ شورای ملی در حالت اضطرار ختم شود، اجرای انتخابات جديد ملتوی گذاشته شده، مدت خدمت رئيس جمهور و اعضای شورای ملی تا چهار ماه تمديد می شود.

هر گاه حالت اضطرار بيش از چهار ماه دوام نمايد لويه جرگه از طرف رئيس جمهور دعوت می شود.

بعد از ختم حالت اضطرار، در خلال مدت دو ماه، انتخابات بر گرار می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو سلو اته څلوېښتمه ماده

د اضطراري حالت په پای ته رسېدو سره هغه اقدامات چې ددې اساسي قانون د(یوسلو څلورڅلوېښتمې او یو سلو پنځه څلوېښتمې) مادې له مخې شوي، بې له ځنډه له اعتباره لوېږي.

ماده' یکصدو چهل و هشتم

در ختم حالت اضطرار، اقداماتی که بر اساس مواد یکصدو چهل و چهارم ویکصدو چهل و پنجم این قانون اساسی به عمل آمده، بلا فاصله از اعتبار ساقط میگردند.

لسم فصل

تعدیل

یو سلو نهه څلوېښتمه ماده

د اسلام د سپېڅلي دین له حکمونو څخه د پیروی اصل او اسلامي جمهوري نظام نه تعدیلېږي.

د اتباعو د اساسي حقوقو تعدل یوازې د هغوی د حقوقو د ښېګنې په منظور جواز لري.

د دې اساسي قانون د نورو موادو تعدیل د زمان د غوښتنو او تجربو له مخې، ددې اساسي قانون د اوه شپېتمې او یو سلو شپږ څلوېښتمې مادې داحکامو په رعایت سره، د جمهور رئیس یا د ملي

فصل دهم

تعدیل

ماده' یکصدو چهل و نهم

اصل پیروی از احکام دین مقدس اسلام و نظام جمهوری اسلامی تعدیل نمی شوند.

تعدیل حقوق اساسی اتباع صرف بمنظور بهبود حقوق آنان مجاز می باشد.

تعدیل دیگر محتویات این قانون اساسی، نظر به تجارب و مقتضیات عصر، با رعایت احکام مندرج مواد شصت و هفتم و یکصدو چهل و ششم این قانون اساسی، با پیشنهاد رئیس جمهور یا اکثریت اعضای

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوري د اکثريت په پيشنهاد کېږي.

يو سلو پنځوسمه ماده

د تعديل د پيشنهاد لپاره د جمهور رئيس په فرمان د حکومت، ملي شورى، او ستري محکمې د غړيو له منځه، يو هيئت جوړيږي او د تعديل طرح تياروي.

د تعديل د تصويب لپاره، د جمهور رئيس په فرمان او د لويې جرگې د فصل له حکمونو سره سم لويه جرگه دايريږي.

که لويه جرگه د ټولو غړيو له دريو برخو څخه د دوو برخو په اکثريت د تعديل طرح تصويب کړي، د جمهور رئيس تر توشيح وروسته نافذيږي.

يو ولسم فصل

متفرقه حکمونه

يوسلو يوپنځوسمه ماده

جمهور رئيس، د جمهور رئيس مرستيالان، وزيران او د ستري محکمې رئيس او غړي، لوی څارنوال، د مرکزي بانک او ملي امنيت رئيسان، واليان او

شورای ملی صورت می گیرد.

مادهٔ یکصدو پنجاهم

به منظور اجرای پیشنهاد تعدیل، هیئتی از بین اعضای حکومت ، شورای ملی و ستره محکمه به فرمان رئیس جمهور تشکیل گردیده، طرح تعدیل را تهیه می کند.

برای تصویب تعدیل، لویه جرگه بر اساس فرمان رئیس جمهور و مطابق به احکام فصل لویه جرگه دایر می گردد.

هر گاه لویه جرگه با اکثریت دو ثلث کل اعضا طرح تعدیل را تصویب کند، بعد از توشیح رئیس جمهور نافذ می گردد.

فصل یازدهم

احکام متفرقه

مادهٔ یکصدو پنجاه و یکم

رئیس جمهور، معاونین رئیس جمهور، وزرا، رئیس و اعضای ستره محکمه، لوی څارنوال، رؤسای بانک مرکزی و امنیت ملی، والیان و

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاروالان د خپلې وظيفې په وخت کښې نشي کولای له دولت سره هيڅ ډول انتفاعي معامله تر سره کړي.

شاروالها در مدت تصدی وظیفه نمی توانند هیچ معاملهٔ انتفاعی را با دولت انجام دهند.

یو سلو دو پنځوسمه ماده

جمهور رئيس، د جمهور رئيس مرستيالان،وزيران، د ملي شورى او ستري محكمې رئيسان او غړي، لوی څارنوال او قاضيان نشي کولای د وظيفې د تصدي په موده کې نور مشاغل ولري.

مادهٔ یکصدو پنجاه و دوم

رئیس جمهور، معاونین رئیس جمهور، وزرا، رؤسا و اعضای شورای ملی و ستره محکمه، لوی څارنوال و قضات نمی توانند در مدت تصدی وظیفه به مشاغل دیگری اشتغال ورزند.

یو سلو دري پنځوسمه ماده

قاضيان، څارنوالان، د وسله والو ځواکونو او پوليسو منصبداران او د ملي امنيت کار کوونکي نشي کولی د وظيفې د تصدي په موده کې په سياسي ګوندونو کې غړيتوب ولري.

مادهٔ یکصدو پنجاه و سوم

قضات، څارنوالان، صاحب منصبان قوای مسلح و پولیس و منسوبین امنیت ملی، در مدت تصدی وظیفه نمی توانند در احزاب سیاسی عضویت داشته باشند.

یو سلو څلورپنځوسمه ماده

د جمهور رئيس، د جمهور رئيس د مرستيالانو، وزيرانو او سترې محكمې د غړو او لوی څارنوال شتمني، د خدمت تر دورې وړاندې او وروسته، د هغه اورګان په وسيله چې قانون يې ټاکي

مادهٔ یکصدو پنجاه و چهارم

دارایی رئیس جمهور، معاونین رئیس جمهور، وزرا، اعضای ستره محکمه و لوی څارنوال قبل و بعد از دورهٔ خدمت، توسط ارگانی که در قانون تعیین می گردد،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ثبت، څېړل کېږي او خپرېږي.

يو سلو پنځه پنځوسمه ماده

د جمهور رئيس مرستيالانو، وزيرانو، د ملي شورى رئيسانو او غړيو، دسترې محکمې غړيو او لوى څارنوال ته د قانون له حکمونو سره سم، مناسب معاش ټاکل کېږي.

يو سلو شپږ پنځوسمه ماده

د هر ډول انتخاباتو د څارنې او اداري او په هېواد کې د خلکو عمومي رايو ته د مراجعې لپاره د انتخاباتو مستقل کمېسيون د قانون له حکمونو سره سم جوړېږي.

يو سلو اوه پنځوسمه ماده

د اساسي قانون پر تطبيق د څارنې خپلواک کمېسيون د قانون له حکم سره سم تشکيلېږي.

ددې کمېسيون غړي د جمهور رئيس له خوا دولسي جرګې په تأييد تعينېږي.

ثبت، رسيدگى و نشر مى شود.

مادهٔ يکصدو پنجاه و پنجم

براى معاونين رئيس جمهور، وزرا، رؤسا و اعضاى شوراى ملى و ستره محکمه، قضات و لوى څارنوال مطابق به احکام قانون معاش مناسب تعين مى گردد.

مادهٔ يکصدو پنجاه و ششم

کميسيون مستقل انتخابات براى اداره و نظارت بر هر نوع انتخابات و مراجعه به آراى عمومى مردم در کشور مطابق به احکام قانون تشکيل مى گردد.

مادهٔ يکصدو پنجاه و هفتم

کميسيون مستقل نظارت بر تطبيق قانون اساسى مطابق به احکام قانون تشکيل مى گردد.

اعضاى اين کميسيون از طرف رئيس جمهور به تايد ولسى جرگه تعين مى گردند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دولسم فصل

انتقالي حکمونه

یوسلو اته پنځوسمه ماده

د ملت دبابا لقب او هغه امتیازونه چې د ۱۳۸۱ هجري شمسي کال د اضطراري لويې جرګې له خوا د افغانستان پخواني پاچا اعلیحضرت محمد ظاهر شــاه تــه ورکړل شوي دي، ددې اساسي قانون د حکمونو له رعایت سره سم د ژوند تــر پایه د دوی لپاره محفوظ دي.

یو سلو نه پنځوسمه ماده

ددغه اساسي قانون له نافذېدو څخه د ملي شورى د افتتاح تر نېټې پــورې مــوده د انتقال دوره ګڼل کېږي.

د افغانستان انتقالي اســـلامي دولـــت د انتقال په دوره کې لاندیني وظیفې ســـرته رسوي:

۱. د شپږ ومیاشــتو دننــه د جمهــوري ریاست، ملي شورې او محلي جرګــو د انتخابــاتو پــه اړه د تقنینــي فرمــانونو صادرول؛

فصل دوازدهم

احکام انتقالی

مادهٔ یکصدو پنجاه و هشتم

لقب بابای ملت و امتیازاتی که توسط لویه جرگهٔ اضطراری سال یکهزاروسه صدو هشتادو یک هجری شمسی بــه اعلیحضرت محمد ظاهر شاه، پادشــاه سابق افغــانستان، اعطاء شده است با رعایت احکام این قانون اساسی مادام-الحیات برای ایشان محفوظ می باشد.

مادهٔ یکصدو پنجاه و نهم

مدت بعد از نفاذ این قانون اساسی تــا تاریخ افتتاح شورای ملی، دورهٔ انتقال شمرده می شود.

دولت انتقالی اسلامی افغانســـتان، در دورهٔ انتقال، وظایف ذیـــل را انجـــام میدهد:

۱. اصدار فرامین تقنینی مربـــوط بـــه انتخابات ریاست جمهوری، شـــورای مـــلی و شورا های محلی، در مـــدت شش ماه؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲. له يوه کال څخه په کمه موده کې د محکمو د صلاحيتونو او تشکيلاتو او د اساسي تشکيلاتو پر قانون باندې د کار د پيل په اړه د فرمانونو صادرول؛

۳. د انتخاباتو د څلواک کميسيون جوړول؛

۴. د اجرايي او قضايي چارو د غوره تنظيم په منظور د لازمو اصلاحاتو سرته رسول؛

۵. ددې اساسي قانون د حکمونو د تطبيق په برخه کې د زمينې د برابرولو لپاره لازم تدبيرونه نيول.

يو سلو شپېتمه ماده

لومړنی منتخب جمهور رئيس د انتخاباتو د نتايجو تر اعلان دېرش ورځې وروسته ددغه اساسي قانون له حکمونو سره سم په کار پيل کوي.

هر اړخيزې هڅې کېږي چې د جمهور رئيس او ملي شورا انتخابات په يوه وخت کې تر سره شي.

د ملي شورى واکونه د هغې د تأسيس

۲. اصدار فرامين در مورد تشکيلات و صلاحيت محاکم و آغاز کار روی قانون تشکيلات اساسی در خلال مدت کمتر از يکسال؛

۳. تشکيل کميسيون مستقل انتخابات؛

۴. انجام اصلاحات لازم به منظور تنظيم بهتر امور اجرايي و قضايي؛

۵. اتخاذ تدابير لازم جهت آماده ساختن زمينه برای تطبيق احکام اين قانون اساسی.

مادهٔ يکصدو شصتم

اولين رئيس جمهور منتخب، سی روز بعد از اعلام نتايج انتخابات، مطابق به احکام اين قانون اساسی به کار آغاز می کند.

کوشش همه جانبه صورت می گيرد تا اولين انتخابات رئيس جمهور و شورای ملي با هم در يک وقت صورت بگيرد.

صلاحيت های شورای ملی مندرج در

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر مودې پورې په دې اساسي قانون کې حکومت ته سپارل کېږي او موقته ستره محکمه د جمهور رئیس په فرمان جوړېږي.

يو سلو يو شپېتمه ماده

ملي شورى له تاسيس سره سم خپل واکونه او وظايف ددې اساسي قانون دحکمونو مطابق عملي کوي.

د ملي شورې له لومړنۍ غونډې وروسته د دېرشو ورځو په موده کې حکومت او ستره محکمه ددې اساسي قانون له حکمونو سره سم تشکيلېږي.

د افغانستان د انتقالي اسلامي دولت رئيس تر هغه وخته پورې وظيفه سرته رسوي چې منتخب جمهور رئيس په کار پيل نه وي کړې.

ددې اساسي قانون د يو سلونه پنځوسمې مادې د څلورمې فقرې د حکم په رعايت، د دولت اجرايي او قضايي ارګانونه د

این قانون اساسی تا زمان تأسیس این شوری به حکومت تفویض میشود و ستره محکمهٔ مؤقت به فرمان رئیس جمهور تشکیل می گردد.

مادهٔ يکصدو شصت و يکم

شورای ملی، وظایف و صلاحیت های خود را به مجرد تأسیس، مطابق به احکام این قانون اساسی، اعمال می کند.

بعد از دایر شدن اولین جلسهٔ شورای ملی، در خلال مدت سی روز، حکومت و ستره محکمه مطابق به احکام این قانون اساسی تشکیل می گردند.

رئیس دولت انتقالی اسلامی افغانستان تا زمانیکه رئیس جمهور منتخب به کار آغاز کند اجرای وظیفه می نماید.

ارگانهای اجرایی و قضایی دولت با رعایت حکم فقرهٔ چهارم مادهٔ یکصدو پنجاه و نهم این قانون اساسی، الی

(c) ketabton.com: The Digital Library

حکومت او ستري محکمې تر تشــکيل پورې خپلو وظايفو ته ادامه ورکوي.
هغه تقنيني فرمانونه چې د موقتې دورې له پيل څخه وروسته نافذ شوي دي د ملـــي شورې لومړنۍ غونډې ته راجع کيږي.
دا فرامين تر هغه وخته پورې چې د ملـــي شورې له خوا لغوه شوي نه وي نافذ ګڼل کيږي.

تشکيل حکومت و ستره محکمه بـه وظايف خود ادامه مى دهند.
فرامين تقنينى که از آغاز دوره' موقت به بعد نافذ گرديده است بـــه اولـــين جلسه' شوراى ملى ارجاع مى گردند.
اين فـــرامين تـــا زمانيکـــه از طـــرف شوراى ملى لغو نگرديده باشند نافذ مى باشند.

يو سلو دوشپيتمه ماده

دا اساسي قانون د لويې جرګې له تصويب څخه وروسته نافذ او د افغانستان د انتقالي اسلامي دولت د رئيس لخوا توشـــيح او اعلامېږي.
په نافذېدو سره يې ددې اساسي قانون له حکمونو مغاير قوانين او تقنيني فرمانونـــه لغوه کيږي.

ماده' يکصدو شصت و دوم

اين قانون اساسى از تاريخ تصويب لويه جرگه نافذ و از طرف رئـــيس دولـــت انتقالى اسلامى افغانستان توشيح و اعلام مى گردد.
با نفـــاذ اين قانون اساسى، قـــوانين و فرامين تقنينى مغاير احکـــام آن ملغـــى ميباشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست الفبائی

قانون اساسی افغانستان

رسمي جريده

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

الف

شماره	موضوع	مواد قانون
۱	آثارباستانی	۹
۲	آرای	۶۱-۶۵-۶۹-۹۴-۱۰۰-۱۰۶-۱۱۳-۱۵۶-
۳	آزاد	۲-۶۴-۱۳۸
۴	آزادی	۲۴-۳۲-۳۴-۳۷-۵۷
۵	آسایش	۴۹
۶	آغاز	۸۳-۸۷-۹۸-۱۱۷-۱۵۰-۱۶۰-۱۶۱
۷	آفات	۴۹-۱۴۳
۸	آمرین	۷۷
۹	آموزی	۴۶
۱۰	اتباع	۱۴-۲۲-۲۸-۳۳-۳۵-۳۶-۳۹-۴۳-۴۶-۵۰-۵۲-۵۵-۵۷-۷۴-۱۴۹
۱۱	اتخاذ	۱۴-۱۵-۱۷-۵۰-۵۲-۵۳-۵۴-۶۴-۱۳۷-۱۴۲-۱۵۹
۱۲	اتهام	۲۷-۲۸-۳۱-۶۹-۱۰۲-۱۲۷-۱۳۳
۱۳	اثبات	۳۱
۱۴	اجازه	۳۸-۴۶-۹۸-۱۰۲
۱۵	اجباری	۴۳
۱۶	اجتماعی	۶-۴۲-۶۵-۹۰-۱۳۷
۱۷	اجلاس	۶۴-۹۹-۱۰۴-۱۰۷
۱۸	اجمالی	۹۸
۱۹	احاطه	۱۹
۲۰	احترام	۸
۲۱	احزاب	۳۵-۱۵۳
۲۲	احکام	۲-۳-۵-۱۰-۱۲-۱۴-۲۷-۳۴-۳۵-۳۷-۳۸-۳۹-۴۰-۴۲-۴۵-۴۶-۴۷-۴۸-۵۰-۵۲-۵۳-۵۶-۶۰-۶۱-۶۴-۶۵-۶۷-۶۹-۷۰-۷۵-۸۴-۸۶-۹۱-

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
		۹۸-۱۰۸-۱۱۱- ۱۱۵-۱۱۷-۱۱۹- ۱۲۱-۱۲۳-۱۲۶- ۱۲۸-۱۳۰-۱۳۱
۲۳	اختصاصی	۴۲-۹۱
۲۴	اداره	۹-۴۶-۵۰-۱۳۶- ۱۳۷-۱۳۹-۱۴۰- ۱۴۱-۱۵۶
۲۵	ادامه	۱۶۱
۲۶	ادب	۴۶
۲۷	ادیان	۲
۲۸	ارتقای	۱۳-۱۷
۲۲	ارتکاب	۲۷-۳۲-۶۹-۷۲- ۷۸-۸۵-۱۱۸- ۱۲۷-۱۳۳
۲۳	ارزش	۱۴۲
۲۴	ارضی	۵-۸-۵۰-۵۹-۶۳- ۶۴-۷۴-۷۵-۹۹- ۱۱۱
۲۵	ازبک	۴
۲۶	ازبکی	۱۶
۲۷	اساس	۶-۹۷-۱۲۱-۱۲۷-

شماره	موضوع	مواد قانون
۲۸	اساسنامه	۳۵
۲۹	اساسی	۵-۳۴-۵۹-۶۰- ۶۳-۶۴-۶۵-۶۷- ۶۸-۶۹-۷۴-۷۶- ۷۸-۹۰-۹۱-۱۰۶- ۱۱۱-۱۱۳-۱۱۵- ۱۱۷-۱۱۹-۱۲۱- ۱۲۳-۱۳۰-۱۴۲- ۱۴۳-۱۴۶-۱۴۸- ۱۴۹-۱۵۷-۱۵۸- ۱۵۹-۱۶۰-۱۶۱- ۱۶۲
۳۰	اسباب	۱۲۹
۳۱	استثنای	۵۱-۶۴-۷۰-۷۹- ۱۱۷
۳۲	استعانت	۶۳
۳۳	استعمال	۷
۳۴	استعفاء	۹۰-۱۰۸
۳۵	استفاده	۹-۹۰
۳۶	استقلال	۵-۸-۵۰-۵۹-۶۳- ۶۴-۷۴-۷۵-۹۹-

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
		۱۱۱
۳۷	استماع	۱۳۳
۳۸	استملاک	۴۰
۳۹	استوار	۱۸
۴۰	استیضاح	۹۲-۹۱
۴۱	الحاق	۹۰
۴۲	اسکان	۱۴
۴۳	اسلام	-۶۳-۵۴-۳۵-۳-۲ ۱۴۹-۱۱۹-۷۴
۴۴	اسلامی	-۱۱۶-۸۱-۶۰-۱ -۱۵۹-۱۴۹-۱۳۶ ۱۶۲-۱۶۱
۴۵	اشتغال	۱۵۲-۱۲۶-۱۱۹
۴۶	اصدار	۱۵۹
۴۷	اصلی	۲۵
۴۸	اصول	-۸۹-۸۸-۸۷-۴۵ ۱۰۸
۴۹	اضطراری	-۱۴۴-۱۴۳-۶۴ ۱۴۷-۱۴۶
۵۰	اطفال	-۵۴-۴۹
۵۱	اطلاع	۱۳۵-۱۰۲-۳۱
۵۲	اطلاق	۴
۵۳	اظهار	۸۱-۳۴-۳۰
۵۴	اعتبار	۱۴۸-۷۹-۶۴-۳۰
۵۵	اعتراف	۳۰
۵۶	اعطای	۹۸-۹۷-۹۰-۶۴
۵۷	اعلان	-۸۳-۶۴-۶۱-۴۰ ۱۶۰-۱۴۳-۱۲۸
۵۸	اعلامیه جهانی	۷
۵۹	اعلام	۱۲۸-۶۷-۶۱
۶۰	اعمال	۸۹-۷۴-۴
۶۱	اغتشاش	۱۴۳
۶۲	افتخاری	۶۴
۶۳	افراد	۴
۶۴	افرادی	۴
۶۵	افغان	۴۹-۴۲-۳۹-۳۴-۴
۶۶	افغانستان	-۱۲-۷-۴-۳-۲-۱ -۲۱-۲۰-۱۹-۱۶ -۳۵-۳۳-۲۸-۲۲ -۴۳-۴۱-۳۹-۳۶ -۵۵-۵۰-۴۶-۴۵

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
		۵۶-۵۷-۵۸-۶۰-۶۲-۶۳-۶۴-۶۵-۶۶-۷۲-۷۴-۷۵-۸۱-۸۵-۹۰-۱۱۰-۱۱۶-۱۱۸-۱۱۹-۱۲۸-۱۳۶-۱۵۸-۱۵۹-۱۶۱-۱۶۲
۶۷	الله اکبر	۱۹-۲۰
۶۸	اخلاق	۹۰
۶۹	الغای	۹۰
۷۰	القاب	۶۴
۷۱	اقتصاد	۱۰
۷۲	اقتصادی	۱۱-۱۲-۱۴-۶۵-۷۵-۹۰-۱۳۶-۱۳۷
۷۳	اقدام	۲۹-۴۶-۵۱
۷۴	اقرار	۳۰
۷۵	اقوام	۴-۶
۷۶	اکثریت	۱۶-۶۱-۶۲-۶۹-۹۲-۱۰۰-۱۰۶-۱۱۳-۱۲۷-۱۴۹

شماره	موضوع	مواد قانون
۷۷	اکراه	۳۰
۷۸	امتیاز	۲۲
۷۹	امحای بیسوادی	۴۴
۸۰	امر	۲۹-۱۰۷
۸۱	امراض	۵۲
۸۲	امکانات	۱۴
۸۳	املاک	۹
۸۴	امنیت	۵-۵۰-۶۴-۹۹-۱۳۴-۱۵۱-۱۵۳
۸۵	اموال	۴۱
۸۶	امور	۴-۱۰۸-۱۴۱-۱۵۹
۸۷	انتفاعی	۱۵۱
۸۸	انسان	۲۴
۸۹	انسانی	۶-۲۹
۹۰	انعقاد	۷۹
۹۱	انکشاف	۶-۱۳-۱۷-۵۲
۹۲	اهدا	۶۶
۹۳	اهداف	۳۵-۱۳۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۹۴	اهل	۱۳۱
۹۵	اهلیت	۵۰
۹۶	اوصاف	۸۵
۹۷	اولویت	۹۷
۹۸	ایتام	۵۳
۹۹	ایجابات	۱۱
۱۰۰	ایجاد	۵۰-۴۴-۶
۱۰۱	ایماق	۴
۱۰۲	آینده	۹۸
	ب	
۱۰۳	بارگاه	۶۳
۱۰۴	بازار	۱۰
۱۰۵	بالترتیب	۶۸
۱۰۶	بانک	۱۵۱-۶۴-۱۲
۱۰۷	بپذیرد	۱۱۴-۱۰۵
۱۰۸	بحیث	-۷۲-۶۷-۶۲-۱۶ -۸۴-۸۱-۷۷-۷۳ -۱۱۷-۱۱۶-۱۱۲ ۱۳۸-۱۲۵-۱۲۰
۱۰۹	بدنی	۵۲
۱۱۰	برابری	۶
۱۱۱	برائت	۲۵
۱۱۲	براهوی	۴
۱۱۳	برگزار	۱۴۷-۸۳-۶۷-۶۱
۱۱۴	بسم الله الرحمن الرحیم	۱۱۹-۷۴-۶۳
۱۱۵	بضاعت	۵۳
۱۱۶	بفروشد	۶۶
۱۱۷	بلافاصله	۱۴۸-۱۰۲
۱۱۸	بالمثل	۲۸
۱۱۹	بلوچ	۴
۱۲۰	بلوچی	۱۶
۱۲۱	بنام خداوند بزرگ	۱۱۹-۷۴-۶۳
۱۲۲	بنیه	۱۴
۱۲۳	بهبود	۱۴
۱۲۴	بهترین	۱۳۰
۱۲۵	بودجه	-۹۵-۹۱-۹۰-۷۵ ۱۲۵-۹۹-۹۸-۹۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۱۲۶	بیان	۳۴
۱۲۷	بیرق	۱۹
۱۲۸	بیسوادی	۴۴
۱۲۹	بیشترین	۶۱
۱۳۰	بیطرفی	۵۰
۱۳۱	بین الدول	۱۲۱-۶۴-۲۸
۱۳۲	بی بضاعت	۵۳-۳۱
	پ	
۱۳۳	پامیری	۱۶
۱۳۴	پایان	۸۳-۶۱
۱۳۵	پایتخت	۴۱
۱۳۶	پذیرفته	۵۰
۱۳۷	پروردگار	۶۳
۱۳۸	پروگرام	-۴۳-۱۶-۱۴-۱۲ -۹۰-۷۵-۴۷-۴۴ ۹۹-۹۸-۹۷-۹۱
۱۳۹	پشتو	۲۰-۱۶
۱۴۰	پشتون	۴
۱۴۱	پشه ئی	۱۶-۴
۱۴۲	پناهندگی	۴
۱۴۳	پول	۱۲
۱۴۴	پولیس	۱۵۳-۱۳۴-۶۴
۱۴۵	پولی	۱۲
۱۴۶	پیروان	۲
۱۴۷	پیروی	۱۴۹-۱۳۰-۲
۱۴۸	پشتیبانی	۶۳
۱۴۹	پیشرفت	۴۷
۱۵۰	پیشگاه	۱۲۰
۱۵۱	پیشه وران	۱۳
۱۵۲	پیغمبر اکرم (ص)	۱۸
۱۵۳	پیمان	۲۸
۱۵۴	پیوسته	۲۸
	ت	
۱۵۵	تائید	-۷۲-۶۹-۶۸-۶۴ -۱۱۷-۹۷-۹۱ ۱۵۷-۱۴۵-۱۴۳
۱۵۶	تابعیت	-۷۲-۶۲-۲۸-۴ ۸۵
۱۵۷	تاجک	۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۱۵۸	تأدیه	۴۲
۱۵۹	تأسیس	۳۵-۴۶-۵۲-۵۸-۶۴-۱۳۲-۱۶۰-۱۶۱
۱۶۰	تامین	۵-۶-۴۳-۵۲-۵۴-۸۳-۱۱۹-۱۳۰-۱۳۵-۱۳۹-۱۴۰-۱۴۲
۱۶۱	تبعیض	۲۲-۵۰
۱۶۲	تجارت	۱۱
۱۶۳	تجدید	۷۲-۷۴-۱۱۸
۱۶۴	تجربه	۷۲-۷۴-۱۱۸
۱۶۵	تجزیه	۱
۱۶۶	تحتانی	۱۹
۱۶۷	تحمیل	۴۹
۱۶۸	تحویل	۴۲
۱۶۹	تخصص	۱۱۸
۱۷۰	تدابیر	۱۴-۱۵-۱۷-۵۰-۵۲-۵۳-۵۴-۶۴-۱۳۷-۱۴۲-۱۵۹

شماره	موضوع	مواد قانون
۱۷۱	تدابیری	۸۳
۱۷۲	تدریس	۴۳
۱۷۳	تدقیق	۸۶
۱۷۴	تدوین	۴۵
۱۷۵	ترجمان	۱۳۵
۱۷۶	ترفیع	۱۲۴-۱۳۲
۱۷۷	ترقی	۶۳
۱۷۸	ترکمن	۴
۱۷۹	ترکمنی	۱۶
۱۸۰	تساوی	۸
۱۸۱	تسریع	۱۳۷
۱۸۲	تسهیلات	۵۲
۱۸۳	تشبثات	۱۰
۱۸۴	تشکیل	۱۲-۳۵-۵۴-۵۸-۸۷-۸۸-۱۰۰-۱۲۵-۱۲۳-۱۲۷-۱۳۴-۱۳۸-۱۴۰-۱۴۱-۱۴۲-۱۵۶-۱۵۷-

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
		۱۶۱-۱۶۰-۱۵۹
۱۸۵	تشویق	۵۲-۴۷-۱۰
۱۸۶	تصدی	-۷۴-۶۷-۶۶-۶۳ -۱۵۱-۱۱۸-۸۰ ۱۵۳-۱۵۲
۱۸۷	تصریح	-۹۴-۵۱-۳۸ ۱۳۹-۱۲۸-۱۱۶
۱۸۸	تصمیم	۴۷-۴۳
۱۸۹	تصویر	۳۴
۱۹۰	تضمین	۵۷-۵۳-۴۷-۱۰
۱۹۱	تظاهرات	۳۶
۱۹۲	تعدیل	-۹۰-۶۷-۶۵ -۱۱۱-۱۰۲-۹۲ -۱۴۹-۱۴۶ ۱۵۰
۱۹۳	تعذیب	۲۹
۱۹۴	تعرض	-۳۷-۳۱-۲۴ ۴۰-۳۸
۱۹۵	تعطیل	-۱۰۲-۷۹-۱۸ ۱۰۷
۱۹۶	تعقیب	-۲۹-۲۷-۲۶ ۱۰۲-۱۰۱
۱۹۷	تعلق	۴
۱۹۸	تعلیمات	۴۳-۱۷
۱۹۹	تعلیم	۴۴-۴۳
۲۰۰	تعمیل	۱۴۲-۱۲۹-۷۵
۲۰۱	تعویض	۴۰
۲۰۲	تعین	-۴۸-۴۲-۳۸-۳۱ -۶۸-۶۷-۶۴-۶۱ -۸۳-۷۳-۷۲-۶۹ -۸۷-۸۵-۸۴ -۱۱۷-۱۰۸-۸۹ -۱۳۲-۱۱۸ -۱۵۴-۱۴۳ ۱۵۷-۱۵۵
۲۰۳	تعیینات	۱۱۷
۲۰۴	تفتیش	۴۰-۳۸-۳۷
۲۰۵	تفسیر	۱۲۱
۲۰۶	تفویض	۱۶۰-۱۳۷-۱۲۲
۲۰۷	تقاضا	۱۲۷-۶۹
۲۰۸	تقاعد	۱۳۲-۱۲۴-۶۴
۲۰۹	تقدیم	-۹۸-۹۷-۹۴-۷۹ ۱۳۳-۱۲۵
۲۱۰	تقرر	۱۳۲-۱۲۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۲۱۱	تقویت	۵۲-۱۶
۲۱۲	تقویم	۱۸
۲۱۳	تکلم	۴۳-۱۶
۲۱۴	تکمیل	۱۱۶-۱۱۳-۸۵
۲۱۵	تکنالوژی	۹۰-۷۵
۲۱۶	تلفون	۳۷
۲۱۷	تلگراف	۳۷
۲۱۸	تلویزیون	۳۴
۲۱۹	تمامیت	-۶۳-۵۹-۵۰-۸-۵ -۹۹-۷۵-۷۴-۶۴ -۱۱۱
۲۲۰	تمدید	۱۴۷-۱۴۳-۱۰۷
۲۲۱	تناسب	۱۳۸-۸۳
۲۲۲	تنظیم	-۱۲-۱۱-۸-۴ -۲۴-۱۹-۱۸-۱۶ -۳۳-۳۲-۳۱ -۴۸-۴۶-۳۴ -۶۳-۵۸-۵۳ -۷۶-۷۱-۷۰ -۱۲۲-۱۰۸-۸۹ -۱۲۷-۱۲۳ -۱۳۶-۱۳۴ ۱۴۱-۱۴۰
۲۲۳	تنفیذ	۱۴۵
۲۲۴	تهیه	۱۴
۲۲۵	توازن	۴۴
۲۲۶	توأم	۹۸
۲۲۷	توشیح	۱۶۲-۱۰۰-۶۴
۲۲۸	توضیع	۱۴
۲۲۹	توزیع	۹۲
۲۳۰	توقیف	-۲۹-۲۷-۲۶ ۱۰۲
۲۳۱	تولید	۱۳-۷
	ث	
۲۳۲	ثلث	-۹۴-۸۹-۸۴-۶۹ ۱۵۰-۱۲۷-۱۰۰
	ج	
۲۳۳	جامعه	۵۴-۶
۲۳۴	جبران	۹۶-۵۱
۲۳۵	جداگانه	۱۰۴
۲۳۶	حاکمیت	۱۱۱-۶۳-۵-۴
۲۳۷	جرگه	-۶۹-۶۸-۶۴-۱۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
		۷۲-۷۷-۷۹-۸۲- ۸۳-۸۴-۸۵-۸۷- ۸۹-۹۱-۹۲-۹۴- ۹۷-۹۸-۱۱۰- ۱۱۱-۱۱۲-۱۱۳- ۱۱۴-۱۱۷-۱۲۷- ۱۴۷-۱۵۰-۱۵۷- ۱۶۲
۲۳۸	جرم	۲۶-۲۷-۳۰-۳۸- ۱۰۲-۱۲۷
۲۳۹	جزا	۲۶-۲۹-۱۳۶
۲۴۰	جسمی	۵۴
۲۴۱	جلسه	۷۹-۱۰۳-۱۰۴
۲۴۲	جلوگیری	۷
۲۴۳	جمعه	۱۸
۲۴۴	جمعیتها	۳۵
۲۴۵	جمعی	۳۴
۲۴۶	جمهور	۶۰-۶۱-۶۲-۶۳- ۶۴-۶۵-۶۶-۶۷- ۶۸-۶۹-۷۰-۷۱- ۷۴-۷۷-۷۹-۸۴-

شماره	موضوع	مواد قانون
۲۴۷	جمهوری	۱-۲-۶۰-۶۱- ۶۲-۶۷-۷۰-۸۱- ۱۱۶-۱۴۷-۱۵۹
۲۴۸	جنائی	۳۱
۲۴۹	جنگلات	۱۵
	چ	
۲۵۰	چاپ	۱۲
	ح	
۲۵۱	حاضر	۳۱-۷۴-۱۰۶
۲۵۲	حالاتی	۴۹-۵۱-۱۲۸
۲۵۳	حالت	۳۰-۷۹-۱۴۳
۲۵۴	حاوی	۹۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۲۵۵	حاکمیت	۴-۵-۶۳-۱۱
۲۵۶	حایز	۷۹
۲۵۷	حداقل	۸۳
۲۵۸	حدود	۲-۱۴-۲۴-۴۰- ۴۸-۵۰-۵۷- ۱۳۰
۲۵۹	حرب	۶۴
۲۶۰	حرفه	۴۸
۲۶۱	حرمان	۶۲-۷۲-۸۵- ۱۱۸
۲۶۲	حزبی	۳۵-۶۶-۸۰
۲۶۳	حسن	۸-۱۱۸
۲۶۴	حصول	۴۲-۵۱
۲۶۵	حفاظت	۹-۶۳-۷۴
۲۶۶	حفظ	۶-۸-۱۵-۱۶- ۷۵-۱۳۷-۱۴۳
۲۶۷	حقایق	۲۹
۲۶۸	حقوق	۲۲-۵۰-۵۱-۵۳- ۵۷-۶۲-۶۳-۷۰- ۷۲-۷۴-۸۵-
		۱۲۶-۱۴۹
۲۶۹	حقوق بشر	۷
۲۷۰	حقیقی	۱۲۰
۲۷۱	حکم	۲۵-۲۷-۳۵-۴۰- ۴۲-۵۱-۶۲-۶۶- ۶۷-۶۸-۷۳-۷۹- ۹۱-۱۱۱-۱۲۲- ۱۲۸-۱۲۹-۱۳۰- ۱۳۱-۱۵۷-۱۶۱
۲۷۲	حکمی	۱۲۰-۱۲۹- ۱۳۰-۱۳۱
۲۷۳	حلف	۶۳-۷۴-۱۱۹
۲۷۴	حمایت	۶-۱۰-۱۳-۲۴- ۳۹-۴۷-۵۲-۵۴- ۵۸-۶۳-۷۴
۲۷۵	حمل	۳۶
۲۷۶	حنفی	۱۳۰
۲۷۷	حوزه	۸۳
	خ	
۲۷۸	خاتمه	۶۴-۹۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۲۷۹	خارجی	۸-۱۱-۲۸-۶۴
۲۸۰	خاص	۶۳-۶۹-۷۸-۷۹- ۱۲۲-۱۲۷-۱۳۴
۲۸۱	خانواده	۵۴
۲۸۲	خبیر	۸۴
۲۸۳	خساره	۵۱
۲۸۴	خصوص	۳۵-۱۱۹
۲۸۵	خصوصی	۱۰-۵۲
۲۸۶	خطوط	۶۴-۷۶
۲۸۷	خلال	۳۸-۶۱-۶۷-۶۹- ۸۳-۹۸-۱۴۷- ۱۵۹-۱۶۱
۲۸۸	خورشید	۱۹
۲۸۹	خوشه	۱۹
	ځ	
۲۹۰	ځارنوالی	۶۴-۱۱۰-۱۵۱- ۱۵۲-۱۵۳- ۱۵۴-۱۵۵

شماره	موضوع	مواد قانون
	د	
۲۹۱	داخل	۲۸-۳۱-۳۸-۷۷- ۹۲-۹۷-۱۰۵- ۱۰۹-۱۳۰
۲۹۲	داخلی	۱۱-۸۷-۸۸-۸۹- ۱۰۸
۲۹۳	دارائی	۴۰-۷۵-۱۵۴
۲۹۴	درجه	۴۳-۴۴
۲۹۵	دری	۱۶
۲۹۶	دسترسی	۵۰
۲۹۷	دفاع	۵-۵۵-۵۸-۶۴- ۷۵-۱۳۳
۲۹۸	دفاعی	۵
۲۹۹	دفع	۳۱
۳۰۰	دلایل	۹۲-۹۴
۳۰۱	دهقان	۱۴
۳۰۲	دول	۶۴
۳۰۳	دولت	۱-۲-۵-۶-۷-۸- ۹-۱۰-۱۲-۱۳- ۱۴-۱۶-۱۷-۲۴-

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
		۲۸-۳۱-۳۷-۳۹-۴۲-۴۳-۴۴-۴۶-۴۷-۵۱-۵۲-۵۳-۵۴-۵۷-۵۸-۶۰-۶۵-۷۵-۸۱-۸۵-۹۶-۹۸-۱۱۶-۱۲۴-۱۲۵-۱۳۹-۱۴۲-۱۵۱-۱۵۹-۱۶۱-۱۶۲
۳۰۴	دولتی	۴۲-۴۶-۵۰-۶۶-۹۰-۹۱
۳۰۵	دین	۱-۲-۵۴-۶۳-۷۴-۱۱۹-۱۴۹
۳۰۶	دینی	۲-۱۷-۴۵
	ذ	
۳۰۷	ذمه	۲۵
	ر	
۳۰۸	رؤسای	۱۱۰

شماره	موضوع	مواد قانون
۳۰۹	رایج	۱۶
۳۱۰	رایگان	۴۳-۵۲
۳۱۱	رای دهندگان	۹۱
۳۱۲	ربع	۹۸-۱۱۴
۳۱۳	رخصتی	۱۸-۴۸
۳۱۴	رسانه	۱۶
۳۱۵	رسمی	۱۶
۳۱۶	رسوم	۵۴
۳۱۷	رسیدگی	۹۷-۱۲۰-۱۳۰-۱۳۳-۱۵۴
۳۱۸	رشد	۱۳
۳۱۹	رضایت	۳۰
۳۲۰	رکن	۵۴-۱۱۶
۳۲۱	روح	۷۶
۳۲۲	روحی	۵۴
۳۲۳	زبان	۱۶-۲۰-۳۵-۴۳-۱۳۵
۳۲۴	زراعت	۱۴
۳۲۵	زمینه	۴۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۳۲۶	زنان	۴۴
۳۲۷	زندگی	۱۳-۱۴-۲۳
۳۲۸	زیرزمینی	۹
۳۲۹	زیست	۱۵
	س	
۳۳۰	ساعات	۴۸
۳۳۱	ساقط	۷۹-۱۴۸
۳۳۲	ساکن	۳۸
۳۳۳	ساکنین	۱۳۸-۱۴۰
۳۳۴	سالانه	۹۸-۱۰۴
۳۳۵	سالم	۵۰-۵۳
۳۳۶	سایر	۲-۴-۵-۹-۱۶-۱۸-۳۴-۴۶-۴۸-۴۹-۶۳-۶۴-۷۴-۷۵-۷۷-۷۸-۸۳-۹۰-۱۲۴-۱۳۰-۱۳۱
۳۳۷	سبز	۱۹
۳۳۸	سپرده	۲۸
۳۳۹	سران	۶۴
۳۴۰	سرایت	۲۶
۳۴۱	سرپرست	۵۳
۳۴۲	سرخ	۱۹
۳۴۳	سرمایه	۱۰-۴۱
۳۴۴	سره میاشت	۶۴
۳۴۵	سرود	۲۰
۳۴۶	سری	۶۱-۸۳-۱۰۵-۱۱۴-۱۲۸-۱۳۸-۱۴۰-۱۴۱
۳۴۷	سطح	۱۳
۳۴۸	سطوح	۱۶
۳۴۹	سعادت	۶۳
۳۵۰	سفر	۳۹
۳۵۱	سفید	۱۹
	سلاح	۳۶
۳۵۲	سلامت	۵۴
۳۵۳	سلب	۲۸-۳۲
۳۵۴	سمتی	۶۶-۸۰
۳۵۵	سوء استفاده	۵۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۳۵۶	سواد	۴۶
۳۵۷	سوال	۹۳
۳۵۸	سوگند	۶۳
۳۵۹	سیا	۱۹
۳۶۰	سیاست	۷۶-۶۴-۸
۳۶۱	سیرت	۱۱۸
۳۶۲	سیستم	۵۰

ش

شماره	موضوع	مواد قانون
۳۶۳	شبه	۳۵
۳۶۴	شخصی	-۸۴-۷۲-۶۲-۲۶ ۱۰۵-۹۳-۸۵
۳۶۵	شرایط	-۵۵-۴۶-۳۳-۱۴ -۷۵-۷۲-۶۲ ۱۱۸
۳۶۶	شرط	-۱۲۶-۹۶-۳۵ ۱۴۳-۱۲۹
۳۶۷	شغل	-۹۷-۸۴-۴۸ ۱۲۰
۳۶۸	شفاهی	۹۳
۳۶۹	شکایت	۵۸
۳۷۰	شمرده	-۱۰۰-۹۸-۲۷ ۱۵۹
۳۷۱	شمول	-۹۷-۸۴-۴۶ ۱۲۰
۳۷۲	شناخته	۶۱-۲۵
۳۷۳	شهادتی	۳۰
۳۷۴	شهر	۲۱

ص

شماره	موضوع	مواد قانون
۳۷۵	صاحب	۶۴
۳۷۶	منصبان	۶۴
۳۷۷	صادر	۱۲۹-۵۲
۳۷۸	صادقانه	۷۴
۳۷۹	صحبت	۱۳۵
۳۸۰	صحت	۳۰
۳۸۱	صحی	۵۲
۳۸۲	صدمه	۵۰
۳۸۳	صریح	۱۱۲-۹۲
۳۸۴	صریحاً	۱۱۳
۳۸۵	صعب - الاعلاج	۶۸-۶۷

رسمي جريده

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۳۸۶	صلاحیت	۲۵-۲۷-۳۰-۳۱-۳۵-۳۸-۴۰-۵۱-۶۰-۶۴-۶۶-۶۷-۷۲-۸۹-۹۰-۹۱-۱۱۶-۱۲۰-۱۲۱-۱۲۲-۱۲۳-۱۲۵-۱۳۲-۱۳۶-۱۳۷-۱۴۴-۱۵۹-۱۶۰-۱۶۱
۳۸۷	صورت	۳۷-۴۰-۴۳-۵۸-۶۷-۶۸-۶۹-۷۰-۹۵-۹۷-۹۸-۱۰۲-۱۰۴-۱۰۷-۱۰۸-۱۱۹-۱۲۴-۱۲۸-۱۳۴-۱۳۵-۱۴۹-۱۶۰
	ط	
۳۸۸	طبی	۵۲-۵۳-۶۷
۳۸۹	طرح	۱۲
۳۹۰	طفل	۵۴
۳۹۱	طلوع	۱۹
۳۹۲	طول	۱۹
	ظ	
۳۹۳	ظرف	۶۱-۹۴-۹۷
	ع	
۳۹۴	عادلانه	۴۰-۸۳
۳۹۵	عالی	۴۶-۶۴-۷۲-۸۱-۱۱۰-۱۱۸
۳۹۶	عامه	۹
۳۹۷	عایدات	۹۶
۳۹۸	عدالت	۶-۴۲-۱۱۹-۱۳۰
۳۹۹	عدلی	۱۰۱-۱۰۲
۴۰۰	عدم	۸-۹۲
۴۰۱	عذر	۵۶
۴۰۲	عرب	۴
۴۰۳	عرض	۱۹
۴۰۴	عرصه	۴۷-۶۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۴۰۵	عسکری	۵۵-۱۲۲-۱۲۵
۴۰۶	عفو	۴۱-۷۳-۸۱-۸۲-۸۴-۱۰۲-۱۱۷-۱۱۸-۱۲۷
۴۰۷	عقاری	۴۱
۴۰۸	عقد	۶۴
۴۰۹	عقل	۳۰
۴۱۰	علاج	۵۲
۴۱۱	علاوه	۱۶-۸۵
۴۱۲	علت	۲۸-۱۰۱-۱۴۳
۴۱۳	علمی	۱۶-۴۷
۴۱۴	علنی	۳۵-۱۰۵-۱۱۴-۱۲۸
۴۱۵	علیای	۶۶-۸۱-۱۱۱
۴۱۶	علیه	۲۵-۶۹-۱۲۰-۱۳۴
۴۱۷	عمل	۲۶-۵۳-۵۹-۶۰-۹۲-۹۳-۱۴۸
۴۱۸	عملی	۲۷-۵۰
۴۱۹	عمودی	۱۹

شماره	موضوع	مواد قانون
۴۲۰	عفواً	۱۰۵
۴۲۱	عهده	۶۷-۶۸
۴۲۲	عواملی	۹۸
۴۲۳	عواید	۴۲
۴۲۴	عودت	۳۹
	غ	
۴۲۵	غیاب	۶۰-۶۱-۶۷-۱۰۸
	ف	
۴۲۶	فراهم	۴۳
۴۲۷	فرهنگ	۴۵
۴۲۸	فروشی	۴۱
۴۲۹	فساد اداری	۷۵
۴۳۰	فسخ	۹۰
۴۳۱	فعالیت	۱۲-۳۵-۵۸-۱۳۴
۴۳۲	فعل	۲۷
۴۳۳	فقره	۱۱۷-۱۴۵-۱۶۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۴۳۴	فقه	۱۳۰
۴۳۵	فقهی	۳۵
۴۳۶	فکر	۲۴
۴۳۷	فهرست	۱۰۹-۹۷-۹۶
۴۳۸	فوق العاده	۱۰۷
۴۳۹	فیصد	۹۲-۸۴
۴۴۰	فیصله	۱۲۹-۷۵
	ق	
۴۴۱	قابل	۱
۴۴۲	قابلیت	۵
۴۴۳	قاطبه	۸۱
۴۴۴	قانون	-۹-۵-٤-۳-۲
		-۱۶-۱۴-۱۲-۱۰
		-۳۳-۲۷-۲۴-۲۲
		-۳۷-۳۶-۳۵-۳۴
		-۴۶-۴۰-۳۹-۳۸
		-۵۱-۵۰-۴۸-۴۷
		-۵۶-۵۵-۵۳-۵۲
		-۶۰-۵۹-۵۸-۵۷

شماره	موضوع	مواد قانون
		-۶۸-۶۷-۶۴-۶۱
		-۷۳-۷۱-۷۰-۶۹
		-۷۹-۷۷-۷۶-۷۵
		-۹۰-۸۶-۸۴-۸۳
		-۹۶-۹۵-۹۴-۹۱
		-۱۰۲-۹۸-۹۷
		-۱۰۹-۱۰۸
		-۱۱۵-۱۱۱
		-۱۱۹-۱۱۷
		-۱۲۲-۱۲۱
		-۱۲۴-۱۲۳
		-۱۲۸-۱۲۷
		-۱۳۱-۱۳۰
		-۱۳۴-۱۳۳
		-۱۳۷-۱۳۶
		-۱۴۱-۱۴۰
		-۱۴۳-۱۴۲
		-۱۴۸-۱۴۶
		-۱۵۴-۱۴۹
		-۱۵۶-۱۵۵
		-۱۵۸-۱۵۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
		-۱۶۰-۱۵۹ ۱۶۲-۱۶۱
۴۴۵	قبایل	۶
۴۴۶	قبلی	۳۴
۴۴۷	قبول	۶۴
۴۴۸	قرضه	۹۸-۹۷-۹۰
۴۴۹	قرغیز	۴
۴۵۰	قزلباش	۴
۴۵۱	قسمت	۱۹
۴۵۲	قضات	۶۴
۴۵۳	قضاوت	۸۱
۴۵۴	قضایای	-۱۳۰-۱۲۲-۳۱ ۱۳۱
۴۵۵	قطعات	۹۴
۴۵۶	قطعی	-۹۸-۷۵-۲۵ ۱۳۰-۱۲۵-۱۲۲
۴۵۷	قناعت	۹۲
۴۵۸	قوای مسلح	۱۵۳-۱۳۶-۶۴
۴۵۹	قومیت	۱۳۱-۳۵
۴۶۰	قومی	۸۰-۶۶
۴۶۱	قیادت	۹۴
۴۶۲	قیود	۱۴۵
	ک	
۴۶۳	کابل	۲۱
۴۶۴	کار	۴۸
۴۶۵	کارگر	۴۸
۴۶۶	کاشف	۴۷
۴۶۷	کافی	۱۱۸
۴۶۸	کامل	۵۰-۳۰
۴۶۹	کرامت	۲۹-۲۴-۶
۴۷۰	کسب	۹۸-۸۵-۶۱-۴۰
۴۷۱	کشور	-۱۲-۱۱-۶-۵ -۴۴-۳۹-۱۸-۱۶ -۷۶-۷۲-۶۴-۵۰ -۱۱۱-۹۹-۸۳ ۱۴۳
۴۷۲	کلمه	۱۹-۴
۴۷۳	کمال	۱۱۹
۴۷۴	کمتر	-۱۱۸-۷۲-۶۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
		۱۵۹
۴۷۵	کمیسیون	۱۲-۵۸-۶۴-۸۶- ۸۸-۸۹-۹۳- ۱۵۶-۱۵۷-۱۵۹
۴۷۶	کنار	۱۹
۴۷۷	کهن - سالان	۵۳
۴۷۸	کوچیان	۱۴-۴۴-۱۴۰
	گ	
۴۷۹	گرفتار	۲۷-۱۰۲
۴۸۰	گرفتاری	۲۶-۲۹-۳۱- ۱۰۲
۴۸۱	گروهی	۱۶
۴۸۲	گفتار	۳۴
۴۸۳	گناه	۲۵
۴۸۴	گندم	۱۹
۴۸۵	گوجر	۴
	ل	
۴۸۶	لااله الا الله محمد رسول الله	۱۹
۴۸۷	لازم	۱۴-۱۵-۱۷-۵۰- ۵۲-۵۳-۵۴-۶۴- ۱۳۷-۱۴۲-۱۵۹
۴۸۸	لسانس	۴۳
۴۸۹	لسانی	۶۹-۸۰
۴۹۰	لغو	۹۰-۱۶۱-۱۶۲
۴۹۱	لقب	۱۵۸
	م	
۴۹۲	مؤثر	۱۳-۱۴-۱۶-۴۳- ۴۴-۴۷
۴۹۳	مؤقت	۶۷
۴۹۴	مؤلف	۴۷
۴۹۵	مادری	۷-۴۳
۴۹۶	مادی	۳۵
۴۹۷	مالداران	۱۴
۴۹۸	مالداری	۱۴
۴۹۹	مالی	۲-۱۴-۳۵-۷۰-

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
		۷۵-۹۵-۹۷-۹۸-۱۲۹
۵۰۰	مامور	۳۸-۱۰۲
۵۰۱	مامورین	۶۴-۱۲۴
۵۰۲	مباحثات	۱۱۴
۵۰۳	مبارک	۱۹
۵۰۴	مبنای	۸-۳۵-۴۵
۵۰۵	متارکه	۶۴
۵۰۶	مترقی	۶
۵۰۷	متشکل	۴-۶۹-۷۱-۸۲-۱۱۰
۵۰۸	متعال	۶۳
۵۰۹	معتقدات	۳
۵۱۰	متقابل	۸
۵۱۱	متقاضی	۳۵-۶۵-۹۷
۵۱۲	متقاعدین	۵۳
۵۱۳	متهم	۲۵-۲۶-۲۸-۳۰-۳۱-۷۸-۱۰۲-۱۲۷-۱۳۳-۱۳۴
۵۱۴	متوازن	۶-۴۳
۵۱۵	متولد	۶۲
۵۱۶	مجاز	۴۰-۴۱-۱۴۹
۵۱۷	مجازات	۲۷-۶۴-۱۲۴-۱۳۳
۵۱۸	مجرد	۳۱-۱۶۱
۵۱۹	مجوز	۲۳
۵۲۰	محتویات	۱۴۹
۵۲۱	محراب	۱۹
۵۲۲	محرمیت	۳۱-۳۷
۵۲۳	محروم	۴-۲۳
۵۲۴	محکمه	۲۵-۲۷-۳۰-۳۵-۴۰-۵۱-۶۹-۷۸-۱۲۷-۱۶۰
۵۲۵	محکوم	۲۵-۲۹-۲۸-۶۲-۷۲-۸۵-۱۱۸
۵۲۶	محول	۶۹-۷۸-۱۲۷
۵۲۷	محوله	۷۴
۵۲۸	مخابرات	۳۱-۳۷
۵۲۹	مخالف	۳
۵۳۰	مخترع	۴۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۵۳۱	مخدر	۷
۵۳۲	مداخله	۸
۵۳۳	مدارس	۱۷
۵۳۴	مدافع	۳۱
۵۳۵	مدالها	۶۴
۵۳۶	مدرک	۹۶
۵۳۷	مدیون	۳۲
۵۳۸	مذکور	۱۰۲-۳۸
۵۳۹	مذهب	۳۵
۵۴۰	مذهبی	۸۰-۶۶
۵۴۱	مراجعه	۱۵۶-۶۷-۶۵
۵۴۲	مراسلات	۳۷-۳۱
۵۴۳	مراسم	۲
۵۴۴	مراقبت	۶۴
۵۴۵	مراکز	۵۲-۱۷
۵۴۶	مرامنامه	۳۵
۵۴۷	مردان	۴۴
۵۴۸	مردم	-۵۶-۱۶-۱۳-۱۱ -۷۱-۶۶-۶۵-۶۳ -۱۳۷-۷۴-۷۳ ۱۵۶-۱۴۰
۵۴۹	مرفه	۶
۵۵۰	مرکب	۱۱۷-۱۱۶-۱۹
۵۵۱	مرکزی	-۱۳۶-۶۴-۱۲ ۱۵۱
۵۵۲	مزد	۴۸
۵۵۳	مساجد	۱۷
۵۵۴	مساعی	۶۳
۵۵۵	مساوی	۱۰۰-۲۲-۱۹
۵۵۶	مستحق	۵۱-۱۴
۵۵۷	مسترد	۹۴
۵۵۸	مستفید	۱۲۶-۷۰
۵۵۹	مستقل	-۱۱۶-۸۶-۱۲-۱ ۱۵۹-۱۵۷
۵۶۰	مستقیم	-۱۴۰-۹۲-۸۳-۴ ۱۴۱
۵۶۱	مستلزم	۶۵
۵۶۲	مسکرات	۷
۵۶۳	مسکن	۳۹-۳۸-۱۴
۵۶۴	مسلمان	۶۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۵۶۵	مشخصه	۷۷
۵۶۶	مشرانو	۶۸-۶۹-۸۲-۸۴-۸۵-۸۷-۹۷-۹۸-۱۰۰
۵۶۷	مشروط	۳۵-۱۲۶-۱۲۹
۵۶۸	مشهود	۳۸-۱۰۲
۵۶۹	مشوره	۱۲-۱۲۵-۱۳۹-۱۴۴
۵۷۰	مصؤن	۲۴-۳۱-۳۴-۴۰
۵۷۱	مصادره	۴۰
۵۷۲	مصارف	۷۰
۵۷۳	مصالح	۱۱-۲۴-۶۶-۷۱-۱۱۲
۵۷۴	مصطلحات	۱۶
۵۷۵	مصوبه	۹۴-۱۰۰
۵۷۶	مصؤنیت	۱۰
۵۷۷	مضامین	۴۵
۵۷۸	مطابع	۳۴
۵۷۹	مطبوعات	۱۶-۳۴
۵۸۰	مطرح	۹۹
۵۸۱	معادن	۹
۵۸۲	معارف	۱۶
۵۸۳	معاش	۷۰-۱۵۵
۵۸۴	معامله	۲۸
۵۸۵	معاهدات	۶۴-۹۰-۹۷-۱۲۱
۵۸۶	معاون	۶۰-۶۸-۱۱۲
۵۸۷	معزول	۱۳۳
۵۸۸	معطل	۱۴۵
۵۸۹	معلولیت	۱۰۸
۵۹۰	معلولین	۵۳-۸۴
۵۹۱	معنوی	۳۵
۵۹۲	معیشتی	۱۴
۵۹۳	معیوبیت	۱۰۸
۵۹۴	معیوبین	۵۳-۸۴
۵۹۵	مغایر	۵۴-۱۶۱
۵۹۶	مفقودین	۵۳
۵۹۷	مقاصد	۳۵-۳۶
۵۹۸	مقامات	۴۴
۵۹۹	مقتضیات	۱۴۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۶۰۰	مقدس	۲-۳-۵۴-۶۳-۷۴-۱۱۹-۱۴۹
۶۰۱	مقررات	۷۶
۶۰۲	مقرریها	۹۱
۶۰۳	مکافات	۱۲۴
۶۰۴	مکاتبات	۳۱
۶۰۵	مکتوب	۳۷
۶۰۶	مکلف	۶-۱۵-۲۴-۳۸-۴۲-۴۳-۴۴-۵۰-۵۷-۱۲۹
۶۰۷	ملت	۴-۶۳-۶۹-۸۱-۱۵۸
۶۰۸	ملتوی	۱۴۷
۶۰۹	ملحق	۷
۶۱۰	ملحوظات	۶۶-۸۰
۶۱۱	ملکیت	۹-۴۰-۴۱
۶۱۲	ملی	۴-۵-۶-۸-۱۶-۱۹-۲۰-۴۵-۵۲-۶۳-۶۴-۶۵-۶۷-۶۹-۷۳-۷۴-۷۵-۷۹-۸۱-۸۵-۸۶-۸۷-۸۸-۹۰-۹۳-۹۴-۹۷-۹۸-۹۹-۱۰۲-۱۰۳-۱۰۵-۱۰۶-۱۰۷-۱۰۹-۱۱۰-۱۱۱-۱۳۴-۱۴۳-۱۴۴-۱۴۵-۱۴۷-۱۴۹-۱۵۰-۱۵۱-۱۵۳-۱۵۵-۱۵۹-۱۶۰-۱۶۱-
۶۱۳	ممثل	۱۴۳
۶۱۴	ممنوع	۲۲-۳۰-۴۹
۶۱۵	منابع	۹
۶۱۶	مناطق	۶
۶۱۷	منافع	۸-۴۰-۶۳
۶۱۸	مناقضی	۳۵-۶۵-۷۶
۶۱۹	منبر	۱۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۶۲۰	منحل	۳۵
۶۲۱	متدرج	۳۴-۳۵-۵۹-۶۰- ۶۲-۶۴-۶۶-۶۸- ۶۹-۹۰-۱۱۱- ۱۱۵-۱۱۷- ۱۲۲-۱۴۲- ۱۴۹-۱۶۰
۶۲۲	منشی	۸۷-۱۱۲
۶۲۳	منصوب	۴۱-۶۹
۶۲۴	منظور	۱۴-۳۵-۵۲- ۵۳-۵۴-۵۸- ۶۱-۶۴-۷۰- ۷۵-۹۵-۹۷- ۱۲۹-۱۳۲- ۱۳۳-۱۳۷- ۱۴۹-۱۵۰- ۱۵۹
۶۲۵	منفصل	۶۹
۶۲۶	منقسم	۱۳۶
۶۲۷	مواخذه	۱۳۲
۶۲۸	مواد	۲۷
۶۲۹	مواظبت	۶۳
۶۳۰	موافقه	۹۴-۱۴۳
۶۳۱	موجب	۳۲-۴۰-۵۰-۵۱- ۷۵
۶۳۲	موجبات	۳۵
۶۳۳	موضوع	۶۹-۷۸-۹۲- ۹۳-۱۰۲-۱۲۷
۶۳۴	میثاقها	۹۰
۶۳۵	میعادی	۳۱
	ن	
۶۳۶	نایب	۸۷-۱۱۲
۶۳۷	ناشی	۱۲۷
۶۳۸	نافذ	۲۷-۹۴-۹۸- ۱۰۰-۱۲۴- ۱۵۰-۱۶۱-۱۶۲
۶۳۹	نتایج	۴۷-۶۱-۸۳- ۱۶۰
۶۴۰	نخستین	۷۹-۱۰۲
۶۴۱	نشان	۱۹
۶۴۲	نشانها	۶۴
۶۴۳	نشر	۱۲-۱۶-۲۴-

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
		۱۵۴
۶۴۴	نصاب	۴۵-۳۵
۶۴۵	نص	۷۲
۶۴۶	نظارت	۱۵۷-۱۵۶-۵۸
۶۴۷	نظام	-۱۱۸-۸۳-۱۰ ۱۴۹
۶۴۸	نظریه	۱۰۱-۹۸
۶۴۹	نفوس	۸۳
۶۵۰	نقض	۵۸
۶۵۱	نمایندگان	۸۴-۶۴-۴
۶۵۲	نمایندگی	۸۳-۸۱-۶۴-۴۱
۶۵۳	نورستانی	۱۶-۴
۶۵۴	نوشته	۳۴
۶۵۵	نصوص	۱۱۹-۳۵
	ه	
۶۵۶	هجرت	۱۸
۶۵۷	هجری شمسی	۱۹-۱۸
۶۵۸	هزاره	۴
۶۵۹	همجواری	۸

شماره	موضوع	مواد قانون
۶۶۰	همزمان	۶۰-۸-۶
۶۶۱	همکاری	۱۳۹
۶۶۲	هنر	۴۶
۶۶۳	هنگام	-۱۰۲-۱۰۱ ۱۱۵-۱۱۳-۱۰۶
	و	
۶۶۴	وابسته	۳۵
۶۶۵	واجب-التعمیل	۱۲۹
۶۶۶	واجد	-۸۵-۷۲-۶۲ ۱۱۸
۶۶۷	واحد	۹۰-۷۷-۴۲-۱
۶۶۸	والدین	۶۲
۶۶۹	وثایق	۸۶
۶۷۰	وجایب	۴۹-۲۲ و در فصل دوم
۶۷۱	وحدت	۵۹-۶
۶۷۲	وخیم	۱۴۳
۶۷۳	ورزشهای	۵۴
۶۷۴	وزراء	-۷۷-۷۴-۷۳-۷۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
		۸۰-۹۱-۹۲-۹۳- ۱۳۹
۶۷۵	وزیر	۵۲-۶۸-۷۰-۷۸- ۸۳-۹۱-۹۳-۱۰۶
۶۷۶	وسیله	۳۰-۳۴-۳۷
۶۷۷	وضع	۱۷-۴۲-۷۵-۷۶- ۱۳۰-۱۳۶-۱۴۵
۶۷۸	وظایف	۵-۶۸-۷۴-۷۵- ۷۶-۷۷-۸۷-۸۸- ۱۰۸-۱۱۷-۱۳۹
۶۷۹	وظیفه	۴۶-۱۱۹
۶۸۰	وفات	۶۰-۶۱-۶۷-۶۸
۶۸۱	وقایه	۵۲
۶۸۲	وکیل	۳۱-۸۳
۶۸۳	ولایت	۸۳-۸۴-۱۳۶- ۱۳۸-۱۳۹
۶۸۴	ولسوالی	۸۴-۱۱۰-۱۴۰
۶۸۵	ولسی	۱۲-۶۴-۶۸-۶۹- ۷۲-۷۷-۷۹-۸۲- ۸۳-۸۵-۸۶-۸۹- ۹۱-۹۲-۹۴-۹۷-

شماره	موضوع	مواد قانون
		۹۸-۱۰۰-۱۰۴- ۱۱۷-۱۲۷-۱۵۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

اشتراك سالانه

در مرکز و ولایات : (۵۰۰) افغانی

برای متعلمین و محصلین با ارائه تصدیق، نصف قیمت

خارج از کشور (۱۵۰) دالر امریکائی

قیمت این شماره : (۱۵۰) افغانی

نمبر تیلفون : (۲۵۰۹۳)

تعداد طبع : (۲۱۰۲۰) جلد

(c) ketabton.com: The Digital Library

TRANSITIONAL ISLAMIC STATE OF AFGHANISTAN MINISTRY OF JUSTICE

OFFICIAL GAZETTE

Extraordinary Issue

Constitution Of Afghanistan

Issue: No. 818

Date : January / 28 / 2004

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library